

PASĂREA ALBASTRĂ
MAURICE MAETERLINCK

Feerie în şase acte şi douăsprezece tablouri

În românește de N. MASSIM

EDITURA DE STAT PENTRU LITERATURĂ ŞI ARTĂ 1958

Cuprins

CUVÂNT ÎNAINTE

Maeterlinck (1862 – 1949), creatorul teatrului simbolist autorul „Pasării Albastre” s-a născut în Belgia, la Gand unde a absolvit Facultatea de drept pregătindu-se pentru cariera de avocat. Lansat de critica pariziană, care face o primire entuziastă primei lui piese de teatru (La Princesse Mateine – Prinţesa Mateine, 1889) şi primelor lui plachete de versuri (Serres chaudes – Sere calde, 1889 şi Douze chansons – Douăsprezece cântece, 1890), Maeterlinck ajunge repede un scriitor cunoscut.

Urmează, în 1892, piesa Pelléas et Melisande (Pelléas şi Melisande) care ulterior a servit lui Claude Debussy drept pentru opera cu acelaşi nume.

Poezia și teatrul din această primă perioadă a activităţii lui Maeterlinck aparţin curentului simbolist şi au toate viciile caracteristice acestui curent reacţionar apărut în arta şi literatura burgheză la sfârşitul veacului al XIX-lea. Întorcând spatele lumii reale pe care o consideră a fi înşelătoare, poezia lui Maeterlinck caută să dezvăluie cu ajutorul simbolurilor sensul intim” al vieţii şi să pătrundă esenţa tainică a unei închipuite lumi superioare, inaccesibile cunoaşterii experimentale. La fel şi dramele din această perioadă fug de realitate și ocolind acţiunile şi sentimentele puternice, se mărginesc să redea” conversaţia mută” a sufletelor. Dar odată cu maturitatea intervine o dublă cotitură în concepţiile lui Maeterlinck. Pe de o parte, el face paşi

hotărâţi în direcţia acceptării active a lumii reale în care rolul decisiv nu mai aparţine destinului, ci omului. „Înţelepciunea – scrie el într-un volum de meditaţii filosofice – ne este dată pentru a ţine în frâu destinul. Cu ajutorul înţelepciunii ne stă în putere să ne făurim o viaţă frumoasă, senină...” (La Sagesse et la Destinée – Înţelepciunea şi Destinul, 1898.) Pe de altă parte, atras de tainele firii, Maeterlinck începe să observe cu luare-aminte, în amănuntele ei cele mai delicate, viaţa gâzelor, şi ca rod al acestei îndeletniciri publică în 1901 La Vie des Abeilles (Viaţa Albinelor).

Această dublă cotitură se oglindeşte şi în lucrările lui dramatice ulterioare.

Abandonând „teatrul tăcerii”, el scrie mai întâi o tragedie în înţelesul tradiţional al cuvântului, clădită pe material istoric (Monna Vanna – 1902). Apoi scrie, între altele, două feerii optimiste (Joyzelle – 1903 şi L'Oiseau Bleu – Pasărea Albastră, 1909), iar după primul război mondial o puternica dramă în care înfierează cotropirea Belgiei de către Germania imperialistă (Le Bourgmestre de Stilmonde – Primarul din Stilmonde – 1919).

Paralel cu activitatea de dramaturg, Maeterlinck îşi urmează observaţiile asupra lumii gâzelor şi florilor şi nu lasă condeiul din mână decât odată cu moartea.

*

„Pasărea Albastră” ocupă un loc deosebit în moştenirea literară lăsată de Maurice Maeterlinck. Această feerie, a cărei premieră mondială a avut loc la Teatrul de Artă din Moscova, s-a bucurat de un neobişnuit răsunet, asigurându-i autorului ei Premiul Nobel pentru literatură pe anul 1911.

Deşi „Pasărea Albastră” aparţine unui gen teatral oarecum minor, prin mesajul ei are dreptul să stea alături de cele mai de seamă creaţii dramatice ale literaturii universale, fiind un minunat poem filosofic închinat temei capitale a fericirii. De fapt, tema feeriei lui Maeterlinck are puternice asemănări cu tema lui Faust. Pasărea Albastră, pe care Tyltyl şi Mytyl, cei doi copii ai unui sărman tăietor de lemne, o caută pretutindeni, simbolizează „marea taină a lucrurilor şi a fericirii”, idealul spre care omul năzuieşte de milenii. Peste tot însă Tyltyl şi Mytyl sunt dezamăgiţi. Ori nu găsesc pasărea căutată, ori păsările albastre pe care le găsesc îşi pierd culoarea şi, implicit, virtutea de a aduce fericirea. Dar omul nu renunţă niciodată la căutarea fericirii şi deci nici ei nu-şi pierd nădejdea şi nu renunţă la căutarea adevăratei Păsări Albastre, ci îşi urmează neobosiţi pelerinajul.

Ca orientare „Pasărea Albastră” se deosebeşte de toate celelalte

lucrări ale lui Maeterlinck. În ea, mai mult decât în oricare altă operă a sa, elementele realiste, observaţiile asupra inegalităţii sociale, năzuinţa spre fericire, încrederea în forţele omului, în progresul ştiinţei şi convingerea că lumina va birui întunericul precumpănesc asupra, pesimismului şi pasivităţii.

Anumite particularităţi ale acestei creaţii se datoresc, poate, influenţei exercitate asupra lui Maeterlinck de Konstantin Stanislavski, pe atunci directorul Teatrului de Artă din Moscova. Aportul marelui regizor este însă anevoie de precizat întrucât piesa n-a văzut lumina tiparului decât în 1909.

după premiera de la Moscova. Totuşi, influenţa lui este mai mult decât probabilă, deoarece, în intervalul în care s-a pregătit montarea piesei, Stanislavski şi-a petrecut în 1907 vacanţa de vară în Normandia ca oaspete al lui Maeterlinck, cu care prilej a discutat cu el în mod amănunţit montarea fiecărui tablou, interpretarea fiecărui personaj şi a fiecărei replici în parte.

Montarea ridicând numeroase probleme tehnice, a fost necesară o îndelungată muncă prealabilă. Premiera „Păsării Albastre" a avut loc la Moscova, la 30 septembrie 1908, după 129 de repetiţii în cursul cărora fantezia plină de poezie a lui Stanislavski şi a colectivului Teatrului de Artă din Moscova a cizelat fiecare detaliu reuşind să pună în deplină lumină toate elementele de reală valoare ale feeriei. Spectacolul a obţinut un mare succes.

Un an mai târziu, în decembrie 1909, „Pasărea Albastră" a fost montată pe o scenă londoneză iar la 4 martie 1911 a fost prezentată în premieră la Paris, pe scena Teatrului Rejane, după planurile lui Stanislavski, în regia lui L.A. Sulerjitki şi F.B. Vaktangov, costumele fiind identice cu cele de la Moscova, executate după schiţele pictorului V.E. Egorov.

„Pasărea Albastră" continuă să incinte ochiul şi sufletul cititorilor şi spectatorilor din lumea întreagă. Veşnic tânără, această feerie mai figurează şi azi în repertoriul Teatrului Academic de Artă din Moscova, pe scena căruia a fost reprezentată de peste 1400 de ori (până la 1 ianuarie 1958).

În lumina jumătăţii de veac care s-a scurs de la premiera „Păsării Albastre" se impune concluzia că, sub un anumit aspect, morala ei este depăşită. Istoria celor cincizeci de ani din urmă o dovedeşte cu prisosinţă. Fericirea nu-i o pasăre albastră după care omul este osândit să alerge zadarnic în vecii vecilor. Avântul ştiinţei şi marile fapte istorice care se săvârşesc sub ochii noştri justifică întru totul convingerea că Pasărea Albastră se găseşte aievea.

Deşi parcă a bănuit marile fapte care erau în pregătire şi parcă a prevestit într-un fel triumful geniului uman asupra tainelor firii, asupra nedreptăţii sociale, Maeterlinck nu şi-a dat seama că Pasărea Albastră poate fi găsită. Formaţia lui intelectuală nu i-a făgăduit să înţeleagă istoria altfel decât a înţeles-o, şi, de aceea, când a scris această vibrantă mărturie a credinţei omeneşti în adevăr, în frumos, în fericire, poetul Maurice Maeterlinck, cântăreţul Păsării Albastre, n-a putut să întrevadă marile cuceriri ale minţii omeneşti în domeniul ştiinţific şi social, cuceriri pe care se întemeiază azi certitudinea că omenirea se află în pragul împlinirii idealurilor ei milenare.

COSTUMELE

TYLTYL: Costumul lui Prichindel din basmele lui Perrault: pantalonaş roşu-aprins, vestă scurtă albastră-deschis, ciorapi albi, pantofi sau ghete de piele roşcată.

MYTYL: Costumul lui Gretel sau al Scufiţei Roşii.

LUMINA: Rochie de culoarea lunii, adică de un auriu palid cu reflexe de argint, din voal strălucitor, care alcătuieşte raze etc, în stil neo-grec sau anglo-grec, în genul Walter Crane1 sau chiar mai mult sau mai puţin Empire2. Talia înaltă, braţele goale etc. Pe cap, o diademă sau o coroană delicată.

1 Pictor englez
2 stil

ZÂNA BERYLUNE, VECINA BERLINGOT: Costumul clasic al femeilor sărmane din basme. În actul I se poate suprima transformarea Zânei în prinţesă.

TATĂL TYL, MAMA TYL, BUNICUL TYL, BUNICA TYL: Costumele legendare ale tăietorilor de lemne şi ale ţăranilor germani din povestirile fraţilor Grimm.

FRAŢII ŞI SURORILE LUI TYLTYL: Variante ale costumului lui Prichindel.

TIMPUL: Costumul clasic al timpului, manta largă, neagră sau albastru-închis, barbă albă şi fâlfâitoare, coasă, ceasornic cu nisip.

DRAGOSTEA DE MAMĂ: Costum aproape identic cu cel al Luminii, adică vălul subţire şi transparent al statuilor greceşti, alb dacă se poate. Mărgăritare şi pietre scumpe cât de multe şi cât de frumoase, care să nu strice însă armonia pură şi candidă a întregului.

MARILE BUCURII: Cum se arată în text, rochii luminoase în culori subtile şi suave, de culoarea bobocilor de trandafiri, a surâsului apelor, a picăturilor de chihlimbar, a azurului etc.

FERICIRILE CASEI: Rochii de culori diferite, sau, dacă vrem, costume de ţărani, de păstori, de tăietori de lemne etc. Dar idealizate şi interpretate feeric.

MARILE FERICIRI: Înainte de transformare: bogate şi grele mantii de brocart roşu şi galben, bijuterii mari şi grele etc. După transformare: tricouri cafenii sau de culoarea ciocolatei care le dau înfăţişarea unor marionete străvezii.

NOAPTEA: Veşminte negre lungi şi largi, misterios înstelate, cu reflexe brune-aurii. Văluri, maci întunecaţi etc.

FETIŢA VECINEI: Păr blond, luminos, rochie albă lungă.

CÂINELE: Haină roşie, pantaloni scurţi albi, cizmuliţe de lac, joben de muşama – costum care aminteşte oarecum pe cel al lui John Bull.

PISICA: Tricou de mătase neagră cu fluturaşi.

Capetele acestor două personaje trebuie să aibă o oarecare asemănare cu capetele animalelor respective.

PÂINEA: Costum bogat de paşă, caftan lung şi larg din mătase sau catifea cărămizie brodată cu aur. Turbau foarte mare, iatagan. Pântec voluminos, faţă roşie, bucălată.

ZAHĂRUL: Caftan de mătase, de felul celor purtate de eunuci, jumătate alb, jumătate albastru, pentru a aminti hârtia cu care se împachetează căpăţânile de zahăr. Pe cap găteala păzitorilor seraiului.

FOCUL: Tricou roşu, manta de culoarea chinovarului, având reflexe sclipitoare, căptuşite cu aur. Egretă din pene multicolore.

APA: Rochie din epoca basmului Peau d'Îne 3 adică albăstrie, sau albastră-verzuie, cu reflexe transparente, împodobite cu fâşii de voal, tot în stil neo sau anglo-grec, dar mai bogată, mai amplă. Pe cap, flori şi alge sau trestii.

ANIMALELE: Costume populare sau ţărăneşti.

3 *Peau d'Îne* (Piele de măgar; un cunoscut basm de Ch. Perrault (1628 – 1703).

COPACII: Haine lungi în diferite nuanţe de verde sau în culoarea scoarţei de copac, împodobite cu frunze sau ramuri îngăduind identificarea.

PERSOANELE

MAMA TYL TYLTYL MYTYL ZÂNA PÂINEA FOCUL APA LAPTELE ZAHĂRUL CÂINELE PISICA LUMINA ORELE TATĂL TYL

BUNICUL TYL BUNICUL TYL PIERROT ROBERT JANNETTE PAULINE RIQUETTE NOAPTEA SOMNUL MOARTEA GUTURAIUL

NOUĂ COPII ALBAŞTRI

REGELE CELOR NOUĂ PLANETE ALŢI PATRU COPII ALBAŞTRI ÎNDRĂGOSTITUL ÎNDRĂGOSTITA

TIMPUL

FRĂŢIORUL CARE VA SĂ SE NASCĂ ALŢI TREISPREZECE COPII ALBAŞTRI PĂZITORII

CĂPETENIA MARILOR FERICIRI CELELALTE MARI FERICIRI FERICIRILE MĂRUNTE ADOLESCENŢII

CĂPETENIA FERICIRILOR CASEI FERICIREA DE A FI SĂNĂTOS FERICIREA AERULUI CURAT FERICIREA DE A-ŞI IUBI PĂRINŢII FERICIREA CERULUI SENIN FERICIREA PĂDURII

FERICIREA ORELOR ÎNSORITE FERICIREA PRIMĂVERII

FERICIREA APUSURILOR DE SOARE

FERICIREA DE A VEDEA IVINDU-SE STELELE

FERICIREA PLOII

FERICIREA FOCULUI DE IARNĂ FERICIREA GÂNDURILOR NEVINOVATE

FERICIREA DE A ALERGA PRIN ROUĂ CU PICIOARELE GOALE
BUCURIA DE A FI DREPT BUCURIA DE A FI BUN BUCURIA GLORIEI BUCURIA DE A GÂNDI BUCURIA DE A ÎNŢELEGE
BUCURIA DE A VEDEA FRUMOS BUCURIA DE A IUBI

DRAGOSTEA DE MAMĂ BUCURIILE NECUNOSCUTE
VECINA BERLINGOT FETIŢA ei.

ACTUL I

TABLOUL 1. COLIBA TĂIETORULUI DE LEMNE

Scene reprezintă o încăpere în coliba unui tăietor de lemne, simplă, rustică, dar nu sărăcăcioasă. Vatră cu horn, în care abia mai pâlpâie un foc de butuci. Vase de bucătărie, un dulap, o copaie de păstrat pâinea, o pendulă, o vârtelniţă, o cişmea etc. Pe o masa, o lampă aprinsă. Lângă dulap, de o parte şi alta, dorm, ghemuiţi, covrig, un câine şi o pisică. Îi desparte o căpăţână mare de zahăr, învelită în hârtie albastră. Agăţată de perete, o colivie rotundă cu o turturică. În fund două ferestre ale căror obloane interioare sunt închise. Sub una din ferestre, un scăunel. În stânga, uşa de intrare a casei, ferecată cu un ivăr mare. La dreapta, altă uşă. O scară duce la pod. Tot în dreapta, două pătuţuri de copil, la căpătâiul cărora pe două scaune, împăturite cu grijă, veşmintele copiilor.

La ridicarea cortinei, Tyltyl şi Mytyl dorm adânc în pătuţurile lor. Mama Tyl îi înveleşte, se apleacă asupra lor, priveşte o clipă cum dorm și face un gest cu mâna chemându-l pe Tatăl Tyl care tocmai bagă capul prin uşa întredeschisă. Mama Tyl pune un deget pe buze, făcându-i semn să nu vorbească, apoi după ce stinge lampa iese în vârful picioarelor prin dreapta. Scena rămâne puţin în întuneric, pe urmă, o lumină a cărei intensitate crește cu încetul se strecoară prin scândurelele obloanelor. Lampa de pe masă se reaprinde de la sine. Cei doi copii par că s-au trezit şi se ridică în capul oaselor.

TYLTYL: MYTYL? MYTYL: TYLTYL?
TYLTYL: Dormi? MYTYL: Dar tu?…

TYLTYL: Nu, cum să dorm dacă vorbesc cu tine… MYTYL: E Crăciun, aşa-i?…
TYLTYL: Încă nu; abia mâine. Dar Moş Crăciun n-o s-aducă nimic anul ăsta… MYTYL: De ce?
TYLTYL: Am auzit-o pe mămica spunând că n-a putut să se ducă la oraş să-l înştiinţeze… Dar o să vie la anul…

MYTYL: E mult pân’ la anul?…

TYLTYL: Nu e puţin… Dar vine în noaptea asta la copiii bogaţi… MYTYL: Ah?

TYLTYL: Uite! Mămica a uitat lampa… Ştii ce? MYTYL:?

TYLTYL: Hai să ne sculăm… MYTYL: N-avem voie.

TYLTYL: Dacă nu era nimeni… Vezi obloanele? MYTYL: Vai! Ce luminate sunt!

TYLTYL: Sunt luminile sărbătorii… MYTYL: Ce sărbătoare?

TYLTYL: Peste drum, la copiii tăi bogaţi. Pomul de Crăciun. Hai să deschidem obloanele… MYTYL: Se poate?

TYLTYL: Sigur că da, dacă suntem singuri… Auzi muzica?… Hai să ne sculăm…

Cei doi copii se ridică, aleargă la una din ferestre, se urcă pe scăunel, împing obloanele. O lumină vie pătrunde în cameră. Copiii privesc curioşi afară.

TYLTYL: Se vede tot!…

MYTYL (care nu găseşte decât un colţişor nesigur pe scăunel): Nu văd…

TYLTYL: Ninge!… Uite două carete cu şase cai!… MYTYL: Din ele coboară doisprezece băieţaşi!… TYLTYL: Eşti toantă… Sunt fetiţe…

MYTYL: Au pantaloni…

TYLTYL: Ai dreptate… Nu mă împinge aşa… MYTYL: Nici nu te-am atins.

TYLTYL: (care ocupă singur tot scăunelul): Ai luat tot locul… MYTYL: Dar n-am loc de fel.

TYLTYL: Taci din gură, se vede pomul!… MYTYL: Ce pom?

TYLTYL: Ei, pomul de Crăciun… Te uiţi la pereţi. MYTYL: Mă uit la pereţi pentru că n-am loc…

TYLTYL: (Îi face cu zgârcenie puţin loc pe scăunel): Poftim! Ţi-ajunge?… Nu e locul cel mai bun? Uite ce de lumânări… Ce multe.

MYTYL: Oare ce fac ăia de iese atât tărăboi? TYLTYL: Muzică!…

MYTYL: S-au supărat?… TYLTYL: Nu, dar e obositor.

MYTYL: Încă o caretă trasă de cai albi!… TYLTYL: Taci… Mai bine uită-te…

MYTYL: Ce atârnă acolo, pe ramuri, parcă-s de aur…

TYLTYL: Păi, jucării; ce vrei să fie?… Săbii, puşti, soldaţi, tunuri… MYTYL: Ei, dar păpuşi n-au pus?

TYLTYL: Păpuşi?… prostii, nu le plac.

MYTYL: Şi pe masă, ce sunt toate alea?… TYLTYL: Prăjituri, fructe, torte cu frişca… MYTYL: Am mâncat şi eu odată, când eram mică…

TYLTYL; Şi eu; sunt mai bune ca pâinea, dar ne dă prea puţine…

MYTYL: Ei n-au prea puţine… E plină masa… Crezi că au să le mănânce?… TYLTYL: Sigur că da; ce vrei să facă cu ele?…

MYTYL: Dar de ce nu le mănâncă numaidecât? TYLTYL: Fiindcă nu le e foame.

MYTYL: (uimită): Nu le e foame?… De ce? TYLTYL: Fiindcă mănâncă d-astea când vor…

MYTYL (neîncrezătoare): În fiecare zi?… TYLTYL: Aşa se zice…

MYTYL: Şi au să mănânce tot?… N-au să mai dea şi la alţii?… TYLTYL: Cui?…

MYTYL: Nouă…

TYLTYL: Nici nu ne cunosc… MYTYL: Dar dacă le-am cere?… TYLTYL: Nu-i frumos.

MYTYL: De ce?

TYLTYL: Fiindcă n-avem voie.

MYTYL (bătând din palme); Oh! Dar ce frumoşi sunt!… TYLTYL (plin de entuziasm): Şi râd, şi râd!…

MYTYL: Şi ăia mici care dansează! TYLTYL: Da, da, hai să dansam şi noi.

Amândoi ţopăie de bucurie pe scăunel.

MYTYL: Oh! Ce frumos e!…

TYLTYL: Le dă prăjituri… Au pus mâna pe ele!… Uite, mănâncă!… Mănâncă! Mănâncă!… MYTYL: Uite şi cei micuţi!… Au câte două, trei, patru…

TYLTYL (beat de bucurie): Oh, ce bune sunt! Ce bune? Ce bune!

MYTYL (numărând nişte prăjituri imaginare): Mie mi-au dat douăsprezece!...

TYLTYL: Şi mie de patru ori douăsprezece... Dar o să-ţi dau şi ţie... (Bătăi în uşa colibei. Tyltyl se potoleşte pe dată și e cuprins de frică.) Cine-o fi?

MYTYL (înspăimântată): E tăticul...

Cum ei întârzie să deschidă, ivărul mare se ridică singur, scrâşnind, uşa se deschide şi o bătrânică îmbrăcată în verde purtând o boneţică roşie pe cap intră în colibă. E cocoşată, şchioapă şi chioară; nasul şi bărbia-i parcă se-ntâlnesc şi umblă cocârjată, sprijinindu-se într-un băţ. De bună seamă e o vrăjitoare.

ZÂNA: N-aveţi aici iarba care cântă sau pasărea care e albastră? TYLTYL: Avem iarba dar nu cântă...

MYTYL: Tyltyl are o pasare. TYLTYL: Dar nu pot s-o dau... ZÂNA: De ce?

TYLTYL: Fiindcă-i a mea.

ZÂNA: Ai dreptate, desigur. Dar pasărea unde e? TYLTYL (arătând colivia): În colivie...

ZÂNA (punându-şi ochelarii ca să cerceteze pasărea): N-o vreau, nu e destul de albastră. Trebuie să vă duceţi să-mi căutaţi pasărea de care am nevoie.

TYLTYL: Dar nu ştiu unde e...

ZÂNA: Nici eu. De-aia trebuie s-o căutaţi. La urma urmei, de iarba care cântă mă pot lipsi; dar îmi trebuie neapărat Pasărea Albastră pentru fetiţa mea care e tare bolnavă.

TYLTYL: Ce are?

ZÂNA: Nu se ştie bine; ar vrea să fie fericită. TYLTYL: Ah?

ZÂNA: Ştiţi cine sunt?

TYLTYL: Parcă aduceţi puţin cu vecina noastră, eu d-na Berlingot.

ZÂNA (înfuriindu-se deodată): Nicidecum... Da' de unde... Nemaipomenit... Sunt zâna Berylune. TYLTYL: Da?! Foarte bine...

ZÂNA: Trebuie să plecaţi numaidecât. TYLTYL: Mergeţi cu noi?...

ZÂNA: Mi-e cu neputinţă, ciorba pe care am pus-o la fiert azi-dimineaţă dă în foc dacă lipsesc mai mult de un ceas. (Arătând pe rând tavanul, vatra şi fereastra:) Vreţi să ieşiţi pe aici, pe colo, sau pe dincolo?...

TYLTYL (arătând timid spre uşă): Aş prefera să ieşim pe acolo...

ZÂNA (înfuriindu-se din nou): Nu, nu se poate, e un obicei care mă scoate din sărite... (Arătând spre fereastră:) o să ieşim pe acolo... Ei,

hai!... Ce aşteptaţi?... Îmbrăcaţi-vă numaidecât. (Copiii o ascultă și se îmbrăcă repede.) Am să-i ajut lui Mytyl...

TYLTYL: N-avem pantofi...

ZÂNA: N-are a face. Vă dau eu o pălăriuţă fermecată. Dar unde vă sunt părinţii?... TYLTYL (arătând spre uşa din dreapta): Sunt acolo; dorm.

ZÂNA: Şi bunicul şi bunica?... TYLTYL: Au murit...

ZÂNA: Şi frăţiori şi surioare... aveţi? TYLTYL: Da, da, trei frăţiori...

MYTYL: Şi patru surioare... ZÂNA: Unde sunt?...

TYLTYL: Au murit şi ei... ZÂNA: Vreţi să-i vedeţi?

TYLTYL: Oh, da!... Vrem... Arătaţi-ni-i!

ZÂNA: Nu-i am în traistă... Dar se potriveşte de minune; o să-i vedeţi când o să treceţi prin Ţara Amintirii. E în drumul vostru spre Pasărea Albastră. Prima la stânga, după cea de-a treia răscruce. Ce făceaţi când am bătut?

TYLTYL: Mâncam prăjituri, aşa, în joacă... ZÂNA: Aveţi prăjituri?... Unde sunt?

TYLTYL: Colo în palatul copiilor ălora bogaţi... Veniţi să vedeţi, e aşa frumos!...

Trage Zâna spre fereastră.

ZÂNA (la fereastră): Bine, dar le mănâncă ceilalţi!... TYLTYL: Da, dar se vede tot...

ZÂNA; Şi nu ţi-e ciudă pe ei?... TYLTYL: Dar de ce?

ZÂNA: Fiindcă mănâncă tot. Cred că fac rău că nu-ţi dau şi ţie. TYLTYL: Ba nu, ei sunt bogaţi... Ce frumos e la ei...

ZÂNA: Nu e mai frumos ca la tine.

TYLTYL: Ehe!... La noi e mai întuneric, mai strâmt, n-avem prăjituri... ZÂNA: Ba e la fel; numai că tu nu vezi...

TYLTYL: Ba da, văd foarte bine, am ochi buni. Citesc chiar şi ora pe orologiul din turla bisericii, pe care tata nici nu-l vede...

ZÂNA: (supărându-se deodată): Eu îţi spun că nu vezi... Uite, cum mă vezi pe mine?... Ia spune, cum sunt? (Tyltyl tace stingherit) Hai, răspunde? Ca să văd dacă vezi!... Sunt frumoasă sau urâtă?... (Tăcere tot mai stingherită.) Nu vrei să răspunzi?... Sunt tânără sau bătrână?... Sunt rumenă, sau gălbejită?... Sau poate am cocoaşă?...

TYLTYL: (împăciuitor): Nu, nu. Nu e mare...

ZÂNA: Ba, după mutra ta, s-ar zice că am coşcogea cocoaşă... Am nasul coroiat şi-s chioară de ochiul stâng?

TYLTYL: Nu, nu, n-am spus asta... Cine ţi l-a scos?

ZÂNA: (din ce în ce mai înfuriată): Dar nu e scos. Obraznicule! Păcătosule!... E mai frumos ca celălalt, mai mare, mai limpede, e

albastru ca cerul... Şi părul, vezi?... mi-e ca spicul grâului... ai zice că-i aur curat... Și e atât de bogat, de bogat, că mi-e capul greu. Se răsfiră de peste tot... îl vezi?

Arată cu mândrie două şuviţe prizărite *de păr cărunt.*

TYLTYL: Da, văd câteva fire...

ZÂNA (indignată): Câteva?... snopi! braţe! tufel valuri de aur! Ştim bine că sunt oameni care spun că nu văd, dar cred că tu nu ești dintre oamenii ăştia răi și orbi?...

TYLTYL: Nu, nu, văd foarte bine cele ce nu se ascund...

ZÂNA: Dar trebuie să le vezi şi pe celelalte cu aceeaşi îndrăzneală... Oamenii sunt tare ciudaţi... De când nu mai cred în zâne, nu mai văd de loc şi nu le trece prin gând că ar mai exista... Din fericire am întotdeauna la mine tot ce trebuie ca să reaprind ochii stinşi... Ce am scos din traistă?...

TYLTYL: Oh! Ce frumoasă pălăriuţă verde... Ce străluceşte aşa pe fundă? ZÂNA: Marele Diamant care te face să vezi...

TYLTYL: Ah!

ZÂNA: Da; după ce pui pălăria pe cap roteşti puţin Diamantul, de la dreapta la stânga, uite, de pildă, aşa, vezi?... El apasă atunci ne un loc din creier, de nimeni cunoscut, şi deschide ochii...

TYLTYL: Şi asta nu face rău?...

ZÂNA: Dimpotrivă, face minuni... Vezi într-o clipită ce este în lucruri, vezi de pildă, sufletul pâinii, al vinului, al piperului.

MYTYL: Şi sufletul zahărului?...

ZÂNA: (deodată supărată): Nici vorbă că da!... Nu-mi plac întrebările fără rost... Sufletul zahărului nu e de loc altfel decât cel al piperului... Iată, vă dau ce am ca să vă ajute în căutarea Pasării Albastre... Știu bine că Inelul care te face nevăzut sau Covorul zburător v-ar fi mai de folos... dar am pierdut cheia de la dulapul în care le-am închis... Ah! Era să uit... (Arătând Diamantul:) Când îi ţii aşa, vezi... dacă-l suceşti numai puţin, revezi Trecutul... încă o mică învârtitură şi poţi vedea Viitorul... E ciudat şi practic, şi nu face zgomot...

TYLTYL: O să mi-l ia tata.

ZÂNA: N-o să-l vadă, nimeni nu-l poate vedea, atâta vreme cât e pe capul tău... Vrei să-l încerci? (îi pune lui Tyltyl pălăriuţa verde.) Acum suceşte Diamantul... O învârtitură şi pe urmă...

De-abia a rotit Tyltyl Diamantul şi o schimbare neaşteptată, uimitoare, se petrece în toate lucrurile. Deodată bătrâna zână a devenit o prinţesă minunată, bolovanii din care sunt clădiţi pereţii colibei se luminează, se fac albaştri ca safirele, devin transparenţi, scânteiază şi-ţi iau ochii ca cele mai preţioase nestemate. Sărăcăcioasa mobilă se

înviorează şi începe să strălucească, masa de lemn alb se arată la fel de impunătoare ca o masă de marmoră, iar cadranul ceasului clipeşte din ochi şi surâde cu, blândeţe, în timp ce uşa de sticlă îndărătul căreia umblă pendulul se întredeschide şi lasă să iasă Orele, care, ţinându-se de mână şi râzând în hohote, încep să danseze în sunetele unei muzici suave. Tyltyl e pe drept cuvânt, uluit şi strigă arătând Orele.

TYLTYL: Cine sunt toate aceste frumoase doamne?…

ZÂNA: Nu-ţi fie frică; sunt ceasurile vieţii tale, fericite că sunt libere şi pot fi văzute o clipă… TYLTYL: Şi de ce sunt atât de luminoşi pereţii? … Sunt de zahăr sau din pietre preţioase?…

ZÂNA: Toate pietrele sunt deopotrivă, toate pietrele sunt preţioase; dar omul nu vede decât unele dintre ele…

În timp ce vorbesc astfel, feeria continuă şi se desăvârşeşte. Sufletele Pâinilor Duble, sub forma unor oameni îmbrăcaţi în tricouri de culoarea cojii de pâine, zăpăciţi şi pudraţi cu făină, scapă din copaia de pâine şi ţopăie în jurul mesei unde îi întâmpină Focul, care, ieşit din vatră în tricou ca pucioasa şi chinovarul, îi fugăreşte, prăpădindu-se de râs.

TYLTYL: Cine sunt urâţii ăştia?

ZÂNA: Nu-ţi fie frică. Sunt sufletele Dublelor de Pâine, care profitând de domnia Adevărului au ieşit din copaie, unde prea erau înghesuite…

TYLTYL: Dar vlăjganul ăla mare şi roşu care miroase a pârlit? ZÂNA: Sst!… Nu vorbi aşa tare, e Focul… e cam rău din fire…

Acest dialog n-a întrerupt feeria. Scoţând deodată un ţipăt puternic,

Câinele şi Pisica, care dormeau încolăciţi lângă dulap, dispar printr-o trapă şi în locul lor răsar două personaje, din care unul poartă o mască de buldog iar celălalt un cap de pisică. Omuleţul cu mască de buldog, pe care, de acum înainte, îl vom numi Câinele, se repede numaidecât la Tyltyl pe care-l îmbrăţişează năvalnic, copleşindu-l cu gălăgioase şi înfocate dezmierdări; în vreme ce femeiuşca cu mască de pisică, pe care o vom numi pe scurt Pisica, se piaptănă, îşi spală mâinile şi-şi netezeşte mustaţa, înainte de a se apropia de Mytyl.

CÂINELE: (chelălăind, sărind, răsturnând totul, devenind insuportabil): Stăpânul meu! Bună ziua, bună Ziua, stăpânul meu! În sfârşit, în sfârşit! putem vorbi!... Aveam atâtea lucruri să-ţi spun. Zadarnic latram, dădeam din coadă... Nu mă înţelegeai... Dar acum!... Bună ziua!... Bună ziua!... Mi-eşti drag!... Tare drag!... Vrei să fac ceva nemaivăzut?... Vrei să fac frumos?... Vrei să merg în mâini sau să joc pe funie?

TYLTYL: (către Zână): Cine e acest domn cu cap de câine?

ZÂNA: Bine, dar nu vezi? E sufletul lui Tylo pe care l-ai eliberat.

PISICA: (apropiindu-se de Mytyl şi întinzându-i mâna, ceremonios şi circumspect): Bună ziua, domnişoară! Ce frumoasă sunteţi în dimineaţa asta.

TYLTYL: Bună ziua, doamnă... (Către Zână) Cine e?

ZÂNA: Nu e greu de ghicit... E sufletul Dylettei care-ţi întinde mâna... sărut-o...

CÂINELE (îmbrâncind-o pe Pisică): Şi eu... îmi sărut stăpânul... O sărut pe fetiţă... Sărut pe toată lumea. Straşnic... O să ne veselim! Hai s-o sperii pe Tylette. Ham! Ham! Ham!

PISICA: Domnule, nu vă cunosc...

ZÂNA (ameninţând Câinele cu băţul): Tu să stai liniştit, altfel te-ntorci la tăcere, până la capătul veacurilor...

În timpul acesta feeria şi-a urmat cursul: în colţul ei Vârtelniţa a început să se-nvârtească vertiginos, depănând splendide raze de lumină; în celălalt colţ. Cişmeaua începe să cârâie cu o voce foarte ascuţită şi, transformându-se într-o fântână luminoasă, revarsă în jgheab perle şi smaralde din care se-nfiripă Sufletul Apei, având chipul unei tinere fete strălucitoare, cu părul despletit, plângătoare, care imediat începe să se hârjonească cu Focul.

TYLTYL: Şi doamna asta udă?

ZÂNA: Nu-ţi fie frică, e Ana, care iese din Cişmea...

Ulcica cu lapte se răstoarnă, cade de pe masă, se sparge de podea,

și din laptele revărsat se înalţă o formă mare albă şi sfioasă căreia parcă-i e frică de toţi.

TYLTYL: Dar persoana asta fricoasă în cămaşă cine mai e? ZÂNA: E Laptele, care şi a spart ulcica...

Căpăţâna de Zahăr de lângă dulap se măreşte, se lăţeşte şi rupe învelitoarea de hârtie din care se iveşte un ins dulceag şi prefăcut, îmbrăcat într-o manta de pânză groasă, pe jumătate albă şi pe jumătate albastră, care surâzând fericit şi cucernic se îndreaptă spre Mytyl.

MYTYL: (îngrijorată): Ce vrea? ZÂNA: E sufletul zahărului!
MYTYL (liniştită): Are acadele?
ZÂNA: Îi sunt pline buzunarele şi fiecare deget este o acadea...
Lampa cade de pe masă și în aceeaşi clipă flacăra ei se înalţă transformându-se într-o fecioară strălucitoare de o neasemuită frumuseţe. E înveşmântată în lungi văluri orbitoare şi stă nemişcată într-un fel de extaz.

TYLTYL: E Regina! MYTYL: Ba Sfânta Fecioară! ZÂNA: Nu, copii, e Lumina!...
Între timp cratiţele şi tigăile de pe poliţe se învârtesc ca nişte sfârleze, dulapul de rufe îşi deschide cele două uşi şi începe o măreaţă desfăşurare de stofe de culoarea lunii şi a soarelui, printre care se amestecă, nu mai puţin splendide, cârpele şi zdrenţele care coboară pe scara din pod. Dar iată că la uşa din dreapta se aud trei bătăi destul de puternice.
TYLTYL (înfricoşat): E tata!... Ne-a auzit!...

ZÂNA: Roteşte Diamantul... De la stânga la dreapta. (Tyltyl răsuceşte repede Diamantul.) Nu aşa repede... Doamne! E prea târziu! L-ai răsucit prea brusc. N-au să aibă timp să-şi reia locurile, şi-o să iasă bucluc... (Ziua redevine babă, zidurile colibei, îşi pierd splendoarea. Orele reintră în ceas. Vârtelniţa se opreşte etc. Dar în graba şi zăpăceala generată, în timp ce Focul fuge înnebunit în jurul încăperii, în căutarea vetrei, unul din Sufletele Dublelor de Pâine, care nu şi-au regăsit locul în copaie, izbucneşte în plâns urlând de spaimă.) Ce s-a întâmplat?
PÂINEA (printre lacrimi): Nu mai am loc în copaie!...
ZÂNA (aplecându-se deasupra copăii): Ba da, ba da. (Împingând celelalte pâini care îşi reiau locurile de la început:) Hai, repede, mai înghesuiţi-vă puţin...

Din nou bătăi în uşă.

PÂINEA (desperată, se căzneşte zadarnic să intre în copaie): Nu-ncap... Are să mă mănânce pe mine întâi.

CÂINELE (săltând în jurul lui Tyltyl): Stăpânul meu! Sunt tot aici!... Mai pot încă vorbi!... Mai pot încă să te sărut!... Mai pot! mai pot! mai pot!

ZÂNA: Cum, şi tu?... Mai eşti aici?

CÂINELE: Am noroc... Nu m-am putut întoarce în tăcere. S-a închis prea iute chepengul. PISICA: Şi-al meu... Ce-o să se întâmple? Ceva rău?

ZÂNA: Doamne, Dumnezeule, trebuie să vă spun adevărul; toţi cei care au să-i întovărăşească pe ce doi copii au să moară la capătul călătoriei.

PISICA: Şi cei care nu-i vor întovărăşi? ZÂNA: Au să mai supravieţuiască câteva clipe...

PISICA (către Câine): Hai să intrăm la loc sub chepeng...

CÂINELE: Nu, nu! Nu vreau!... Vreau să-l întovărăşesc pe stăpânul meu!... Vreau să-i vorbesc tot timpul!...

PISICA: Ce nătărău!

Noi bătăi în uşă.

PÂINEA (plângând cu lacrimi fierbinţi): Nu vreau să mor când s-o sfârşi călătoria!... Vreau să intru numai decât înapoi în copaie!...

FOCUL (care n-a încetat să alerge înnebunit prin odaie şuierând înspăimântat): Nu-mi mai găsesc vatra...

APA (încercând zadarnic să reintre pe cană): Nu mai pot intra pe cana...

ZAHĂRUL (învârtindu-se în jurul învelişului său de hârtie): S-a rupt hârtia în care eram împachetat. LAPTELE (vlăguit şi sfios): S-a spart ulcica...

ZÂNA: Dumnezeule, proşti mai sunt!... Proşti şi fricoşii. Vasăzică v-ar plăcea mai mult să trăiţi închişi în cuştile voastre păcătoase, sub chepengurile şi pe canelele voastre, decât să-i întovărăşiţi pe aceşti copii care se duc să caute Pasărea Albastră?

TOŢI (afară de Câine şi de Lumină): Da! Da! Numaidecât! Canana mea!... Copaia mea!... Vatra mea!... Chepengul meu!...

ZÂNA (către Lumină care priveşte visătoare cioburile lămpii): Şi tu, Lumină, ce spui?... LUMINA: Am să-i întovărăşesc pe copii...

CÂINELE (urlând de bucurie): Şi eu! Şi eu!...

ZÂNA: Bine. De-altminteri e şi prea târziu ca să mai daţi înapoi; nu mai aveţi de ales, veţi ieşi toţi cu noi împreună... Dar tu, Focule, să nu te apropii de nimeni. Câinele să nu se mai hârjonească cu Pisica, iar

Apa să se ţie dreaptă şi să nu se mai reverse peste tot…

Se aud iar bătăi puternice în uşa din dreapta.

TYLTYL (ascultând): E tot tata!… De data asta s-a sculat, îl aud mergând…

ZÂNA: Să ieşim pe fereastră… O să veniţi cu toţii la mine şi am să vă îmbrac cuviincios. (Către Pâine:) Pâinea să ia colivia în care o să închideţi Pasărea Albastră… Tu ai s-o păzeşti. Repede, repede, să nu pierdem timpul…

Brusc, fereastra se alungeşte, devenind ca o uşă. După ce ies toţi, îşi reia forma iniţială şi se închide nevinovată. Camera a redevenit întunecoasă şi cele două pătuţuri sunt cufundate în umbră. Uşa din dreapta se întredeschide şi prin crăpătura ei apar capetele Tatălui şi Mamei Tyl.

TATĂL TYL: N-a fost nimic… Cântă greierele… MAMA TYL: Îi vezi?

TATA TYL: Sigur că da… dorm liniştiţi… MAMA TYL: Îi aud cum răsuflă…

Uşa se închide la loc.

CORTINA

ACTUL ÎI TABLOUL 2. LA ZÂNĂ

O sală magnifică în palatul Zânei Berylune; coloane de marmoră albă cu capiteluri de aur și argint, scări, *portice*, balustrade etc.

Somptuos îmbrăcaţi, Pisica, Zahărul şi Focul intră prin fund din dreapta, ieşind dintr-o încăpere din care filtrează raze de lumină; e garderoba Zânei. Pisica şi-a aruncat un voal uşor peste tricoul de mătase neagră. Zahărul s-a gătit cu o haină de mătase jumătate albă, jumătate albastru-deschis iar Focul şi-a pus pe cap egrete multicolore și a îmbrăcat o mantie lungă roşie-închisă căptuşită cu aur. Toţi trei traversează sala şi coboară în primul plan, la dreapta, unde Pisica îi pofteşte sub un portic.

PISICA: Pe aici. Cunosc fiecare ungher al acestui palat… Zâna Berylune l-a moştenit de la Barbă-Albastră. Să folosim aceste ultime clipe de răgaz, cât copiii şi Lumina mai stau cu Fetiţa Zânei. V-am poftit aici să ne sfătuim asupra strâmtorii în care ne aflăm… Suntem toţi de faţă?…

ZAHĂRUL: Iată şi Câinele, tocmai iese din garderoba Zânei. FOCUL: Uită-te la el cum s-a gătit!

PISICA: A îmbrăcat livreaua unuia dintre lacheii care însoţeau caleaşca Cenușăresei. I se potriveşte de minune… Are suflet de slugă… Să ne ascundem după balustradă… N-am încredere în el… Ar fi mai

bine să nu audă ce am să vă spun…

ZAHĂRUL: Degeaba… Ne-a zărit… Uite şi Apa care tocmai iese şi ea din garderoba Zânei… Doamne, ce frumoasă e!…

Câinele şi Apa se alătură grupului.

CÂINELE (zburdând): Ia te uită! Ia te uită! Ce frumoşi suntem! Priviţi dantelele şi broderiile astea!… Sunt de aur, de aur adevărat!

PISICA (către Apă): E rochia de culoarea vremii a prinţesei Peau d'Ane… Mi se pare c-o cunosc… APA: Da, asta îmi vine cel mai bine…

FOCUL (printre dinţi): Dar şi-a uitat umbrela… APA: Ce ai zis?

FOCUL: Nimic, nimic…

APA: Credeam că vorbeşti de nasul cel mare roşu pe care l-am văzut mai deunăzi…

PISICA: Lăsaţi, să nu ne certăm, doar avem ceva mai bun de făcut… Nu lipseşte decât Pâinea, unde-o fi?…

CÂINELE: Nu mai termină cu mofturile la alegerea costumului.

FOCUL: Apoi, că şi face, când ai o mutră tâmpită şi când ai un pântec cât toate zilele.

CÂINELE: Până la urmă şi-a ales un caftan turcesc împodobit cu pietre scumpe, un iatagan şi un turban…

PISICA: Uite-o! A îmbrăcat cel mai frumos caftan al lui Barbă-Albastră…

Intră Pâinea în costumul descris mai sus. Caftanul de mătase de-abia o ajunge din pricina pântecului său enorm. Cu o mână ţine garda iataganului trecut prin cingătoare, cu alta ţine colivia destinată. Pasării Albastre.

PÂINEA: (fâţâindu-se cu ifose): Ei?… Cum mă găsiţi?…

CÂINELE (săltând împrejurul ei): Ce frumoasă e! Ce toantă e! Ce frumoasă e! Ce frumoasă e!… PISICA (către Pâine): S-au îmbrăcat copiii?…

PÂINEA: Da. Domnul Tyltyl a îmbrăcat vesta roşie, ciorapii albi şi pantalonii albaştri ai lui Prichindel, iar domnişoara Mytyl, rochia lui Gretel şi pantofiorii Cenuşăresei… Dar a fost bucluc mare când a venit rândul să se îmbrace Lumina…

PISICA: De ce?

PÂINEA: Zâna, găsind-o foarte inimoasă, nici n-a vrut să-i dea haine să se îmbrace… Atunci am protestat în numele demnităţii noastre de elemente esenţiale şi eminamente respectabile; în cele din urmă am spus că aşa refuz să ies cu ea…

FOCUL: Trebuia să-i cumpere un abajur!… PISICA: Şi Zâna ce-a răspuns?

PÂINEA: Mi-a croit câteva cu bastonul peste cap şi peste burtă…

PISICA: Şi atunci?…

PÂINEA: M-a convins îndată că are dreptate; dar în cele din urnă. Lumina s-a hotărât să-mbrace rochia de „Culoarea Lunii”, care se afla în fundul cufărului printre comorile prinţesei Peau d’Ane.

PISICA: Ei, destulă vorbărie, timpul ne zoreşte… E în joc viitorul nostru… Aţi auzit ce-a spus Zâna, sfârșitul acestei călătorii va însemna și sfârșitul vieţii noastre… Trebuie deci s-o prelungim cât se poate; prin orice mijloace… Dar trebuie să ne gândim şi la moartea neamului nostru şi la destinul copiilor noştri…

PÂINEA: Bravo, bravo!… Are dreptate Pisica!…

PISICA: Ascultaţi… Noi toţi, cei de faţă, animale lucruri şi elemente, avem un suflet pe care Omu încă nu-l cunoaşte. De aceea ne mai rămâne oare care libertate, dar dacă va pune mâna pe Pasăre Albastră va şti tot, va vedea tot şi vom fi cu totul la cheremul său… Mi-a spus mie vechea mea prietenă Noaptea, care e păzitoarea tainelor vieţii… Deci e spre folosul nostru să-i împiedicăm cu orice preţ să găsească această pasăre, chiar de-ar fi să primejduiţii viaţa copiilor…

CÂINELE (scos din sărite): Ce tot spune asta?… Ia mai spune o dată să aud mai bine ce vrei… PÂINEA: Tăcere!… N-ai cuvântul!… Eu prezidez adunarea.

FOCUL: Cine te-a pus preşedinte?

APA (către foc): Taci!… De ce te-amesteci?

FOCUL: Mă amestec fiindcă trebuie… Nu primesc observaţii de la dumneata!

ZAHĂRUL (împăciuitor): Dă mi voie… să nu ne certăm… Suntem la grea răscruce… În primul rând trebuie să ne-nţelegem ce măsuri să luăm…

PÂINEA: Împărtăşesc întru totul părerea Zahărului și a Pisicii…

CÂINELE: Prostii!… Omul e totul! Să-i dăm ascultare şi să facem tot ce vrea el! Asta e supremul adevăr!… Nu recunosc nicio altă autoritate! Trăiască Omul!… Până la moarte şi dincolo de moarte, totul pentru Om! Omul e Dumnezeu!

PÂINEA: Împărtăşesc întru totul părerea Câinelui. PISICA (către Câine): Dar pentru ce motive…

CÂINELE: Nu există motive!… Îl iubesc şi asta ajunge!… Dacă faceţi ceva împotriva lui, întâi vă sugrum şi pe urmă mă duc să-i dezvălui tot…

ZAHĂRUL (intervenind cu blândeţe): Daţi-mi voie… Să nu înăsprim discuţia… Dintr-un punct de vedere, aveţi dreptate şi unul şi celălalt… Există argumente pentru şi contra…

PÂINEA: Împărtăşesc întru totul părerea Zahărului.

PISICA: Bine dar noi toţi cei de faţa, Apa, Focul şi chiar voi, Câinele şi Pâinea, nu suntem noi oare victimele unei tiranii fără seamăn? Aduceţi-vă aminte de vremurile în care, înainte de venirea despotului, cutreieram slobozi tot pământul... Apa şi Focul erau stăpânii lumii; şi ia uitaţi-vă ce au ajuns... Cât despre noi, urmaşii jigăriţi ai marilor animale de pradă... Băgaţi de seamă!... Faceţi-vă niznai!... Se apropie Zâna şi Lumina! Lumina s-a dat de partea Omului; ea e duşmanul nostru cel mai de temut... Iată-le!

Din dreapta intră Zâna și Lumina urmate de Tyltyl şi Mytyl.

ZÂNA: Ei?... Cei? Ce faceţi aici în ungherul acesta? Parcă aţi pune ceva la cale... E timpul s-o porniţi. Am hotărât ca Lumina să fie mai mare peste voi... Să-i daţi ascultare, cum îmi daţi şi mie, îi încredinţez bagheta mea... Astă seară, copiii au să meargă să-i vadă pe bunicii lor, care sunt morţi. N-o să mergeţi cu ei, din discreţie... Au să petreacă seara în mijlocul neamurilor răposate... Între timp, voi să pregătiţi tot ce trebuie pentru drumul de mâine, că o să fie cale lungă... Hai, sculaţi-vă, porniţi, şi fiecare la postul său...

PISICA (cu ipocrizie): Tocmai asta le spuneam şi eu adineauri, doamnă Zână... Îi îndemnam să-şi îndeplinească conştiincios şi cu curaj toate îndatoririle; din păcate, Câinele care m-a întrerupt într-una...

CÂINELE: Cum?... Ia stai!...

Se repede la Pisică, dar Tyltyl care i-a luat-o înainte îl opreşte cu un gest ameninţător.

TYLTYL: Stai cuminte, Tylo!... Ia seama, dacă se mai întâmplă o singură dată să... CÂINELE: Stăpâne, tu oare ştii, ea e aceea care...

TYLTYL: (ameninţându-l): Taci!

ZÂNA: Mă rog, să terminăm... Pâinea să-i dea colivia lui Tyltyl încă astă seară... S-ar putea o Pasărea Albastră să se ascundă în Trecut, la bunici... În orice caz, e un prilej pe care nu trebuie să-l scăpăm... Ei, Pâine, ce-i cu colivia?

PÂINEA (solemn): O clipă, vă rog, doamnă Zână... (Ca un orator care ia cuvântul:) Dumneavoastră toţi, fiţi martori că această colivie de argint care mi-a fost încredinţată de către...

ZÂNA (întrerupând-o): Ajunge... fără vorbe late... Noi o să ieşim pe acolo, iar copiii pe aici... TYLTYL (destul de neliniştit): Să ieşim singuri, singurei?

MYTYL: Mi-e foame! TYLTYL: Şi mie!

ZÂNA (către Pâine): Desfă caftanul şi taie-le câte o felie din pântecul tău gustos...

Pâinea desface caftanul, trage iataganul şi numaidecât taie două felii din pântecul său, pe care le dă copiilor.

ZAHĂRUL (apropiindu-se de copii): Daţi-mi voie să vă dau şi eu câteva acadele...

Îşi rupe unul după altul, cele cinci degete ale mâinii stângi şi le oferă copiilor.

TYLTYL: Ce face?... Îşi frânge toate degetele...

ZAHĂRUL (îndatoritor): Gustaţi-le, sunt minunate... Acadele adevărate... MYTYL (sugând un deget): Doamne, ce bune sunt! Ai multe?

ZAHĂRUL (modest): Sigur, câte vreau... MYTYL: Şi te doare rău când le rupi aşa?...

ZAHĂRUL: Nu, de loc... Dimpotrivă; îmi face bine, cresc la loc numaidecât, şi aşa am totdeauna degete noi şi curate...

ZÂNA: Ei, copii, nu mâncaţi prea mult zahăr... Nu uitaţi că o să cinaţi în curând la bunicii voştri... TYLTYL: Sunt aici?

ZÂNA: O să-i vedeţi într-o clipă...

TYLTYL: Cum o să-i vedem, dacă sunt morţi?

ZÂNA: Cum să fie morţi dacă trăiesc în amintirea voastră?... Oamenii nu cunosc această taină, fiindcă nu ştiu decât puţine lucruri; mulţumită Diamantului, tu ai să vezi că morţii de care ne aducem aminte trăiesc la fel de fericiţi ca şi când n-ar fi morţi.

TYLTYL: Nu vine şi Lumina cu noi?

LUMINA: Nu, e mai potrivit ca lucrurile astea să se petreacă în familie... Am să aştept aici aproape, ca să nu stingheresc... Nu m-au poftit...

TYLTYL: Pe unde s-o luăm?

ZÂNA: Pe aici... Sunteţi în pragul „Ţării Amintirii". Cum vei roti Diamantul, vei vedea un arbore mare, cu o tăbliţă care-ţi va arăta că ai ajuns... Dar nu uitaţi că trebuie să vă întoarceţi la nouă fără un sfert... E cât se poate de important... Fiţi punctuali; altfel, dacă întârziaţi, totul e în zadar... La revedere, pe curând... (Chemând Câinele, Pisica, Lumina etc.:) P-aici... Micuţii pe acolo...

Iese prin dreapta împreună cu Lumina, animalele etc, în timp ce copiii ies prin stânga.

CORTINA

TABLOUL 3. ŢARA AMINTIRII

Pâclă deasă, din care se iveşte, în primul plan la dreapta, trunchiul unui stejar bătrân pe care este bătută o tăbliţă. Lumină lăptoasă, difuză, de nepătruns.

Tyltyl şi Mytyl la rădăcina stejarului.

TYLTYL: Iată copacul!... MYTYL: Iată tăbliţa...

TYLTYL: Nu pot s-o citesc... Stai, o să mă urc pe rădăcina asta... Aşa... Serie: „Ţara Amintirii". MYTYL: De aici începe?

TYLTYL: Da, e o săgeată...

MYTYL: Atunci, unde sunt bunicul şi bunica? TYLTYL: Dincolo de negură... O să vedem...

MYTYL: Nu văd nimic... Nu-mi mai văd nici picioarele, nici mâinile... (Scâncind:) Mi-e frig. Nu vreau să merg mai departe... Vreau acasă...

TYLTYL: Ia nu te mai jeli tot timpul ca Apa. Nu ţi-e ruşine... Eşti fetiţă mare... Uite, se ridică pâcla. O să vedem ce ascunde...

Într-adevăr, pâcla se pune în mişcare, se subţiază, se luminează, se risipeşte. Curând, în lumina din ce în ce mai transparentă, sub o boltă de verdeaţă, se iveşte o căsuţă ţărănească, acoperită de plante agăţătoare. Ferestrele şi uşile sunt deschise. Sub o streaşină se văd stupi de albine, pe pervazurile ferestrelor sunt glastre cu flori, o colivie în care doarme o mierlă etc. Lângă uşă, o bancă, pe care sunt aşezaţi, dormind somn adânc, un ţăran bătrân şi femeia lui, bunicul şi bunica lui Tyltyl.

TYLTYL (recunoscându-i deodată): Bunicuţul şi bunicuţa! MYTYL (bătând din palme): Da!... Ei sunt! Ei sunt!

TYLTYL (puţin cam neîncrezător): Stai! Bagă de seamă... Nu ştim încă dacă mişcă... Să stăm după copac...

Bunica Tyl deschide ochii, înalţă capul, se-ntinde, suspină, îl priveşte pe Bunicul Tyl, care, încet, se trezeşte şi el din somn.

BUNICA TYL: Simt că nepoţeii noştri care mai sunt în viaţă vor veni astăzi să ne vadă...

BUNICUL TYL: Sigur că se gândesc la noi, fiindcă mă simt nu ştiu cum şi mă furnică prin picioare... BUNICA TYL: Cred că sunt pe aproape, pentru că lacrimi de bucurie îmi joacă în ochi...

BUNICUL TYL: Nu, nu, sunt încă departe, tare departe... Mă simt istovit... BUNICA TYL: Şi eu îţi spun că sunt aici, mă simt plină de vlagă.

TYLTYL şi MYTYL (năvălind de după stejar): Iată-ne! Iată-ne! Bunicuţule! Bunicuţo! Noi suntem! Noi suntem!

BUNICUL TYL: Ei!... Vezi!... Ce-ţi spuneam eu?... Eram sigur că vin azi...

BUNICA TYL: Tyltyl!... Mytyl!... Tu eşti!... Ea e!... Ei sunt!... (Aleargă şchiopătând în întâmpinarea lor.) Nu pot să fug!... Mă mai supără reumatismul!

BUNICUL TYL (aleargă şi el şchiopătând): Nici eu nu pot... Din pricina piciorului de lemn, care înlocuieşte încă piciorul pe care mi l-am rupt când am căzut din stejarul ăl bătrân...

Bunicii şi copiii se îmbrăţişează cu foc.

BUNICA TYL: Ce mare te-ai făcut şi ce voinic, Tyltyl, dragul meu!
BUNICUL TYL (mângâind părul lui Mytyl): Şi Mytyl... Ia priveşte! Ce păr frumos, ce ochi frumoşi! Şi ce miros plăcut!
BUNICA TYL: Să vă mai sărut!... Hopa sus... pe genunchii mei! BUNICUL TYL: Şi la mine cine rămâne? Nimeni?...
BUNICA TYL: Nu, nu... întâi eu... Ce mai fac Tăticul şi Mămica Tyl? TYLTYL: Foarte bine, bunicuţo. Când am plecat noi dormeau...
BUNICA TYL (privindu-i cu drag şi copleşindu-i cu mângâieri): Dumnezeule, ce frumoşi şi curăţei mai sunt... Mămica ţi-a spălat obrăjorii?... Şi ciorapii nu-ţi sunt găuriţi... Altă dată eu ţi-i cârpeam. De ce nu veniţi mai des pe la noi?... Ne face atâta plăcere... Uite, au trecut luni şi luni de când ne-aţi dat uitării şi n-am mai văzut pe nimeni...
TYLTYL: Nu puteam, bunicuţo, şi astăzi doar mulţumită Zânei...
BUNICA TYL: Stăm mereu aici, aşteptând vizitele celor rămaşi în viaţă... Şi vin atât de rar... Stai, când a fost ultima oară când aţi venit? De ziua Tuturor Sfinţilor, când bătea clopotul la biserică...
TYLTYL: De ziua Tuturor Sfinţilor?... N-am ieşit din casă în ziua ceea... aveam guturai... BUNICA TYL: Nu, n-aţi ieşit, dar v-aţi gândit la noi...
TYLTYL: Da...
BUNICA TYL: Ei bine să ştiţi că de fiecare dată când vă gândiţi la noi, ne trezim şi vă revedem... TYLTYL: Da? e de ajuns să?...
BUNICA TYL: Cum, nu ştii? TYLTYL: Nu, nu ştiu...
BUNICA TYL (către bunic): E uimitor, acolo sus... Nu ştiu nici până în ziua de azi... Cum adică, nu învaţă nimic?
BUNICUL TYL: Tot ca pe vremea noastră... Cei vii sunt atât de neghiobi când vorbesc de noi ceştilalţi... TYLTYL: Şi dormiţi tot timpul?

BUNICUL TYL: Da, şi aşteptând ca gândurile celor vii să ne trezească nu dormim prea rău... Ah! e atât de

bine să dormi, când viaţa s-a sfârşit... Totuşi, e plăcut să te mai trezeşti din când în când... TYLTYL: Atunci nu sunteţi morţi cu adevărat?

BUNICUL TYL (tresărind): Ce spui?... Ce a zis?... Întrebuinţează cuvinte pe care nu le mai pricepem... O fi vreun cuvânt nou, vreo născocire nouă?

TYLTYL: Cuvântul „mort"?...

BUNICUL TYL: Da, ăsta era cuvântul... Ce vrea să zică cuvântul ăsta? ... TYLTYL: Păi, vrea să zică că nu mai trăieşti...

BUNICUL TYL: Tare tonţi mai sunt acolo sus! TYLTYL: E bine aici?

BUNICUL TYL: Păi da, da... nu-i rău, nu-i rău. Şi dacă v-aţi mai ruga din când în când... TYITYL: Tata mi-a spus că nu trebuie să ne mai rugăm...

BUNICUL TYL: Ba da, ba da... cine se roagă îşi aminteşte...

BUNICA TYL: Da, da, toate ar fi bune, numai de-aţi veni să ne vedeţi mai des... Ţi-aduci aminte, Tyltyl?... Ultima oară, am făcut o plăcintă cu mere grozavă... Ai mâncat până ţi s-a făcut rău...

TYLTYL: N-am mai mâncat plăcintă cu mere de anul trecut... Anul ăsta... nu s-au făcut mere... BUNICA TYL: Nu spune prostii. Aici sunt mere întotdeauna...

TYLTYL: Nu-i acelaşi lucru...

BUNICA TYL: Cum? Nu-i acelaşi lucru?... Ba e acelaşi lucru o dată ce ne putem săruta...

TYLTYL (privindu-i pe rând pe bunicul şi pe bunica): Nu te-ai schimbat de loc, bunicule, de loc, de loc... Şi bunica nici ea nu s-a schimbat de loc... Doar că sunteţi mai frumoşi...

BUNICUL TYL: Eh, nu e rău... Nu mai îmbătrânim. Dar, voi, ia staţi drepţi... Creşte-ţi grozav!... Ia te uită, colo, pe uşă se vede încă semnul de rândul trecut... Era de Toţi Sfinţii... Ia să vedem, ţinte drept. (Tyltyl se lipeşte de uşă.) Patru degete!... E nemaipomenit. (Şi Mytyl se lipeşte de uşă.) Şi Mytyl patru şi jumătate!... Vai, vai! buruiana rea... creşte... creşte...

TYLTYL (privind încântat în jur): Totul e ca altă dată, toate sunt la locul lor... Dar toate sunt mai frumoase! Uite ceasul cu limba aia mare, căreia i-am rupt vârful...

BUNICUL TYL: Şi uite castronul de supă pe care l-ai ciocnit...

TYLTYL: Şi iată gaura pe care am făcut-o în uşă când am dat peste sfredel.

BUNICUL TYL: Da, da, ai făcut destule stricăciuni... uite şi prunul în care îţi plăcea să te caţări când lipseam de acasă... Are şi acum prune

frumoase şi coapte.

TYLTYL: Dar sunt mult mai frumoase... MYTYL: Iată şi bătrâna mierlă! ... Mai cântă? Mierla s*e trezeşte şi începe să cânte de zor.*

BUNICA TYL: Vezi bine!... De cum se gândeşte cineva la ea...

TYLTYL (băgând de seamă cu uimire că mierla e albastră): Dar e albastră... Păi ea e Pasărea Albastră pe care trebuie s-o duc Zânei!... Şi nici nu ne-aţi spus că o aveţi aici! Oh! Ce albastră mai e, albastră, albastră, albastra ca o bilă de sticlă albastră. (Rugându-se:) Bunicuţule, bunicuţo, mi-o daţi?...

BUNICUL TYL: Sigur, am putea, nici vorbă... Ce zici maică Tyl...

BUNICA TYL: Sigur, sigur... La ce ne foloseşte aici...! Doarme într-una... Nu-i auzi niciodată glasul...

TYLTYL: O s-o pui în colivia mea... Vai, unde mi-e colivia? Ah! aşa-i, am uitat-o după copacul cel gros... (Aleargă la copac, aduce colivia şi închide mierla în ea.) Nu zău, chiar mi-o daţi de tot? Ce mulţumită are să fie Zâna... D-apoi Lumina!

BUNICA TYL: Să ştii, eu nu răspund de pasăre... Mi-e teamă că n-are să se poată obişnui cu viaţa zbuciumată de acolo de sus... şi are să se întoarcă aici la primul vânt prielnic... În sfârşit, o să vedem... Deocamdată las-o acolo şi vino să vezi vaca...

TYLTYL (văzând stupii): Dar albinele cum o duc?

BUNICUL TYL: Păi n-o duc rău... Nici ele nu mai trăiesc, cum spuneţi voi acolo, dar muncesc zdravăn...

TYLTYL (apropiindu-se de stupi): Oh, da!... Miroase a miere!... Fagurii

trebuie să fie încărcaţi… Florile sunt atât de frumoase… Dar surioarele mele care au murit, sunt şi ele aici?

MYTYL: Şi cei trei frăţiori pe care i-au înmormântat, unde sunt?

La aceste cuvinte şapte copilaşi de înălţimi diferite ies din casă unul câte unul în ordinea înălţimii.

BUNICA TYL: Ia uite-i, ia uite-i!… Cum îi pomeneşti, gata, sunt aici, ştrengarii…

Tyltyl şi Mytyl aleargă în întâmpinarea copiilor. Se înghesuie, se îmbrăţişează, dansează, învârtindu-se valvârtej şi chiuie de bucurie.

TYLTYL: Uite-l pe Pierrot!… (Se iau de păr.) Ah! o să ne batem iar ca pe vremuri… Şi Robert!… Bună ziua, Jean!… Unde ţi-e titirezul?… Iată-le şi pe Madeleine, Pierrette şi Pauline şi uite-o şi pe Riquette…

MYTYL: Ah! Riquette, Riquette!… Uite că umblă tot de-a buşilea… BUNICUL TYL: Da, nu mai creşte…

TYLTYL (băgând de seamă căţeluşul care latră în jurul lor): Uite-l pe Kiki, căruia i-am tăiat coada cu foarfecele Paulinei… Nici el nu s-a schimbat…

BUNICUL TYL (sentenţios): Nu, aici nu se schimbă nimic… TYLTYL: Şi Paulina mai are încă coşul acela pe nas…

BUNICA TYL: Da, nu-i mai trece, dar nu-i nimic de făcut…

TYLTYL: Oh! ce voinici sunt, graşi şi sănătoşi. Cu obrajii rumeni… se vede că sunt bine hrăniţi.

BUNICA TYL: De când nu mai trăiesc le merge mult mai bine… Nu se mai tem de nimic, nu se mai îmbolnăvesc niciodată… nu mai au necazuri…

În casă ceasul bate orele opt.

BUNICA TYL (foarte mirată): Ce e asta?...

BUNICUL TYL: Habar n-am... Trebuie să fie ceasul... BUNICA TYL: Cu neputinţă... nu sună niciodată...

BUNICUL TYL: Fiindcă noi nu ne gândim nicicând la ceas... S-a gândit cineva ce oră e? TYLTYL: Da, eu... Ce oră e?

BUNICUL TYL: Zău, nu mai ştiu... Am pierdut obişnuinţa... A bătut de opt ori, trebuie să fie, cum se zice colo sus, ora opt...

TYLTYL: Lumina m-aşteaptă la nouă fără un sfert... Aşa a spus Zâna... Nu e de glumit... Am şters-o...

BUNICA TYL: N-o să plecaţi aşa, acum când e vremea cinei... Fuga, fuga, să-ntindem masa în faţa uşii... Am o ciorbă de varză grozavă şi nişte plăcinte cu prune de o să vă lingeţi degetele...

Scot masa o aşază în faţa uşii, aduc farfuriile cu mâncare, tacâmuri etc. Toţi cei de faţă dau ajutor.

TYLTYL: Ba nu, zău, acum că am găsit Pasărea Albastră... Ş-apoi dacă aveţi ciorbă de varză, de care n-am mai gustat de atâta amar de vreme... De când tot călătoresc... La han nu se găseşte aşa ceva...

BUNICA TYL: Uite!... Totu-i gata... La masă, copii. Dacă sunteţi grăbiţi să nu pierdem vremea...

Lampa a fost aprinsă şi s-a servit ciorba. Bunicii şi copiii se aşază la cină, îmbrâncindu-se, înghiontindu-se în mijlocul strigătelor şi râsetelor de bucurie.

TYLTYL (mâncând cu lăcomie): Ce bună e!... Doamne, ce bună e!... Mai vreau, mai vreau, încă, încă...

Ridică lingura de lemn şi loveşte cu zgomot farfuria.

BUNICUL TYL: Ei, ei, puţintică răbdare... Tot aşa prost crescut ai rămas... Vezi c-ai să spargi farfuria...

TYLTYL (ridicându-se pe jumătate pe scăunel): Mai vreau, încă, încă!

Apucă şi trage spre el castronul care se varsă pe masă şi pe genunchii comesenilor. Cei opăriţi ţipă şi urlă.

BUNICA TYL: Ai văzut... Ce ţi-am spus?

BUNICUL TYL (dându-i lui Tyltyl o palmă usturătoare): Na, s-o ţii minte.

TYLTYL (o clipă zăpăcit, punându-şi apoi mâna pe obraz, cu încântare): Oh, da, aşa erau palmele pe

care ni le dădeai pe când trăiai... Bunicuţule, ce bună mai este şi ce bine îmi face... Lasă-mă să te sărut... BUNICUL TYL: Bine, bine... dacă-ţi face plăcere mai capeţi şi altele...

Ceasul sună opt şi jumătate.

TYLTYL (tresărind): Opt şi jumătate! (Lasă jos lingura.) Mytyl, să ne grăbim... BUNICA TYL: Ei, mai staţi câteva clipe... Stai că nu arde casa... Doar ne vedem aşa rar...

TYLTYL: Nu, nu se poate... Lumina e atât de bună... Şi i-am făgăduit... Hai, Mytyl, hai... BUNICUL TYL: Doamne, ce plicticoşi mai sunt şi viii ăştia cu toate daraverile lor...

TYLTYL (luându-şi colivia, îmbrăţişează în pripă pe toţi cei de faţă unul după altul): Adio, bunicuţule... Adio, bunicuţo... Adio, fraţi şi surori, Pierrot, Robert, Pauline, Madeleine, Riquette, adio şi ţie Kiki!... Simt că nu mai putem rămâne aici. Nu plânge, bunicuţo, o să ne întoarcem adesea...

BUNICA TYL: În fiecare zi...

TYLTYL: Da, da, cât mai des cu putinţă...

BUNICA TYL: E singura noastră bucurie şi e o adevărată sărbătoare când gândul vostru ne caută... BUNICUL TYL: N-avem altă distracţie...

TYLTYL: Iute, iute... Daţi-mi colivia!... Pasărea mea!...

BUNICUL TYL (dându-i colivia): Uite-o! Nu dau garanţie pentru ea şi dacă nu-i bună culoarea... TYLTYL: Adio! Adio!

FRAŢII ŞI SURORILE: Adio, Tyltyl! Adio, Mytyl! Nu uitaţi să ne aduceţi acadele!... Adio!... Mai veniţi!... Mai veniţi!...

Toţi flutură batistele, în timp ce Tyltyl şi Mytyl se depărtează încetişor. Chiar în timpul ultimelor replici, pâcla de la-nceput se lasă încet-încet şi sunetul vocilor slăbeşte, aşa încât la sfârşitul scenei totul s-a topit în ceaţă iar în momentul în care cade cortina, n-au mai rămas lângă stejarul cel bătrân decât Tyltyl şi Mytyl.

TYLTYL: Pe aici, Mytyl!... MYTYL: Unde e Lumina?...

TYLTYL: Nu ştiu!... (Privind pasărea din colivie) Ia te uită! Pasărea nu mai e albastră!... S-a înnegrit

de tot!

MYTYL: Dă-mi mâna, frăţioare... Mi-e tare frică și tare frig... C ORTINA

ACTUL III

TABLOUL 4. PALATUL NOPŢII

O sală măreaţă de o grandoare austeră, rigidă, metalică şi sepulcrală, având înfăţişarea unui templu grec sau egiptean, cu coloane, arhitrave, dale şi ornamente de marmoră neagră, de aur şi de abanos. Sala are forma unui trapez. O seară de bazalt, care ocupă aproape întreaga lărgime a sălii, o împarte în trei planuri succesive care

urcă treptat spre fund. În dreapta şi în stânga, între coloane, porţi de bronz întunecat, în fund, o poartă monumentală de bronz, în palat nu e decât o lumină difuză care parcă vine doar din strălucirea marmorei şi a abanosului.

La ridicarea cortinei, Noaptea, care este întruchipată de o femeie foarte frumoasă, învăluită într-un veşmânt negru lung, stă jos, pe treptele din planul al doilea, între doi copii, din care unul aproape gol, ca Amor, surâde prin somn, în timp ce celălalt, acoperii cu un văl din creştet până-n tălpi, stă în picioare, nemişcat. Pisica intră din dreapta, planul întâi.

NOAPTEA: Cine-i acolo?

PISICA: (lăsându-se să cadă copleşită pe treptele de marmoră): Eu sunt. Oh! maică Noapte... nu mai pot...

NOAPTEA: Ce ai, fiica mea?... Eşti palidă, slăbită, şi plină de noroi până-n mustăţi... Iar te-ai hârjonit pe acoperişuri, pe viscol şi pe ploaie?

PISICA: De hârjonit pe acoperişuri îmi arde mie!... E vorba de taina noastră... E începutul sfârşitului!... M-am repezit numai pentru o clipă ca să-ţi dau de ştire, dar mi-e teamă că nu mai e nimic de făcut...

NOAPTEA: Ce e?... Ce s-a întâmplat?

PISICA: Ţi-am mai vorbit de micul Tyltyl, fiul tăietorului de lemne, şi de Diamantul fermecat... Ei bine, vine aici să-ţi ceară Pasărea Albastră...

NOAPTEA: Încă n-a pus mâna pe ea...

PISICA: Dacă nu facem o minune... are să pună mâna pe ea curând... Uite ce se petrece: Lumina care-l călăuzeşte pe Tyltyl şi care ne trădează, fiindcă s-a dat cu totul de partea Omului, a aflat că Pasărea Albastră cea adevărată, singura care poate trăi la lumina zilei, se ascunde aici printre păsările albastre ale visurilor care se hrănesc cu raze de lună şi pier cum dau de soare... Ştie că-i este oprit să pătrundă în palatul tău, dar vezi, îi trimite pe copii; și cum tu pe Om nu-l poţi împiedica să deschidă porţile tainelor tale, nu ştiu care va fi sfârşitul... În orice caz, dacă din nenorocire or pune mâna pe Pasărea Albastră cea adevărat, nu ne mai rămâne decât să dispărem.

NOAPTEA: Doamne, Doamne!... Ce timpuri!... Nu, mai am o clipă de liniște... De câţiva ani nu-l mai

cunosc pe Om. Unde vrea să ajungă?... Trebuie să ştie tot?... A şi pătruns o treime din Tainele mele, toate Spaimele mele sunt cuprinse de teamă şi nu mai îndrăznesc să iasă în lume. Strigoii au dat bir cu fugiţii, iar Bolile nu prea se simt bine...

PISICA: Ştiu, maică Noapte, ştiu, sunt timpuri grele şi suntem aproape singurele care-i ţinem piept Omului... Dar îi aud, se apropie...

Nu văd decât un mijloc: sunt copii, bagă groaza în ei, ca să nu cuteze nici să stăruie, nici să deschidă poarta cea mare din fund, îndărătul căreia se găsesc păsările Lunii... Tainele celorlalte peşteri vor fi de ajuns ca să le abată atenţia sau să-i îngrozească...

NOAPTEA (trăgând cu urechea la un zgomot de afară): Ce aud? Vasăzică sunt mai mulţi?

PISICA: Nu face nimic; sunt prietenii noştri: Pâinea şi Zahărul! Apa nu prea e în apele el, iar Focul n-a putut să vină, fiindcă e rubedenie cu Lumina... Numai Câinele nu-i de partea noastră, dar nu-i chip să-l îndepărtezi...

În primul plan, dreapta, intră, cu timiditate, Tyltyl, Mytyl, Pâinea, Zahărul şi Câinele.

PISICA (repezindu-se înaintea lui Tyltyl): Pe aici, pe aici, micuţul meu stăpân... Am apucat-o înainte ca s-o înştiinţez pe maica Noapte, e bucuroasă să te primească... S-o ierţi, e puţin suferindă, de aceea n-a putut să-ţi iasă în întâmpinare...

TYLTYL: Bună ziua, maică Noapte...

NOAPTEA (jignită): Bună ziua? Nu înţeleg... Puteai foarte bine să-mi spui: noapte bună, sau măcar bună seara.

TYLTYL (umilit): Iertaţi-mă, vă rog, doamnă... Nu ştiam... (Arătând cu degetul pe cei doi copii:) Sunt copilaşii Dumneavoastră?... Tare sunt drăguţi...

NOAPTEA: Da, acesta e Somnul... TYLTYL: De ce-i aşa gras?

NOAPTEA: Fiindcă doarme bine...

TYLTYL: Şi cel care se ascunde?... De ce-şi acoperă faţa cu vălul?... E bolnav?... Cum îl cheamă? NOAPTEA: E sora Somnului... Mai bine să nu-i spun numele...

TYLTYL: De ce?

NOAPTEA: Fiindcă are un nume care nu vă place... Dar să vorbim de altceva... Pisica tocmai îmi spunea c-aţi venit aici în căutarea Pasării Albastre.

TYLTYL: Da, doamnă, dacă ne daţi voie... N-aţi vrea să-mi spuneţi unde e?

NOAPTEA: Habar n-am, dragul meu... Tot ce-ţi pot spune e că nu e aici... N-am văzut-o niciodată...

TYLTYL: Totuşi, totuşi... Lumina mi-a spus că e aici, şi Lumina ştie ce spune... N-aţi vrea să-mi daţi cheile?

NOAPTEA: Dar, dragul meu, înţelegi, cred, că nu pot să încredinţez cheile primului venit... Sunt păstrătoarea tuturor tainelor Naturii, răspund de ele şi mi-e interzis cu desăvârşire să le divulg, mai ales unui

copil...

TYLTYL: N-aveţi însă dreptul să refuzaţi cheile atunci când vi le dă Omul... asta ştiu... NOAPTEA: Cine ţi-a spus?

TYLTYL: Lumina...

NOAPTEA: Iar Lumina, mereu Lumina... La urma urmei, ce se amestecă Lumina? CÂINELE: Să i le iau cu sila, micuţul meu stăpân?

TYLTYL: Taci, stai liniştit şi vezi de fii cuviincios... (Către Noapte:) Vă rog, doamnă, daţi-mi cheile... NOAPTEA: Cel puţin ai semnul?... Unde e? ...

TYLTYE (atingându-şi pălăria): Priviţi Diamantul...

NOAPTEA (resemnată, în faţa iremediabilului): În sfârşit... Iată cheia care deschide toate uşile sălii... Dacă te-o ajunge vreo nenorocire, te priveşte... Nu-mi iau nicio răspundere...

PÂINEA (neliniştită): E primejdie?

NOAPTEA: Primejdie?... Nici eu nu ştiu bine cum aş face să scap nevătămată dacă s-ar deschide anumite porţi de bronz înspre abis... Aici, jur-împrejurul acestei săli, în fiecare din aceste peşteri de bazalt, sunt adunate toate Durerile, toate Urgiile, toate Bolile, toate Spaimele, toate Năpastele, toate Tainele care chinuie viaţa de la începuturile lumii... Mi-a fost destul de greu până le-am închis acolo cu ajutorul Destinului; şi vă rog să mă credeţi că numai anevoie reuşesc să ţin în frâu aceste făpturi turbulente... E ştiut ce se întâmplă când scapă vreuna şi se arată pe pământ...

PÂINEA: Datorită vârstei mele înaintate, experienţei şi devotamentului meu este firesc să fiu protectoarea acestor doi copii; de aceea, maică Noapte, da-ţi-mi voie să vă pun o întrebare...

NOAPTEA: Poftim!

PÂINEA: Pe unde fugim în caz de primejdie? NOAPTEA: N-aveţi pe unde fugi.

TYLTYE (luând cheia şi urcând primele trepte): Să începem de aici... Ce e dincolo de aceasta poartă de bronz?

NOAPTEA: Cred că sunt Strigoii... E mult timp de când nu le-am mai deschis şi de când n-au mai ieşit...

TYLTYL (băgând cheia în broască): Am să văd... (Către Pâine:) Ai colivia Pasării Albastre?...

PÂINEA (cu dinţii clănţănind): Nu că mi-ar fi frică, dar nu credeţi c-ar fi mai bine să nu deschidem şi să ne uităm doar pe gaura cheii?...

TYLTYL: Nu ţi-am cerut părerea...

MYTYL (începând să plângă): Mi-e frică... Unde e Zahărul?... Vreau acasă!...

ZAHĂRUL (prevenitor, slugarnic): Aici, domnişoară, aici sunt... Nu

plânge, am să-mi rup un deget ca să-ţi dau o acadea...

TYLTYL: Terminaţi...

Învârtește cheia şi întredeschide uşa cu băgate de seamă. Pe uşă ies cinci sau şase Strigoi având forme stranii, care năvălesc care încotro. Înspăimântată, Pâinea aruncă colivia şi fuge să se ascundă în fundul sălii, în timp ce Noaptea, fugărind Strigoii, strigă la Tyltyl:

NOAPTEA: Repede! repede!... Închide uşa... Au să scape toţi şi n-o să putem să-i mai aducem înapoi!... Se plictisesc acolo, de când Omul nu-i mai ia în serios. (Urmăreşte Strigoii, silindu-se, cu ajutorul unui bici împletit din şerpi, să-i mâne spre poarta închisorii lor.) Ajutaţi-mă!... Pe aici!... Pe aici!...

TYLTYL (către Câine): Ajut-o, Tylo, şo pe ei... CÂINELE (sare lătrând): Da, da! Da!

TYLTYL: Şi Pâinea unde e?

PÂINEA (din fundul sălii): Aici... stau lângă uşă ca nu cumva să iasă...

În acel moment unul dintre Strigoi se îndreaptă într-acolo şi Pâinea o ia la goană, urlând de groază.

NOAPTEA (către trei Strigoi, pe care i-a înhăţat de guler): P-aici! (către Tyltyl:) Crapă uşa puţin... (împinge Strigoii în peşteră.) Aşa, bine. (Câinele mai aduce doi Strigoi.) Şi pe ăştia acum!... Repede, repede, astâmpăraţi-vă... Ştiţi bine că nu mai ieşiţi voi până la Toţi Sfinţii...

Închide uşa la loc.

TYLTYL (ducându-se la altă uşă): Aici ce e?

NOAPTEA: Ce te interesează?... Ţi-am spus doar că Pasărea Albastră n-a venit niciodată pe aici... În sfârşit, cum vrei... deschide-o dacă-ţi face plăcere... Aici sunt Bolile...

TYLTYL (cu cheia în broască): Trebuie să deschid cu băgare de seamă?

NOAPTEA: Nu, nu e nevoie... Sunt cuminţi mititelele... Sunt nefericite... De câtva timp Omul tare le mai prigoneşte... Mai ales de când cu descoperirea microbilor... Deschide şi vei vedea...

Tyltyl deschide uşa larg. Nu se vede nimeni.

TYLTYL: Nu ies?

NOAPTEA: Ţi-am spus doar, aproape toate sunt suferinde şi descurajate... Doctorii nu se poartă bine cu ele... Intră o clipă, ai să vezi...

Tyltyl intră în peşteră şi se întoarce imediat.

TYLTYL: Pasărea Albastră nu e aici... Par a fi rău bolnave Bolile dumitale... Nici măcar n-au ridicat capul... (O boală, mică, în papuci, halat şi bonetă de bumbac, ţâşneşte din peşteră şi începe să ţopăie prin sală.) Uite! Uite! vrea să fugă... Cine e asta?

NOAPTEA: O nimica toată, e cea mai neînsemnată... E Guturaiul... E boala cea mai puţin prigonită şi o duce destul de bine... (Chemând-o:) Vin-aici, mititico... E prea devreme, trebuie să aştepţi primăvara.

Strănutând, tuşind şi ştergându-şi nasul, Guturaiul intră înapoi în peşteră şi Tyltyl închide uşa la loc.

TYLTYL (ducându-se la uşa vecină): S-o vedem şi p-asta!... Aici cine e?

NOAPTEA: Bagă de seamă... Aici sunt Războaiele... Sunt mai îngrozitoare şi mai puternice ca oricând. Dumnezeu ştie ce s-ar întâmpla dacă ar scăpa vreunul!... Noroc că sunt grase şi greoaie... Dar să ne pregătim cu toţii să împingem uşa la loc îndată ce vei fi aruncat o ochire în peşteră...

Tyltyl crapă uşa cu băgare de seamă, ca să privească, îndată se opinteşte ca s-o închidă la loc, strigând:

TYLTYL: Repede! Repede!... Împingeţi!... M-au văzut! S-au năpustit încoace toate!... Deschid uşa!

NOAPTEA: Haideţi! Haideţi cu toţii!... Împingeţi tare! Ei, Pâinea ce face?... Împingeţi cu toţi... Am o putere... Ah! În sfârşit! Aşa!... S-au lăsat păgubaşe! Era şi timpul!... Ai văzut?

TYLTYL: Da, da!... Sunt uriaşe, înspăimântătoare!... Cred că nu-i la ele Pasărea Albastră... NOAPTEA: Sigur că nu... Ar mânca-o numaidecât... Ei, te-ai săturat?... Vezi bine că nu-i aici... TYLTYL: Trebuie să văd totul... Aşa mi-a spus Lumina.

NOAPTEA: Aşa mi-a spus Lumina... Îi vine uşor dumneaei să spună, şi de frică să stea acasă... TYLTYL: Să mergem la poarta următoare... Aici ce e?

NOAPTEA: Aici am încuiat Beznele şi Spaimele... TYLTYL: Se poate deschide?

NOAPTEA: Desigur... Sunt destul de liniştite; sunt ca Bolile...

TYLTYL (crapă uşa cu grijă şi aruncă o privire în peşteră): Nu sunt aici...

NOAPTEA (privind la rândul ei în peşteră): Ei, Beznelor ce-i cu voi?... Ia ieşiţi puţin, o să vă facă bine, vă mai dezmorţiţi. Şi voi, Spaimelor, hai... N-aveţi de ce vă teme... (Un grup de Bezne și Spaime întruchipate de femei, cele dintâi drapate în v*ăluri ne*gre, celelalte în văluri verzui, fac șovăind, câţiva paşi afară şi la primul gest al lui Tyltyl fug repede înapoi.) Ei hai, ţineţi-vă firea... E doar un copil, n-o să vă facă niciun rău. (Către Tyltyl:) S-au făcut nespus de sfioase... afară de cele mai mari, cele pe care le vezi colo-n fund...

TYLTYL (privind spre fundul peşterii): Oh, ce înspăimântătoare sunt...

NOAPTEA: Sunt ferecate în lanţuri... Sunt singurele cărora nu le e teamă de Om... Dar închide, mi-e frică să nu se-nfurie...

TYLTYL (trecând la poarta următoare): Ia uite asta e mult mai întunecată... Cine e aici?

NOAPTEA: Aici sunt Tainele... Dacă ţii neapărat poţi s-o deschizi şi pe asta... Dar nu intra. Fii cu băgare de seamă şi noi să ne pregătim să împingem uşa la loc ca la peştera Războaielor.

TYLTYL (crăpând uşa cu multă grijă, îşi vira sfios capul prin crăpătură): Oh!... Ce frig!... Mă usturà ochii!... Închideţi repede! Împingeţi! Împing și ele! (Noaptea, Câinele, Pisica şi Zahărul împing la loc uşa.) Oh! Ce am văzut!...

NOAPTEA: Ce?

TYLTYL (cutremurat): Nu ştiu, dar era înspăimântător. Erau aşezate, ca nişte monştri fără ochi. Cine era matahala aia uriaşă care a vrut să mă apuce?...

NOAPTEA: Era desigur Tăcerea; ea are paza acestei uşi... Sunt înfricoşătoare, nu?... Eşti palid și acum, şi tremuri...

TYLTYL: Da, n-aş fi crezut... N-am văzut niciodată... Mâinile mi-s îngheţate... NOAPTEA: Dacă ai să mergi mai departe, ai să păţeşti şi mai rău...

TYLTYL (Trecând la poarta următoare): Şi asta?... E tot aşa de îngrozitoare?

NOAPTEA: Nu, aici sunt adunate fel de fel... Stelele care stau degeaba, Miresmele şi Luminiţele cu care mă împodobesc, Licuricii, Gâzele cele luminoase; mai sunt închise aici Roua, Cântecul Privighetorilor şi altele...

TYLTYL: Stelele, Cântecul Privighetorilor. Aici trebuie să fie...

NOAPTEA: Deschide dacă vrei; astea nu prea sunt primejdioase...

Tyltyl deschide larg uşa. Stelele, întruchipate de tinere frumoase, înfăşurate în văluri multicolore, scapă îndată din închisoare şi se risipesc în sală pe trepte şi în jurul coloanelor, alcătuind grupuri graţioase scăldate într-o penumbră luminoasă. Miresmele Nopţii, care sunt aproape invizibile, Licuricii şi Roua transparentă vin să se adauge acestor grupuri, în timp ce Cântecul Privighetorilor năvăleşte afară din peşteră în triluri, făcând să vibreze bolţile palatului.

MYTYL (bătând din palme încântată): Oh! Ce frumoase doamne... TYLTYL: Şi ce frumos dansează!...

MYTYL: Şi ce parfum răspândesc!... TYLTYL: Şi ce frumos cântă!

MYTYL: Cine sunt cele pe care abia le zăresc?... NOAPTEA: Sunt Miresmele umbrelor mele...

TYLTYL: Şi cele de colo, înveşmântate în fir de sticlă?...

NOAPTEA: Roua pădurilor şi a plaiurilor... Dar ajunge... N-au să se sature niciodată... dacă încep să joace... Nici Dracu' nu le mai vâră înapoi... (Bătând din palme:) Haideţi repede, Stelelor!... Nu e timpul potrivit pentru joc... Cerul e acoperit de nori grei... Haideţi repede, intraţi înapoi toate, că de nu, mă duc

să caut o rază de soare...

Înspăimântate, Stelele, Miresmele etc. Fug înapoi în peşteră, uşa se închide în urma lor. În acelaşi timp Cântecul Privighetorilor amuţeşte.

TYLTYL (trecând la uşa din fund): Iată poarta cea mare din mijloc... NOAPTEA (solemn): Pe asta să n-o deschizi...

TYLTYL: De ce?

NOAPTEA: Fiindcă e oprit...

TYLTYL: Atunci aici se ascunde Pasărea Albastră; mi-a spus mie Lumina...

NOAPTEA (ca o mamă): Ascultă-mă, copile... Am fost bună şi îndatoritoare... Am făcut pentru tine ceea ce n-am făcut până acum pentru nimeni... Ţi-am dezvăluit toate tainele mele... Mi-eşti foarte drag, mi-e milă de tinereţea ta, de nevinovăţia ta şi-ţi vorbesc ca o mamă... Ascultă-mă şi crede-mă, copile, renunţă, nu merge mai departe, nu ispiti Destinul, poarta aceasta nu o deschide...

TYLTYL (tulburat): Dar de ce?

NOAPTEA: Fiindcă nu vreau să te prăpădeşti... Pentru ca niciunul, auzi tu, niciunul din cei care au întredeschis-o, fie doar cât un fir de păr, nu s-au mai întors vii la lumina zilei... Pentru că tot ce ne putem închipui mai îngrozitor, pentru că toate urgiile, toate grozăviile de care se vorbeşte pe pământ nu sunt nimic faţă de cea mai nevinovată dintre

urgiile care se năpustesc asupra omului, de cum ochiul său întrezăreşte primele semne ale hăului, căruia nimeni nu cutează să-i dea nume... Dacă te încăpăţânezi, şi vrei cu orice preţ să deschizi această uşă, am să-ţi cer s-aştepţi până mă pun la adăpost în turnul meu cel fără de ferestre... Acum ştii despre ce e vorba, gândeşte-te...

Înecată de lacrimi, Mytyl scoate strigăte de spaimă nearticulate şi caută să-l tragă de acolo pe Tyltyl.

PÂINEA (cu dinţii clănţănindu-i în gură): Nu faci asta, micuţul meu stăpân. (Aruncându-se în genunchi:) Ai milă de noi... Te rog în genunchi! ... Vezi doar că Noaptea are dreptate.

PISICA: Jertfeşti vieţile noastre, ale tuturor... TYLTYL: Trebuie s-o deschid...

MYTYL (bătând din picioare, şi plângând cu hohote) Nu vreau!... Nu vreau!... TYLTYL: Pâinea şi Zahărul s-o ia pe Mytyl de mână şi să fugă cu ea... Am să deschid. NOAPTEA: Fugiţi!... Iute!... Cât mai e timp!

Fuge.

PÂINEA (fugind înnebunită): Aşteaptă măcar să ajungem la capătul sălii... PISICA (fugind şi ea): Aşteaptă!... Aşteaptă!

Se ascund în dosul coloanelor la celălalt capăt al sălii. Tyltyl rămâne doar cu Câinele lângă uşa monumentală.

CÂINELE (gâfâind şi sughiţând de spaimă abia stăpânită): Eu rămân, rămân... Nu mi-e frică... Rămân!... Rămân lângă micuţul meu stăpân... Rămân! Rămân!

TYLTYL (mângâind Câinele): Bine, Tylo, mă bucur! Sărută-mă... Suntem doi... Şi acum, păzea! (Bagă cheia în broască. Din celălalt capăt

al sălii unde s-au adăpostit fugarii, izbucneşte un strigăt de spaimă. Nici n-a intrat bine cheia în broască şi canaturi*le înalte s*e şi deschid lunecând lateral şi dispărând, la dreapta şi la stânga, în grosimea zidului, descoperind deodată priveliştea ireală, nemărginită, indescriptibilă, a celei mai neaşteptate grădini a visului şi a luminilor nocturne, în care feerice păsări albastre evoluează armonios, fără încetare, printre stele şi aştri, luminând tot ce ating, zburând din nestemată în nestemată, din rază de lună în rază de lună, până la hotarul orizontului. Ele sunt atât de numeroase, încât par a fi suflul, atmosfera azurie, substanţa însăşi a minunatei grădini. Tyltyl, orbit, înmărmurit, în picioare, în lumina scânteietoare:) Oh! ce frumos e cerul! (întorcându-se spre cei care s-au ascuns:) Repede!… Veniţi… Sunt aici! … Ele sunt!… Sunt ele!… Le-am găsit în sfârşit!… Mii de păsări albastre! Milioane!… Miliarde!… Prea multe! Vino, Mytyl! Vino, Tylo! Veniţi toţi!… Ajutaţi-mă!… (Repezindu-se printre păsări:) Le poţi prinde cu grămada! … Nu sunt de loc sperioase!… Nu se tem de noi!… Pe aici, pe aici!… (Mytyl şi ceilalţi vin în goană, cu excepţia Nopţii şi a Pisicii, pătrund în grădina scânteietoare.) Vedeţi! Sunt prea multe! Se aşază în palmele mele!… Priviţi, ciugulesc razele lunii! Mytyl, dar unde eşti? Atâtea aripi albastre, atâtea pene care cad, că nu mai vezi nimic!… Tylo, nu le muşca!… Nu le face niciun rău!… Prinde-le încetişor!

MYTYL (înconjurată de păsări albastre): Eu am şi prins şapte!… Cum mai bat din aripi! Nici nu le pot

ţine!…

TYLTYL: Nici eu!… Am prea multe!… Scapă! Acum se-ntorc!… Tylo a prins şi el! Vor parcă să ne cheme… să ne ridice spre cer!… Hai să ieşim p-aici!… Lumina ne aşteaptă! Va fi mulţumită! P-aici, p-aici!

Cu mâinile pline de păsări care se zbat, părăsesc grădina şi după ce străbat toată sala, care freamătă de aripi azurii, ies prin dreapta, pe unde au intrat, urmaţi de Pâine şi de Zahăr, care n-au prins păsări. Numai Noaptea şi Pisica rămân şi urcă – spre fund – privind neliniştite în grădină.

NOAPTEA: Au prins-o?

PISICA: Nu… Iat-o colo pe raza aceea de lună… N-au putut să ajungă la ea, era prea sus…

Cortina cade. Imediat, în faţa cortinei intră din stânga Lumina şi în acelaşi timp din dreapta Tyltyl, Mytyl şi Câinele, încărcaţi cu păsările prinse. Dar păsările par fără viaţă. Cu capul căzut şi cu aripile frânte, ele nu mai sunt decât nişte stârvuri.

LUMINA: Ei, aţi prins-o?

TYLTYL: Da, da!... Am prins câte pofteşti!... Sunt mii şi mii!... Uite-le! ... Le vezi?... (Privind păsările, pe care le-ntinde spre Lumina şi dându-și seama că sunt moarte:) Uite!... Nu mai trăiesc! Dar ce le-am făcut?... Şi ale tale, Mytyl?... Uite şi ale lui Tylo, la fel! (Aruncând înciudat cadavrele păsărilor:) Ah! Nu!... asta-i curată mişelie!... Cine le-a omorât?... Sunt nenorocit, nespus de nenorocit!

Îşi ascunde capul în mâini şi e zguduit de hohote de plâns.

LUMINA (strângându-l în braţe ca o mamă): Nu plânge, copile... N-ai prins-o pe aceea care poate trăi şi în plină zi... S-a dus aiurea... O s-o găsim noi...

CÂINELE (privind păsările moarte): Să fie bune de mâncat?...

Ies toţi prin stânga.

CORTINA

TABLOUL 5. PĂDUREA

O pădure. Noapte. Clar de lună. Copaci bătrâni de diferite specii; un stejar, un fag, un ulm, un plop, un brad, un chiparos, un tei, un castan etc.

Intră Pisica.

PISICA (salutând copacii pe rând): Salut, tuturor copacilor! MURMUR DE FRUNZE: Salut!...

PISICA: Astăzi e o zi mare!... Duşmanul nostru vine să vă răpească forţele şi să se dea pe mâinile voastre. E vorba de Tyltyl, fiul tăietorului de lemne, care v-a făcut atâta rău... Caută Pasărea Albastră, pe care aţi ascuns-o de ochii Omului de la facerea lumii şi care numai ea cunoaşte taina noastră... (Murmur de frunze.) Poftim?... Ah! vorbeşte Plopul. Da, aşa e, are un Diamant care posedă darul de a ne descătuşa pentru o clipă spiritele. Poate să ne silească să-i dăm Pasărea Albastră şi atunci suntem pentru totdeauna la cheremul Omului. (Murmur de frunze.) Cine vorbeşte? Ia te uită!... Stejarul. Ce mai faci? (Murmurul frunzelor Stejarului.) Tot nu ţi-a trecut guturaiul?... Nu te mai lecuieşte Miambalul?... Şi tot cu reumatisme? Crede-mă, e din pricina muşchiului, prea îţi pui mult mușchi pe picioare. Pasărea Albastră e tot la Dumneavoastră? (Murmurul frunzelor Stejarului.) Poftim? Da, nu trebuie să stăm pe gânduri, trebuie să profităm de acest prilej... trebuie să dispară... (Murmur de frunze.) Poftim?... Da, e cu soră-sa, trebuie să piară şi ea... (Murmur de frunze.) Da, Câinele îi însoţeşte; nu-l pot depărta de ei cu niciun chip... (Murmur de frunze.) Ce ziceţi? Să-l mituim? Cu neputinţă!... Am încercat în fel şi chip! (Murmur de frunze.) Ah, tu eşti, Bradule?... Da, găteşti patru scânduri... Da, şi Focul şi

Zahărul, şi Apa şi Pâinea... Sunt toţi de partea noastră afară de Pâine, pe care nu se prea poate pune temei... Singură Lumina ţine partea Omului; dar ea n-o să vie... I-am amăgit pe copii, i-am făcut să creadă că trebuie să se furişeze într-ascuns, în timp ce ea doarme... E un prilej unic... (Murmur de frunze.) Ah! e glasul Fagului. Da, aveţi dreptate, trebuie să înştiinţăm animalele... Șoldanul are toba?... E aici la voi?... Bine, să bată adunarea, numaidecât... Uite-i!

Se aud bătăile tobei care se depărtează. Intră Tyltyl, Mytyl şi Câinele.

TYLTYL: Aici e?

PISICA (slugarnică, mieroasă, iese repede în întâmpinarea copiilor): Ah! Iată-te, micul meu stăpân. Ce bine arăţi şi ce frumuşel eşti astă-seară... V-am luat-o înainte ca să dau de veste că veniţi... Totul merge bine. De rândul ăsta sunt sigură că am pus mâna pe Pasărea Albastră. L-am trimis pe Șoldan să bată toba să cheme cele mai de seamă animale din partea locului... Au şi venit, aud foşnind frunzişul... Ascultă! Sunt sfioase şi nu-ndrăznesc să se apropie... (Zvon de animale ca: vaci, porci, cai, măgari etc. Încet, către Tyltyl, luându-l deoparte.) Dar de ce ai mai adus şi Câinele?... Ţi-am mai spus că e la cuţite cu toată lumea, chiar şi cu copacii... Tare mă tem că prezenţa lui nesuferită o să strice tot...

TYLTYL: N-am putut să scap de el... (Către Câine, ameninţându-l:) Marş de-aici, n-auzi, potaie!...

CÂINELE: Cine?... Eu?... De ce?... Ce-am făcut?

TYLTYL: Ţi-am spus să pleci!... N-avem nevoie de tine, asta e... La urma urmei, ne plictiseşti!... CÂINELE: Am să tac... Am să vă urmez de departe... N-o să mă vadă nimeni... Vrei să fac sluj?

PISICA (încet lui Tyltyl): Cum îngădui asemenea neascultare?... Croieşte-l peste bot, zău că e nesuferit...

TYLTYL (bătând Câinele): Poate că aşa ai să-nveţi să fii mai ascultător... CÂINELE (urlând): Au! Au! Au!

TYLTYL: Ei, ce zici acum?

CÂINELE: Zic că trebuie să te sărut pentru că m-ai bătut... (Îl sărută şi-l dezmiardă pe Tyltyl.) TYLTYL: Bine... bine... Ajunge... Du-te!

MYTYL: Nu, nu; să rămâie aici... Când nu e el aici, mi-e frică de toate cele...

CÂINELE (sărind şi gudurându-se, gata-gata s-o răstoarne pe Mytyl): Oh, ce fetiţă bună!... Şi ce frumoasă! Ce bună e!... Ce frumoasă şi dulce e! Trebuie s-o sărut! Încă, încă, încă...

PISICA: Ce idiot!... Pe cinstea mea, o să vedem... Să nu pierdem vremea... Răsuceşte Diamantul... TYLTYL: Unde să mă aşez?

PISICA: În bătaia razei ăsteia de lună; o să vezi mai limpede... Aşa!...

răsuceşte-l încetişor…

Tyltyl răsuceşte Diamantul. Îndată un freamăt lung străbate ramurile şi frunzele. Trunchiurile cele mai groase şi mai bătrâne se întredeschid şi din fiecare iese duhul care sălăşluieşte în el. Înfăţişarea acestor duhuri e deosebită, după chipul şi asemănarea copacului pe care-l reprezintă. Duhul Ulmului, de pildă, e un soi de spiriduş ţâfnos, pântecos, ursuz; al Teiului e blajin, prietenos, vesel; al Fagului e fercheş şi sprinten; al Mesteacănului e alb, sfios, neliniştit; al Sălciei e pipernicit, despletit, miorlăit; al Bradului e lung, uscăţiv, tăcut; al Chiparosului e tragic; al Castanului e mofturos şi puţin cam snob; al Plopului e voios, obraznic, vorbăreţ. Unele duhuri, care par amorţite, ies încet din trunchiurile lor, şi se întind ca după o captivitate sau un somn secular. Altele sprintene, grăbite, se desprind dintr-o săritură, şi toate vin să se rânduiască împrejurul celor doi copii, ţinându-se în apropierea copacilor din care au ieşit.

PLOPUL (alergând în fruntea celorlalţi şi strigând cât îl ţine gura): Oameni!… Oameni mici!… Putem să le vorbim!… S-a isprăvit cu tăcerea!… S-a isprăvit!… De unde vin?… Cine sunt?… Cine sunt? (Către Tei care înaintează fumându-şi liniştit pipa:) Îi cunoşti, tată Teiule?

TEIUL: Nu-mi aduc aminte să-i fi văzut…

PLOPUL: Ba da, ia gândeşte-te, ba da… Tu cunoşti toţi Oamenii, doar te-nvârteşti mereu în apropierea caselor lor…

TEIUL (cercetând copiii): Nu, nu… Nu-i cunosc. Sunt prea tineri… Eu nu-i cunosc decât pe îndrăgostiţii care vin să mă vadă pe clar de lună şi pe băutorii de bere care ciocnesc halbele sub crengile mele…

CASTANUL (înţepat, potrivindu-şi monoclul): Cine sunt ăştia?… Nişte sărăntoci de la ţară?

PLOPUL: Oh! Dumneavoastră, domnule Castan, de când nu mai frecventaţi decât bulevardele oraşelor mari…

SALCIA (apropiindu-se în saboţi, văicărindu-se): Doamne, Dumnezeule!… Iar au venit să-mi taie

capul şi braţele ca să lege cu ele sarcinile de lemne.

PLOPUL: Tăcere!… Iată Stejarul iese din palatul său!… Pare suferind astă-seară! Nu găsiţi c-a mai îmbătrânit?… Cam ce vârstă să aibă?… Bradul spune că ar avea patru mii de ani, dar eu sunt sigur că exagerează… Băgaţi de seamă, are să ne spună el ce este cu…

Stejarul înaintează încet. E bătrân ca-n basme, încoronat cu vâsc şi înveşmântat cu o mantie lungă verde, brodată cu muşchi şi licheni. E orb, barba-i albă flutură în vânt. Se sprijină cu o mână pe un băţ noduros şi cu alta de un tufan tânăr care-i e călăuză. Pasărea Albastră e cocoţată pe umărul lui. Când Stejarul se apropie, începe o forfotă

respectuoasă în rândul celorlalţi copaci, care se înşiruie şi se înclină.

TYLTYL: Are Pasărea Albastră!... Iute! Iute!... P-aici!... Daţi-mi-o!... COPACII: Linişte...

PISICA (lui Tyltyl): Descoperă-te, e Stejarul!... STEJARUL (lui Tyltyl): Cine eşti tu?

TYLTYL: Eu sunt Tyltyl, domnule... Când am să pot lua Pasărea Albastră? STEJARUL: Tyltyl, fiul tăietorului de lemne?

TYLTYL: Da, domnule...

STEJARUL: Tatăl tău ne-a făcut mult rău. Dintre fiii mei a doborât şase sute, afară de asta mi-a doborât patru sute şaizeci şi cinci de unchi şi mătuşi, o mie două sute de veri şi verişoare, trei sute optzeci de nurori şi vreo douăsprezece mii de strănepoţi...

TYLTYL: Nu ştiu, domnule... N-a făcut-o dinadins...

STEJARUL: Ce cauţi aici şi de ce ai făcut să iasă duhurile noastre din lăcaşurile lor?

TYLTYL: Domnule, să-mi fie cu iertare că v-am tulburat... Pisica mi-a spus că o să ne destăinuiţi unde se află Pasărea Albastră...

STEJARUL: Da, ştiu, cauţi Pasărea Albastră, adică marea taină a lucrurilor şi a fericirii, pentru ca Oamenii să facă încă şi mai grea robia noastră...

TYLTYL: Nu, domnule; o caut pentru Fetiţa zânei Berylune, care e greu bolnavă...

STEJARUL (făcându-i semn să tacă): Ajunge!... Nu aud Animalele!... Unde sunt?... Toate acestea le privesc şi pe ele ca şi pe noi... Nu se cade ca noi, Copacii, să luăm asupră-ne răspunderea măsurilor

grave care se impun... În ziua când Oamenii au să afle ce am făcut, ceea ce vom face, se vor răzbuna îngrozitor... Se cuvine deci să ne rostim toţi într-un glas pentru ca şi tăcerea noastră să fie una...

BRADUL (privind pe deasupra celorlalţi copaci): Vin Animalele... Vin în urma Șoldanului... Iată Calul, Taurul, Boul, Vaca, Lupul, Berbecul, Porcul, Cocoșul, Capra, Măgarul, Ursul...

Intră pe rând Sufletele Animalelor, care, pe măsură ce le numeşte Bradul, îşi fac apariţia şi se duc să se aşeze printre Copaci, afară de Sufletul Caprei care zburdă de colo-colo şi de cel al Porcului care scormoneşte cu râtul pe la rădăcini.

STEJARUL: Sunt toţi prezenţi?

ȘOLDANUL: Găina n-a putut să-şi lase ouăle, Iepurele de câmp avea de făcut nişte drumuri, pe Cerb îl dor coarnele, cumătră Vulpe e bolnavă – iată adeverinţa doctorului – Gâsca n-a înţeles, iar Curcanul s-

a înfuriat…

STEJARUL: Aceste absenţe sunt cât se poate de regretabile… Totuşi suntem în număr suficient… Ştiţi, fraţilor, despre ce e vorba. Graţie unui talisman răpit puterilor Pământului, Copilul acesta poate să pună mâna pe Pasărea Albastră, şi să ne smulgă astfel taina pe care o păstrăm de la începuturile Vieţii… Noi îl cunoaştem însă de-ajuns pe Om ca să n-avem nicio îndoială asupra sorţii ce ne aşteaptă în ziua când va intra în stăpânirea acestei taine. Iată de ce îmi pare că orice şovăire ar fi pe cât de prostească, pe atât de criminală. E un moment hotărâtor; Copilul trebuie să dispară înainte de a fi prea târziu…

TYLTYL: Ce spune?…

CÂINELE (dând târcoale Stejarului şi arătându-şi colţii): Mi-ai văzut colţii, bătrân neputincios? FAGUL (indignat): A jignit Stejarul!

STEJARUL: Cine?… Câinele? Goniţi-l! Nu trebuie să răbdăm un trădător printre noi…

PISICA (încet lui Tyltyl): Alungă Câinele!… E o neînţelegere… Lasă-mă pe mine, aranjez eu lucrurile… numai goneşte-l cât mai repede.

TYLTYL (către Câine): Pleacă, n-auzi!

CÂINELE: Lasă-mă să-i sfâșii papucii de muşchi bătrânului ăstuia *gutos*!… O să ne prăpădim de râs! TYLTYL: Taci şi şterge-o… Hai, marş, jigodie…

CÂINELE: Bine, bine, mă duc… O să mă întorc când ai să ai nevoie de mine…

PISICA (încet lui Tyltyl): Ar fi mai cuminte să-l legi, altfel o să facă prostii; Copacii au să se supere şi au să iasă lucrurile prost…

TYLTYL: Cum să fac?… Am uitat cureaua.

PISICA: Uite, tocmai vine Iedera cu coardele ei tari…

CÂINELE (mârâind): Mă-ntorc eu! Mă-ntorc eu! Prăpădiţilor!… Hodorogi bătrâni!… Adunătură de rădăcini uscate!… Pisica vă duce de nas!… Am să i-o plătesc eu asta! Ce tot şuşoteşti acolo, Iudă, tigru jigărit!… Ham! Ham! Ham!…

PISICA: Vedeţi, ocărăşte pe toată lumea…

TYLTYL: Adevărat, e nesuferit, nici că ne mai auzim unul pe altul din pricina lui… Coană Iederă, n-aţi vrea să-l legaţi?

IEDERA (apropiindu-se cu teamă de Câine): N-o să mă muşte?

CÂINELE (mârâind): Dimpotrivă! Dimpotrivă!… o să te sărute!… Aşteaptă şi ai s-o vezi şi pe asta!… Apropie-te, hai apropie-te odată, morman de funii uscate…

TYLTYL: (ameninţându-l cu băţul): Tyló!

CÂINELE (târându-se la picioarele lui Tyltyl, dând din coadă): Ce trebuie să fac, stăpânul meu? TYLTYL: Să te culci cu burta la pământ!…

S-o asculţi pe Iederă. Să te laşi legat, că de nu…

CÂINELE (mormăind printre dinţi, în timp ce Iedera îl leagă): Sucito! Frânghie de spânzurat!… Funie pentru vaci!… Lanţ pentru porci!… Stăpâne, uită-te… îmi suceşte labele… mă sugrumă.

TYLTYL: Foarte bine… Aşa-ţi trebuie… Taci şi stai liniştit, eşti nesuferit…

CÂINELE: Nu face nimic, dar n-ai dreptate… Nutresc gânduri rele… Stăpâne, ia seama, îmi astupă gura!… Nu mai pot să vorbesc!

IEDERA (care a legat Câinele fedeleş): Unde să-l duc?… I-am pus şi căluş… N-o să mai sufle nicio vorbă…

STEJARUL: Legaţi-l zdravăn acolo, în dosul trunchiului meu, de rădăcina mea cea groasă… vedem noi mai pe urmă ce facem cu el… (Iedera, ajutată de Plop, duce Câinele după trunchiul Stejarului.) S-a făcut?… Bine, acum ne-am descotorosit de acest martor supărător şi renegat, să chibzuim după legea noastră şi după adevărul nostru… Nu vă ascund de loc că sunt adânc emoţionat şi îndurerat… E întâia oară când ne e dat să-l judecăm pe Om şi să-l facem să ne simtă puterea… Cred că după răul pe care ni l-a făcut, după nedreptăţile peste măsură de mari pe care le-am îndurat, nu încape nici cea mai mică îndoială asupra osândei care i se cuvine…

COPACII ŞI TOATE ANIMALELE: Nu! Nu! Nu!… Nicio îndoială! La spânzurătoare!… La moarte!…

Prea mari nedreptăţi!… Prea mult ne-a prigonit!… De prea mult timp! … Să-l strivim!… Să-l mâncăm!… Acum!… Pe loc!…

TYLTYL (către Pisică): Ce au?… Nu sunt mulţumiţi?

PISICA: Nu te nelinişti… Sunt puţin cam supăraţi din pricină că primăvara e în întârziere… Las pe mine… O să lămuresc eu lucrurile…

STEJARUL: Nici nu se putea să nu gândim toţi la fel. Ca să ne ferim de pedeapsa ce-ar putea să ne vină, trebuie să hotărâm acum ce cazna ar fi mai nimerită, mai fără greutăţi, mai iute şi mai sigură, care să lase mai puţine urme ce ne-ar învinovăţi, când oamenii vor găsi micile trupuri în pădure…

TYLTYL: Ce sunt toate astea?… Unde vrea să ajungă? Am început să mă cam satur… De vreme ce are Pasărea Albastră, să mi-o dea…

TAURUL (ieşind înainte): Cea mai nimerită şi mai sigură e o lovitură zdravănă cu coarnele în pântec. Să mă năpustesc asupra lor?…

STEJARUL: Cine vorbeşte astfel? PISICA: Taurul.

VACA: Ar face mai bine să-şi ţie gura. Eu nu mă amestec… Trebuie să pasc toată iarba de pe pajiştea care se vede colo, în albastrul lunii… Am

prea multă treabă…

BOUL: Şi eu la fel. De altfel aprob totul dinainte…

FAGUL: Eu vă ofer cea mai înaltă cracă a mea ca să-i spânzurăm… IEDERA: Eu dau funia…

BRADUL: Eu dau patru scânduri pentru sicriu… CHIPAROSUL: Şi eu, locul de veci la cimitir…

SALCIA: Cel mai simplu ar fi să-i înecăm într-o gârlă… mă îngrijesc eu de asta…

TEIUL (împăciuitor): Haide, hai… Oare e nevoie să ajungem atât de departe? Sunt foarte tineri… Am putea foarte bine să-i împiedicăm să ne mai vatăme, ţinându-i prizonieri într-un ţarc pe care mă oblig să-l ridic sădind tei de jur-împrejur…

STEJARUL: Cine-i cel care vorbeşte astfel?… Îmi pare că recunosc vocea mieroasă a Teiului… BRADUL: El e…

STEJARUL: Vasăzică e şi în rândul nostru un renegat, la fel ca şi în rândul animalelor?… Până acum n-aveam decât trădarea Pomilor fructiferi; dar ăia nu sunt copaci adevăraţi…

PORCUL (rotindu-şi ochii pofticios): Eu socot că mai întâi trebuie s-o mâncăm pe fetiţă… trebuie să fie foarte fragedă…

TYLTYL: Ce îndrugă ăsta?… Aşteaptă tu, Porcule…

PISICA: Nu ştiu ce o fi, dar lucrurile iau o întorsătura urâtă…

STEJARUL: Tăcere!… E vorba să ştim care dintre noi va avea cinstea să dea prima lovitură; care va îndepărta de pe creştetele noastre cea mai mare primejdie ce ne paşte de la naşterea Omului.

BRADUL: Ţie, regele nostru şi patriarhul nostru, ţie ţi se cuvine cinstea…

STEJARUL: Bradul vorbeşte?… Ei, sunt prea bătrân!… Sunt orb, neputincios, braţele mele amorţite nu mă mai ascultă… Nu, ţie, fratele meu, mereu verde, mereu drept, ţie care i-ai văzut născându-se pe cei mai mulţi dintre aceşti copaci, ţie-ţi revine în locul meu, gloria nobilă a dezrobirii noastre…

BRADUL: Îţi mulţumesc, unchiaşule… Dar cum voi avea şi cinstea de a înmormânta cele două victime, mi-e teamă să nu trezesc, pe drept, invidia fraţilor mei; cred că după noi, cel mai bătrân şi mai demn; cel care posedă cea mai bună măciucă e Fagul…

FAGUL: Ştiţi că sunt putred şi că măciuca mea nu prea e sigură… Dar Ulmul şi Chiparosul au arme puternice…

ULMUL: Aş face-o cu plăcere; dar de-abia mă mai ţin pe picioare… azi-noapte, o cârtiţă mi-a răsucit degetul ăl mare de la picior…

CHIPAROSUL: Cât despre mine, sunt gata… Dar ca şi bunul meu

frate, Bradul, dacă nu voi avea privilegiul de a-i îngropa, mă voi bucura cel puţin de favoarea de a plânge pe mormântul lor... Ar însemna ca fără drept să cumulez mai multe slujbe... Cereţi-i Plopului să...

PLOPUL: Mie?... Cum îţi trece prin cap aşa ceva? Lemnul meu e mai fraged decât carnea de copil. A şi pe urmă nu ştiu ce am... tremur tot... de fierbinţeli... Priviţi-mi frunzele... Pesemne am răcit azi-dimineaţă la răsăritul soarelui...

STEJARUL (izbucnind de mânie): Vă e frică de Om. Până şi aceşti copilaşi singuri şi dezarmaţi vă insuflă acea spaimă misterioasă, care a făcut pururea din noi robii care suntem!... Ei bine, nu... Ajunge... Fiindcă aşa stau lucrurile, fiindcă această ocazie e unică, voi merge singur, bătrân, neputincios, tremurând, orb, împotriva duşmanului din veac... Unde e?

Dibuind cu băţul, se îndreaptă spre Tyltyl.

TYLTYL (trăgând cuţitul din buzunar): Spre mine se îndreaptă bătrânul cu ciomagul lui?

Toţi ceilalţi Copaci scot un strigăt de spaimă la vederea cuţitului, arma misterioasă şi irezistibilă a Omului; ei pândesc calea Stejarului şi îl opresc.

COPACII: Cuţitul... Ia seama!... Cuţitul!...

STEJARUL (zbătându-se): Lăsaţi-mă!... E totuna... Cuţitul sau securea!... Cine-mi stă în cale?... Ce?... Toţi?... Toţi vreţi?... (Aruncând ciomagul:) Ei bine, fie!... Ruşine nouă!... Să ne dezrobească animalele! ...

TAURUL: Iau sarcina asupra mea!... Şi cu o singură lovitură de coarne!...

BOUL şi VACA (reţinându-l de coadă): Ce te amesteci?... Nu face prostii!... E bucluc!... O să se termine rău!... Tot noi o să plătim... Astâmpără-te... Treaba asta s-o facă Animalele sălbatice...

TAURUL: Nu, nu!... E treaba mea!... Aşteptaţi... Dar ţineţi-mă, că fac moarte de om! TYLTYL (lui Mytyl care ţipă): Nu-ţi fie teamă!... Stai în spatele meu!... Am cuţitul... COCOȘUL: E îndrăzneţ piciul...

TYLTYL: Vasăzică cu mine au ei ce au?

MĂGARUL: Sigur, băieţele, da' mult ţi-a mai trebuit până să te lămureşti...

PORCUL: Poţi să-ţi faci rugăciunea din urmă, ţi-a sosit ceasul. Dar n-o ascunde pe fetiţă... Vreau să-mi desfete ochii... Pe ea o s-o mănânc cea dintâi...

TYLTYL: Da' ce v-am făcut?

BERBECUL: Mai nimic... Mi-ai mâncat frăţiorii, mătuşa, bunicul,

bunica. Aşteaptă, aşteaptă, când am să te pun la pământ ai să vezi că am şi eu dinţi...

MĂGARUL: Şi că eu am copite...

CALUL (tropăind mândru): Să mă vedeţi pe mine ce-am să le fac... Vreţi să-l sfâşii cu dinţii sau să-l trântesc cu copita? (Se îndreaptă semeţ înspre Tyltyl care-l întâmpină cu cuţitul ridicat. Subit cuprins de panică, Calul se întoarce şi fuge cât îl ţin picioarele.) Ah! păi nu-u! Nu-i drept!... Aşa nu... Se apără...

COCOȘUL (nu-şi poate ascunde admiraţia): Are curaj piciul!...

PORCUL (către Urs şi Lup): Să ne năpustim împreună... Am să vă susţin din spate... îi dăm peste cap şi apoi o să împărţim Fetiţa când o fi la pământ...

LUPUL: Amăgiţi-l într-acolo... Am să fac o mişcare de învăluire...

Îl ocoleşte pe Tyltyl, îl atacă pe la spate şi-l răstoarnă pe jumătate.

TYLTYL: Iudă! (Se ridică într-un genunchi, rotind cuţitul în aer, acoperind-o cum poate pe surioara lui care strigă desperată. Văzându-l pe jumătate la pământ, toate Animalele şi Copacii se apropie şi căutat să-l lovească. Se face deodată întuneric. Îngrozit Tyltyl strigă după ajutor.) Ajutor! Ajutor! Tylo! Tylo! Unde e Pisica?... Tylo!... Tylette! Tylette! Veniţi! Veniţi!...

PISICA (ipocrită, deoparte): Nu pot... Mi-am scrântit laba...

TYLTYL (parând loviturile şi apărându-se din răsputeri): Ajutor!... Tylo! Tylo!... Nu mai pot!... Sunt prea mulţi! Ursul! Porcul! Lupul! Măgarul! Bradul! Fagul!... Tylo! Tylo! Tylo!

Trăgând după sine legăturile rupte, Câinele sare de după trunchiul

Stejarului şi îmbrâncind Copacii şi Animalele se aruncă în faţa lui Tyltyl pe care-l apără cu înverşunare.

CÂINELE (muşcând cu furie încoace şi încolo): Iată-mă! Iată-mă! Stăpâne! Nu-ţi fie frică! Pe ei!... Am să-i muşc grozav!... Na! asta ţie, Ursule, pentru dosul tău cel mare!... Ei, cine mai pofteşte!... Na şi ţie, Porcule, asta-i pentru Cal, şi asta pentru coada Taurului!... Iată! Am sfâşiat nădragii Fagului şi haina Stejarului!... Bradul a luat-o la sănătoasa!... N-are a face, n-a trecut primejdia.

TYLTYL (sleit): Nu mai pot!... Chiparosul mi-a dat o lovitură zdravănă în cap... CÂINELE: Au! Asta-i lovitura Sălciei! Mi-a rupt laba!

TYLTYL: Năvălesc iară! Toţi deodată!... Uite, Lupul! CÂINELE: Stai, să-i fac proba!...

LUPUL: Tâmpitule!... Eşti fratele nostru!... Părinţii lui ţi-au înecat puii! CÂINELE: Bine au făcut!... Cu atât mai bine!... Pentru că-ţi semănau.

TOŢI COPACII şi TOATE ANIMALELE: Renegatule!... Idiotule!... Trădător! Ticălos! Găgăuţă!... Iuda!... Părăseşte-l! îl aşteaptă moartea! Treci de partea noastră!

CÂINELE (plin de înfocare şi devotament): Nu! nu! Singur împotriva tuturor!... Nu, nu!... Rămân credincios zeilor! Fiinţelor cele mai bune! celor mai generoase! (Către Tyltyl:) Păzea, iată Ursul!... Fereşte-te de Taur. Îi sar eu în beregată. Au! O loviturii de copită... Măgarul mi-a rupt doi dinţi...

TYLTYL: Nu mai pot, Tylo!... Au!... Ulmul mi-a dat una... Uite, îmi sângerează mâna... Asta Lupul sau Porcul mi-a făcut-o...

CÂINELE: Aşteaptă, stăpâne... Lasă-mă să te sărut... Rana am s-o ling eu... o să-ţi facă bine... Rămâi în spatele meu... Nu mai îndrăznesc să se apropie... Ba da!... Uite-i că se-ntorc!... Ah!... Ăsta-i atac, nu glumă!... Să ne ţinem tari!

TYLTYL: (lăsându-se să cadă pe pământ): Nu, nu mai pot... CÂINELE: Vin... îi aud, îi miros!...

TYLTYL: Unde?... Cine?

CÂINELE: Uite, colo!... Lumina!... Ne-a găsit!... Am scăpat, prinţişorul meu!... Sărută-mă! Suntem salvaţi! Uite!... Se codesc... Dau îndărăt!... Le e frică!

TYLTYL: Lumină!... Lumină!... Vino, vino odată!... Grăbeşte-te! S-au răsculat! S-au ridicat cu toţii împotriva noastră!

Lumina îşi face intrarea; pe măsură ce înaintează, Aurora se ridică peste pădurea care se luminează.

LUMINA: Ce s-a întâmplat?... Ce e? Bine, prostuţule tot n-ai învăţat... Roteşte Diamantul! Vor reintra în Tăcere şi întuneric şi n-ai să mai vezi

simţămintele lor...

Tyltyl întoarce Diamantul. Numai decât sufletele tuturor Copacilor se grăbesc să reintre în trunchiurile lor care se închid la loc. Sufletele Animalelor dispar şi ele; în depărtare se văd păscând liniştite o vacă, un berbec etc. Pădurea face iar pe nevinovata. Mirat, Tyltyl priveşte în jurul lui.

TYLTYL: Unde sunt?... Ce au avut?... Au căpiat?...

LUMINA: Ba nu, sunt totdeauna aşa, dar voi nu ştiţi, fiindcă nu-i vedeţi... Ţi-am spus, e primejdios să-i trezeşti, dacă nu sunt şi eu cu tine...

TYLTYL (ştergându-şi cuţitul): Oricum, dacă nu era Câinele şi n-aveam cuţitul... N-aş fi crezut niciodată că sunt aşa de răi.

LUMINA: Vezi bine că Omul e singur de tot, contra tuturor pe lume! CÂINELE: Nu te doare nimica, stăpâne?...

TYLTYL: Nu prea... Pe Mytyl nici n-au atins-o... Dar tu, bietul meu Tylo?... Ţi-e botul însângerat şi laba ţi-e ruptă?

CÂINELE: N-are a face... Mâine nici n-o să se mai vadă... Dar am avut de furcă cu ei, nu glumă...

PISICA (ieşind dintr-un desiş şchiopătând) Cred şi eu... Boul mi-a dat nişte coarne în burtă... N-au rămas semne, dar mă doare rău... Şi Stejarul mi-a rupt laba...

CÂINELE: Tare aş vrea să ştiu pe care din ele...

MYTYL (mângâind Pisica): Săraca Tylette, e adevărat?... Unde erai, că nu te-am zărit...

PISICA (cu făţărnicie): Mămico, am fost rănită chiar la început, atacându-l pe Porcul acela rău care voia să te mănânce... Atunci Stejarul mi-a dat o lovitură grozavă, care m-a zăpăcit...

CÂINELE (către Pisică, printre dinţi): Ştii, am două vorbe să-ţi spun... Ai să vezi tu acuşi!...

PISICA (miorlăind către Mytyl): Mămico, mă insultă... Vrea să mă bată... MYTYL (către Câine): Las-o în pace, javră urâcioasă...

Ies cu toţii.

CORTINA

ACTUL IV

TABLOUL 6. ÎN FAŢA CORTINEI

Intră Tyltyl, Mytyl, Lumina, Câinele, Pisica, Pâinea, Focul, Zahărul, Apa şi Laptele.

LUMINA: Zâna Berylune mi-a trimis vorbă că după cât se pare

Pasărea Albastră se găseşte aici. TYLTYL: Unde aici?

LUMINA: Aici, în cimitirul din spatele acestor ziduri... Se pare că unul din cei ce odihnesc în acest cimitir o ascunde în mormânt... Numai că nu ştim care... Trebuie să-i cercetăm...

TYLTYL: Să-i cercetăm?... Cum?...

LUMINA: Foarte simplu: la miezul nopţii, ca să nu-i stingherim prea mult, ai să răsuceşti Diamantul. O să-i vedem ieşind din pământ; sau o să-i vedem în fundul gropilor lor pe cei care n-au să iasă...

TYLTYL: N-or să se supere?

LUMINA: De loc. Nici n-au să bănuiască... Nu le place să fie tulburaţi, dar cum şi aşa au obiceiul să iasă la miezul nopţii, asta n-o să-i stingherească de loc...

TYLTYL: De ce Pâinea, Zahărul şi Laptele sunt atât de palide şi nu zic nimic?... LAPTELE (şovăitor): Simt că mă ia cu ameţeală...

LUMINA (încet lui Tyltyl): Fă-te că nu vezi... Le e frică de morţi...

FOCUL (ţopăind): Mie nu mi-e frică... Sunt deprins să-i ard... Altă dată îi ardeam pe toţi; era mai bine...

TYLTYL: Şi Tylo de ce tremură?... Îi e şi lui frică?

CÂINELE (clănţănind din dinţi): Eu?... Nu tremur!... Mie nu mi-e frică niciodată, dar dacă te duci merg şi eu...

TYLTYL: Nici Pisica nu spune nimic! PISICA (misterioasă): Ştiu eu ce ştiu... TYLTYL (către Lumină): Vii cu noi?...

LUMINA: E mai bine să rămân la poarta cimitirului cu Lucrurile şi cu Animalele... N-a venit încă vremea... Lumina încă nu poate pătrunde la cei morţi... Am să te las singur cu Mytyl...

TYLTYL: Tylo nu poate să rămână cu noi?

CÂINELE: Ba da, ba da, eu rămân, eu rămân aici... Vreau să rămân cu micuţul meu stăpân!... LUMINA: Nu se poate... Porunca Zânei e categorică; de altfel, nu se poate întâmpla nimic...

CÂINELE: Bine, bine, fie şi-aşa... Dacă-ţi fac vreun rău, micul meu stăpân, n-ai decât să faci aşa (fluieră) şi ai să vezi... O să se-ntâmple ca-n pădure... Ham! Ham! Ham!

LUMINA: Hai, la revedere, dragii mei... Rămân pe aproape... (Sărută copiii.) Cei care mă iubesc şi pe care-i iubesc mă regăsesc totdeauna. (Către Lucruri şi Animale:) Voi ăştilalţi p-aici.

Iese împreună cu Lucrurile şi Animalele, Copiii rămân singuri în mijlocul scenei. Cortina se deschide descoperind Tabloul 7.

TABLOUL 7. CIMITIRUL

E noapte. Clar de lună. Un cimitir de ţară. Numeroase morminte,

moviliţe cu iarbă, cruci de lemn, pietre funerare etc.

Tyltyl şi Mytyl în picioare lângă o coloană frântă.

MYTYL: Mi-e frică!

TYLTYL (destul de îngrijorat): Mie nu mi-e frică niciodată... MYTYL: Sunt răi morţii, nu?

TYLTYL: Ba nu, de vreme ce nu-s vii... MYTYL: Ai mai văzut vreodată morţi?...

TYLTYL: Da, odată, demult, când eram foarte tânăr... MYTYL: Cum sunt, spune?!...

TYLTYL: Sunt albi de tot, foarte liniştiţi şi foarte reci, şi nu vorbesc... MYTYL: O să-i vedem, nu?

TYLTYL: Sigur, o dată ce ne-a făgăduit Lumina... MYTYL: Unde sunt morţii?

TYLTYL: Aici, sub iarbă, sau sub pietrele astea mari... MYTYL: Stau aici tot anul?

TYLTYL: Da.

MYTYL (arătând spre lespezile de pe morminte): Astea-s uşile caselor lor? TYLTYL: Da.

MYTYL: Şi ies la plimbare când e timp frumos? TYLTYL: Nu pot ieşi decât noaptea...

MYTYL: De ce?

TYLTYL: Fiindcă sunt în cămaşă...

MYTYL: Şi ies şi pe ploaie? TYLTYL: Nu, când plouă, stau acasă... MYTYL: Spune, e frumos la ei?

TYLTYL: Se zice că e foarte strâmt... MYTYL: Au copii?

TYLTYL: Sigur că da; aici sunt toţi cei care mor... MYTYL: Şi cu ce se hrănesc?

TYLTYL: Cu rădăcini... MYTYL: Şi o să-i vedem?...

TYLTYL: Sigur că da, de vreme ce vedem tot, când rotim Diamantul... MYTYL: Şi ce au să spună?

TYLTYL: N-au să spună nimic, fiindcă ei nu vorbesc... MYTYL: Dar de ce nu vorbesc?...

TYLTYL: Fiindcă n-au nimic de spus... MYTYL: Dar de ce n-au nimic de spus?... TYLTYL: Mă plictiseşti...

O clipă de tăcere.

MYTYL: Când roteşti Diamantul?...

TYLTYL: Ştii prea bine că Lumina ne-a spus să aşteptăm miezul nopţii, pentru că atunci îi stingherim mai puţin.

MYTYL: Dar de ce o să-i stingherim mai puţin atunci?... TYLTYL: Pentru că e ora când ies să ia aer...

MYTYL: Nu e încă miezul nopţii? TYLTYL: Vezi orologiul din turnul

bisericii? MYTYL: Da, văd chiar şi limba cea mică…

TYLTYL: Ei bine, are să sune miezul nopţii. Ia! Tocmai… Auzi?

Se aud douăsprezece bătăi.

MYTYL: Hai să plecăm!…

TYLTYL: Tocmai acum?… Am să rotesc Diamantul!

MYTYL: Nu, nu!… Nu-l răsuci!… Vreau să plec!… Mi-e aşa frică, frăţioare. Mi-e tare frică… TYLTYL: Dar nu e nicio primejdie…

MYTYL: Nu vreau să văd morţii!… Nu vreau să-i văd!…

TYLTYL: Bine, n-ai să-i vezi, o să-nchizi ochii.

MYTYL (agăţându-se de hainele lui Tyltyl): Tyltyl, nu pot!… Nu, nu se poate! Au să iasă din pământ! TYLTYL: Nu mai tremura aşa… N-au să iasă decât o clipă…

MYTYL: Dar şi tu tremuri. O să fie înfricoşător!… TYLTYL: E timpul: să nu pierdem momentul…

Tyltyl roteşte Diamantul. Urmează un minut de tăcere şi de nemişcare înfricoşătoare; după care, încet-încet crucile încep să se clatine, mormintele se deschid, lespezile se ridică.

MYTYL: (ghemuindu-se lângă Tyltyl): Ies!… Uite-i!…

Apoi din mormintele larg căscate încolţeşte treptat o floare, la-nceput subţire şi timidă ca un abur, apoi albă şi imaculată şi tot mai deasă, tot mai înaltă, mai îmbelşugată şi mai minunată, care încet-încet dar irezistibil se întinde peste tot, transformând cimitirul într-un fel de grădină feerică şi sărbătorească, asupra căreia nu întârzie să se reverse primele raze ale zorilor. Roua străluceşte, florile se deschid, vântul murmură prin frunze, albinele zumzăie, păsărelele se trezesc şi umplu văzduhul cu beţia primelor imnuri de slavă închinate soarelui şi vieţii. Uluiţi şi orbiţi de această privelişte, Tyltyl şi Mytyl, ţinându-se de mână, fac câţiva paşi printre flori, căutând urmele mormintelor.

MYTYL (căutând prin iarbă): Unde sunt morţii? TYLTYL (la fel): Nu sunt morţi…

CORTINA

TABLOUL 8. ÎN FAŢA CORTINEI CARE REPREZINTĂ NORI MINUNAŢI

Intră Tyltyl, Mytyl, Lumina, Cânele, Pisica, Pâinea, Focul, Zahărul, Apa şi Laptele.

LUMINA: Cred că de astă dată am pus mâna pe Pasărea Albastră. Trebuia să mă gândesc la lucrul ăsta de la început… De-abia azi-dimineaţă, împrospătându-mi puterile în lumina răsăritului, mi-a picat în gând ideea asta, ca o rază din cer… Suntem la intrarea grădinilor

fermecate, în care se află strânse la un loc, în paza Destinului, toate Bucuriile, toate Fericirile Omului...

TYLTYL: Sunt multe? O să avem şi noi parte de ele? Sunt mici?

LUMINA: Sunt şi mai mărunte şi mai mari, şi mai de rând şi mai delicate, unele foarte frumoase şi altele mai puţin... Dar cele mai urâte au fost date afară din grădini acum câtva timp şi şi-au căutat adăpost la Nenorociri. Fiindcă, să ştii, Nenorocirile locuiesc într-o peşteră învecinată, care dă în grădina Fericirilor, fiind despărţită de ea numai printr-un soi de abur sau de perdea subţire pe care, când suflă dinspre culmile Dreptăţii sau din adâncurile Eternităţii, vântul o ridică în fiecare clipă... Acum trebuie să ne pregătim şi să luăm unele măsuri de prevedere. De obicei, Fericirile sunt bune, totuşi unele sunt mai primejdioase şi mai viclene decât Nenorocirile cele mai grele...

PÂINEA: Am o idee! Dacă sunt primejdioase şi viclene n-ar fi mai bine s-aşteptăm la poartă, ca să le putem veni în ajutor copiilor dacă ar fi siliţi să fugă...

CÂINELE: Ba de loc! ba de loc!... Vreau să merg pretutindeni cu micii mei stăpâni! Cui îi e frică să rămână la poartă! N-avem nevoie (privind Pâinea:) nici de mişei, (privind Pisica:) nici de trădători...

FOCUL: Eu merg!... Pare să fie vesel acolo... Se dansează tot timpul... PÂINEA: Se şi mănâncă?

APA (oftând): N-am cunoscut nicicând nici cea mai mică Fericire!... Vreau şi eu să văd în sfârşit una!

LUMINA: Linişte! Nu v-a cerut nimeni părerea... Iată ce am hotărât: Câinele, Pâinea şi Zahărul îi vor întovărăşi pe copii. Apa are să stea afară, fiindcă-i prea rece, iar Focul fiindcă prea e zurbagiu. Sfătuiesc şi Laptele să rămână la poartă fiindcă se înfierbântă repede; cât despre Pisică, să facă cum îi e voia...

CÂINELE: Îi e frică!...

PISICA: Eu merg să dau ziua bună câtorva Nenorocirii care-mi sunt vechi prietene şi locuiesc alături de Ferciri...

TYLTYL: Şi tu, Lumină, nu vii?...

LUMINA: Nu pot intra aşa la Fericiri, cele mai multe nu suportă prezenţa mea... Dar am cu mine vălul

cel des cu care mă acopăr când îi cercetez pe cei fericiţi. (Desface un văl lung în care se înfăşoară cu grijă.) Nu se cade ca vreo rază strecurată din sufletul meu să le sperie, fiindcă sunt destule Fericiri care se tem şi sunt nefericite... Aşa, nici cele mai puţin frumoase şi nici chiar cele mai corpolente nu vor avea a se teme de nimic...

Cortina se deschide descoperind Tabloul 9.

TABLOUL 9. GRĂDINA FERICIRILOR

Când se deschide cortina, în grădină, pe primul plan, se vede un fel de sală mare formată din coloane înalte de marmoră. Draperii grele de purpură susţinute de şnururi împletite din fir de aur, întinse între coloane, ascund fundul grădinii. Arhitectura aminteşte momentele cele mai senzuale şi mai somptuoase ale Renaşterii veneţiene sau flamande (Veronese şi Rubens). Pretutindeni ghirlande, cornuri ale abundenţei, torsade, vase, statui, podoabe aurite. La mijloc, o masivă masă de matostat şi argint aurit, pe care sunt numeroase candelabre, cristale, vase de aur şi de argint. Masa este supraîncărcată cu fel şi fel de mâncăruri ca-n basme. Printre mormanele de vânaturi, fructe exotice, printre căni şi *amfore* răsturnate, mănâncă, beau, urlă, cântă, se agită, se tăvălesc, sau dorm cele mai mari Fericiri de pe Pământ. Sunt făpturi enorme, necrezut de grase şi roşii la faţă, înveşmântate în catifea şi brocart şi poartă coroniţe de aur bătute cu perle şi alte nestemate. Sclave frumoase aduc neîncetat farfurii încărcate cu mâncăruri frumos împodobite şi băuturi spumoase. Muzică vulgară, veselă şi zgomotoasă în care domină alămurile. Scena este scăldată într-o lumină roşie, apăsătoare.

Tyltyl, Mytyl, Câinele, Pâinea şi Zahărul, la început sfioşi, se înghesuie în jurul Luminii, în dreapta, în primul plan. Fără să zică nimic, Pisica se îndreaptă spre fund, dreapta, ridică o perdea întunecată şi dispare.

TYLTYL: Cine sunt boierii ăştia graşi, care petrec şi mănâncă atâtea bunătăţi?...

LUMINA: Sunt cele mai mari Fericiri de pe Pământ, cele care se pot vedea cu ochiul liber. Se poate, deşi nu prea cred, ca Pasărea Albastră să se fi rătăcit o clipă pe aici. De aceea, nu roti încă Diamantul. Deocamdată, ca să ne facem datoria, să cercetăm această parte a sălii.

TYLTYL: Ne putem apropia?

LUMINA: Bineînţeles. Deşi cam vulgari şi destul de prost crescuţi, nu sunt răi... MYTYL: Vai ce prăjituri bune au!...

CÂINELE: Şi vânat şi cârnaţi! şi pulpe de miel şi ficat de viţel! (Sentenţios:) Nimic pe lume nu e mai bun şi mai gustos decât ficatul de viţel!...

PÂINEA: Afară de Pâinile Duble plămădite din cea mai fină făină de grâu! Au nişte Pâini grozave!... Ce frumoase sunt! Ce frumoase!... Şi-s mai mari ca mine!

ZAHĂRUL: Mă iertaţi, mă iertaţi! Daţi-mi voie! Daţi-mi voie!... Nu vreau să jignesc pe nimeni, dar nu uitaţi zaharicalele care constituie fala acestei mese şi a căror strălucire şi bogăţie întrece, dacă mă pot exprima astfel, tot ce există în această sală şi în orice alt loc...

TYLTYL: Par atât de mulţumite şi fericite!... şi ţip, râd, cântă!... Cred că ne-au văzut...

Într-adevăr, o duzină de Fericiri s-au sculat de la masă şi ţinându-se de pântec se apropie greoi de

grupul copiilor.

LUMINA: Nu te teme, sunt foarte primitori. Cred că vin să te poftească la ospăţ... Nu primi, nu primi nimic, ca nu cumva să uiţi de treaba pe care o ai de făcut...

TYLTYL: Cum? Nici măcar o prăjiturică? Par atât de bune, atât de proaspete, aşa frumos îmbrăcate în glazură, aşa bogat împodobite cu fructe zaharisite, umplute cu atâta frişcă!

LUMINA: Sunt primejdioase, ar putea să-ţi frângă voinţa. Trebuie să ştii să renunţi la unele lucruri de dragul datoriei pe care trebuie să o îndeplineşti. Refuză cuviincios, dar hotărât. Iată-i...

CĂPETENIA FERICIRILOR (întinzându-i mâna): Bună ziua, Tyltyl! TYLTYL: Mă cunoaşteţi?... Cine sunteţi?

CĂPETENIA MARILOR FERICIRI: Sunt cea mai mare dintre Fericiri – Fericirea De-a fi Bogat, şi în numele fraţilor mei vin să vă rog ca împreună cu familia să binevoiţi a cinsti prin prezenţa voastră ospăţul nostru cel fără sfârşit. Vă veţi afla în mijlocul a tot ce are lumea mai bun, în mijlocu adevăratelor şi Marilor Fericiri de pe acest Pământ. Permiteţi-mi să vă prezint pe cele mai în semnate. Iată, acesta e ginerele meu, Fericirea de A Fi Proprietar, care e burtos ca o pară. Iată şi Fericirea Vanităţii Satisfăcute, cu obrazul umflat... (Acesta salută protector.) Iată acum Fericirea de A Bea Atunci Când Nu Ţi-e Sete şi Fericirea de A Mânca Atunci Când Nu Ţi-e foame. Sunt gemene şi au picioarele de macaroane. (Aceste două Fericiri salută clătinându-se.) Iată Fericirea de A Nu şti Nimic, care e surdă ca un calcan... şi Fericirea de A Nu-nţelege Nimic, care e oarbă ca o cârtiţă. Fericirea De-a Nu Face Nimic și Fericirea de A Dormi Mai Mult Decât Trebuie, cu mâini de miez de pâine şi ochi din peltea de piersici. Iată în sfârşit Râsu-n Hohote, care a căscat până la urechi, şi căruia nu-i poate rezista...

Râsu-n Hohote salută, strâmbându-se de râs.

TYLTYL (arătând cu degetul o Mare Fericire ce se ţine cam deoparte): Şi aceea care nu-ndrăzneşte să se apropie şi ne-ntoarce spatele?...

CĂPETENIA MARILOR FERICIRI: Lasă, e o Fericire care se cam sfiește şi nu poate fi prezentată copiilor... (Luându-l de mână pe Tyltyl:) Dar poftiţi! Să reîncepem ospăţul! E a douăsprezecea oară ce tot reîncepem de azi-dimineaţă. Nu vă aşteptam decât pe voi. Auziţi, toţi comesenii vă

cheamă în gura mare. Nu vi-i pot prezenta pe toţi, prea sunt mulţi... (Oferind braţul copiilor:) Daţi-mi voie să vă conduc la locurile de cinste...

TYLTYL: Vă mulţumesc foarte mult, domnule... Îmi pare nespus de rău... Nu pot deocamdată... Suntem foarte grăbiţi, căutăm Pasărea Albastră. Nu ştiţi cumva unde se ascunde?

CĂPETENIA MARILOR FERICIRI: Pasărea Albastră?... Ia stai... Da, da, mi-aduc aminte... mi s-a vorbit cândva... Mi se pare că e o pasăre care nu e bună de mâncat... În orice caz, n-a apărut niciodată pe masa noastră... Asta înseamnă că nu e nimic de capul ei... Dar nu-ţi face sânge rău, avem noi atâtea alte lucruri mai grozave... O să împărtăşiţi viaţa noastră şi o să vedeţi tot...

TYLTYL: Ce faceţi?

CĂPETENIA MARILOR FERICIRI: Păi, tot timpul, îndeletnicirea noastră este să nu facem nimic. N-avem o clipă de odihnă... Trebuie să bem, trebuie să mâncăm, trebuie să dormim... E istovitor...

TYLTYL: Şi e distractiv?

CĂPETENIA MARILOR FERICIRI: Sigur că da... Trebuie, altceva nici nu există pe acest Pământ... LUMINA: Credeţi?

CĂPETENIA MARILOR FERICIRI (încet către Tyltyl, arătând Lumina cu degetul): Cine e această tânără prost crescută?

În timpul acestei conversaţii, mai multe Fericiri Mari de rangul al doilea au tăbărât asupra Câinelui, Zahărului şi Pâinii şi au reuşit să-i ducă la masa ospăţului. Deodată Tyltyl îi zăreşte la masă pe cei trei, care, aşezaţi în mijlocul gazdelor, mănâncă, beau şi zburdă nebuneşte.

TYLTYL (către Lumină): Uite, Lumină, s-au aşezat la ospăţ! LUMINA; Cheamă-i! Altfel o să iasă bucluc...

TYLTYL: Tylo!... Tylo!... aici!... Aici, numaidecât, n-auzi? Şi tu, Pâine, şi tu, Zahărule, cin v-a dat voie să vă depărtaţi de mine? Ce faceţi acolo?

PÂINEA (cu gura plină): N-ai putea să vorbeşti mai cuviincios cu noi? ...

TYLTYL: Ce? Pâinea îndrăzneşte să mă tutuiască?... Ce te-a găsit?... Şi tu, Tylo!... Aşa m-asculţi tu pe mine?... Hai, vin-aici!... În genunchi, în genunchi... Mai repede!

CÂINELE (din capul mesei, cu voce scăzută): Eu când mănânc nu mai aud nimic, nu mai ştiu de nimeni şi de nimic...

ZAHĂRUL (mieros): Iartă-ne, dar nu putem să plecăm aşa, fără să supărăm pe drăgălaşele noastre gazde...

CĂPETENIA MARILOR FERICIRI: Vedeţi!... Urmaţi-le pilda... Sunteţi aşteptaţi... Nu admitem să ne refuzaţi... O să vă luăm cu de-a sila...

Hai, fraţilor, daţi-mi o mână de ajutor… Să-i târâm cu forţa la masă, să fie fericiţi fără voia lor!…

Strigând şi ţopăind de bucurie, toate Fericirile cele Mari târăsc copiii, care se zbat. Râsu-n Hohote o prinde pe Lumină de talie.

LUMINA: Roteşte Diamantul, e timpul!

Tyltyl execută porunca Luminii. Imediat, o lumină nespus de pură, trandafirie, dulce şi transparentă, inundă scena. Greoaiele ornamente din primul plan, grelele draperii roşii se desprind şi dispar, descoperind o grădină ca în basme, în care domnesc pacea şi seninătatea. Grădina este ca un palat de verdeaţă cu perspective armonioase, în care splendoarea frunzişului luminos şi îmbelşugat, dar totodată bine ordonat, în care beatitudinea feciorelnică a florilor precum şi prospeţimea şi voioşia apelor ce curg, ţâşnesc şi şiroiesc din toate părţile, poartă parcă până la orizont ideea de fericire. Masa de ospăţ se scufundă şi dispare fără urmă, iar în clipa în care Lumina cea pură năvăleşte pe scenă, catifelele, brocarturile şi coroanele Fericirilor celor Mari zboară, se sfâşie şi cad la pământ odată cu măştile vesele ale comesenilor buimaci. Aceştia se dezumflă văzând cu ochii, ca nişte băşici sparte, şi se privesc unul pe altul, clipind des, din pricina luminii neobişnuite care le supără ochii. Văzându-se în sfârşit aşa cum sunt în realitate, adică goi, hidoşi, fleşcăiţi, falnici, încep să urle ruşinaţi şi înspăimântaţi. Printre urletele lor se disting cele ale Râsului în Hohote, care le domină pe celelalte. Doar Fericirea de A Nu înţelege Nimic rămâne liniştită. Celelalte Fericiri se zbat înspăimântate, căutând să fugă, nădăjduind să găsească unghere mai întunecoase prin care să se ascundă. Dar în grădina orbitoare de lumină nu mai e nicio umbră. De aceea, neavând încotro, cei mai mulţi se hotărăsc să treacă dincolo de perdeaua care, într-un colţ la dreapta, acoperă intrarea în peştera Nenorocirilor. De fiecare dată când careva, cuprins de panică, ridică perdeaua, se aud izbucnind din adâncul Peşterii o furtună de ocări şi blesteme. Câinele, Pâinea şi Zahărul se întorc acum abătuţi lângă copii şi se ascund vinovaţi în spatele lor.

TYLTYL (privind cum se risipesc Marile Fericiri): Doamne, ce urâte mai sunt!... Unde se duc?...

LUMINA: Cred, zău, că şi-au pierdut capul... Se duc să-şi caute adăpost la Nenorociri, unde mi-e teamă că au să rămână pentru totdeauna...

TYLTYL (privind uimit în jurul său): Oh, ce grădini frumoasă, ce grădină minunată!... Unde suntem?

LUMINA: Suntem în acelaşi loc, doar ochii tăi şi-au schimbat felul de a vedea... Văd acum adevărata faţă a lucrurilor... Putem distinge acum esenţa Fericirilor care înfruntă chiar şi Lumina diamantului.

TYLTYL: Ce frumos!... Ce vreme frumoasă! Ai crede că suntem în plină vară... Uite, parcă se apropie şi parcă vor să intre în vorbă.

Într-adevăr, făpturi îngereşti, care parcă s-au trezit dintr-un somn lung, încep să populeze grădina. Ele se mişcă armonios, lunecând parcă printre arbori, înveşmântate, în rochii luminoase. Culorile rochiilor sunt subtile şi suave: culoarea bobocului de trandafir, a surâsului apelor, a azurului dimineţii, a chihlimbarului etc.

LUMINA: Iată câteva Fericiri Binevoitoare care ne vor desluşi... TYLTYL: Le cunoşti?...

LUMINA; Da, le cunosc pe toate; le vizitez adesea, fără să ştie cine sunt... TYLTYL: Da, ce multe, ce multe... Răsar din toate părţile!...

LUMINA: Altă dată erau şi mai multe. Dar Fericirile cele Mari le-au făcut mult rău. TYLTYL: Nu-i nimic, şi aşa sunt destule...

LUMINA: Ai să mai vezi încă alte multe Fericiri, pe măsură ce puterea Diamantului are să pună stăpânire pe grădină. Pe Pământ sunt mult mai multe Fericiri decât îşi închipuie Oamenii, dar cei mai mulţi nu ştiu să le

vadă…

TYLTYL: Uite, vin spre noi nişte făpturi mărunţele, hai să le ieşim înainte…

LUMINA: Nu-i nevoie, cele pe care vrem să le cunoaştem au să treacă pe aici. N-avem timp să facem cunoştinţă cu toate.

Un grup de Fericiri Mărunte, alergând şi râzând voios, ies din tufişuri şi joacă o horă împrejurul copiilor.

TYLTYL: Ce frumoase sunt, ce frumoase!… De unde vin, cine sunt? LUMINA: Sunt Fericirile Copiilor.

TYLTYL: Pot să le vorbesc?

LUMINA: Nu. Cântă, dansează, râd, dar încă nu vorbesc…

TYLTYL (fără astâmpăr): Bună ziua! Bună ziua! Ia te uită la dolofanul acela care râde… Ce obrăjori frumoşi mai au şi ce veşminte frumoase… Toată lumea e bogată aici?…

LUMINA: Ba nu, aici, ca pretutindeni, sunt mult mai mulţi săraci, decât bogaţi… TYLTYL: Unde sunt săracii?…

LUMINA: Nu-i poţi deosebi… Fericirea unui copil e totdeauna înveşmântată cu tot ce-i mai frumos pe pământ, şi în cer…

TYLTYL: (nemaiputând sta locului): Aş vrea să dansez cu ei…

LUMINA: Nu se poate… n-avem timp… Văd că Pasărea Albastră nu-i aici… De altfel, sunt grăbiţi, vezi, sau şi dus… Nici ei n-au timp de pierdut, fiindcă copilăria e aşa de scurtă…

O altă ceată de Fericiri Mărunte, ceva mai mari decât cele dinainte, năvălesc în grădină, cântând cât le ţine gura: „Iată-i! Iată-i! Ne văd! Ne văd!…” şi dansează în jurul copiilor o farandolă4 voioasă, după care o Fericire care pare a fi conducătoarea grupului înaintează spre Tyltyl, întinzându-i mâna.

CĂPETENIA FERICIRILOR CASEI: Bună ziua, Tyltyl!

TYLTYL: Încă una care mă cunoaşte! (Către Lumină:) Am început să fiu cunoscut peste tot. Tu cine eşti?

CĂPETENIA FERICIRILOR CASEI: Nu mă cunoști?… Fac prinsoare că nu recunoşti pe niciunul dintre noi.

TYLTYL (destul de încurcat): Nu… Nu ştiu… Nu mi-aduc aminte să vă fi văzut…

CĂPETENIA FERICIRILOR CASEI: Aţi auzit?… Eram sigură!… Nu ne-a văzut niciodată… (Toate celelalte Fericiri din grup pufnesc în râs.) Dar, micul meu Tyltyl, tu nu ne cunoşti decât pe noi!… Doar suntem mereu în jurul tău! Mâncăm, bem, ne trezim şi respirăm, trăim cu tine…

TYLTYL: Da, da, aşa e… da, ştiu, îmi aduc aminte… Dar aş vrea să ştiu cum vă cheamă…

CĂPETENIA FERICIRILOR CASEI: Văd bine că nu ştii nimic… Sunt

Căpetenia Fericirilor Casei Tale; şi astea sunt celelalte Fericiri care sălăşluiesc în casa ta…

TYLTYL: Există Fericiri acasă…?

Fericirile pufnesc în râs.

CĂPETENIA FERICIRILOR CASEI: L-aţi auzit!… Întrebi dacă există fericiri în casa ta?… Bine, nenorocitule, e plină de Fericiri; aşa de plină că-i gata să se reverse pe uşi şi pe ferestre… Noi râdem, noi cântăm, noi înveselim casa de spargem pereţii şi ridicăm acoperişul, dar orice am face tu nu vezi şi nu auzi nimic. Nădăjduiesc că pe viitor ai să fii mai cu luare-aminte… Până una, alta, strânge mâna Fericirilor mai de seamă… Aşa, când ai să te întorci acasă, ai să le recunoşti mai uşor… Şi la sfârşitul unei zile frumoase, vei putea să le încurajezi cu un surâs, să le spui un cuvânt drăguţ, de mulţumire, fiindcă într-adevăr fac tot ce le stă în putere ca să-ţi fie viaţa uşoară şi plăcută… Mai întâi, eu, care sunt totdeauna gata să te slujesc, Fericirea de A Fi Sănătos… Nu sunt cea mai frumoasă, dar sunt cea mai importantă dintre Fericirile Casei Tale. Ei, ai să mă recunoşti?… Aceasta-i Fericirea Aerului Curat, care e aproape transparentă… Aceasta-i Fericirea De a-şi Iubi Părinţii, care e îmbrăcată în cenuşiu şi e

4 Prins popular din sud-estul Franţei.

mereu puţin tristă, fiindcă nimeni nu o bagă în seamă niciodată… Iată şi Fericirea Cerului Senin, fireşte, înveşmântată în albastru; şi Fericirea Pădurii, fireşte, îmbrăcată în verde şi pe care ai s-o vezi ori de câte ori ai să priveşti pe fereastră… Iată apoi Fericirea Orelor însorite, ale cărei veşminte au strălucirea Diamantului şi Fericirea Primăverii, învăluită în smarald vaporos…

TYLTYL: Şi sunteţi la fel de frumoase în fiecare zi?…

CĂPETENIA FERICIRILOR CASEI: Sigur că da, dacă deschizi bine ochii în fiecare zi e sărbătoare, în fiecare zi e duminică, în toate casele. Pe urmă, când se lasă seara, iată că vine Fericirea Apusurilor de Soare, care e mai frumoasă decât toate reginele din lume şi după ea apare Fericirea de A Vedea Ivindu-se Stelele, înveşmântată în aur ca zeii de altă dată… Apoi, când e vreme rea, iată că se arată Fericirea Ploii, acoperită cu mărgăritare, şi Fericirea Focului de Iarnă care încălzeşte mâinile îngheţate sub frumoasa ei manta de purpură… Şi nici n-o mai amintesc pe cea mai dulce între toate, Fericirea Gândurilor Nevinovate, care e cea mai curată dintre noi, fiindcă e soră cu Marile Bucurii Senine, pe care ai să le vezi curând… Pe urmă, uite… Dar, zău, prea sunt multe… N-am mai termina niciodată şi trebuie să dau de ştire Marilor Bucurii, care sunt colo sus, în fund, lângă porţile cerului, şi încă nu ştiu

că aţi sosit... Am să trimit la ele Fericirea De a Alerga Prin Rouă Cu Picioarele Goale, care e cea mai sprintenă... (Către Fericirea De a Alerga Prin Rouă Cu Picioarele Goale, care se apropie săltând ca o căprioară:) Du-te!

În clipa asta, un drăcuşor de copil în tricou negru se apropie de Tyltyl croindu-şi drum prin mulţime şi scoţând strigăte nearticulate. Drăcuşorul începe să ţopăie ca un nebun în jurul lui Tyltyl, dându-i pe furiş bobârnace, scatoalce şi lovindu-l cu piciorul.

TYLTYL (năucit şi mâniat): Cine mai e şi sălbaticul ăsta?

CĂPETENIA FERICIRILOR CASEI: Of! Iar Fericirea De a fi Nesuferit care a scăpat din peştera Nenorocirilor. Nu mai ştim unde s-o închidem. Fuge de peste tot şi nici Nenorocirile nu mai vor s-o adăpostească.

Drăcuşorul continuă să se hârjonească cu Tyltyl care zadarnic încearcă să se apere, apoi, deodată, râzând cu hohote, dispare fără niciun motiv, cum a şi venit.

TYLTYL: Ce-a păţit? E puţin cam într-o parte?

LUMINA: Nu ştiu. Cam aşa eşti şi tu când nu eşti cuminte. Dar ar trebui să întrebăm de Pasărea Albastră. Căpetenia Fericirilor Casei Tale s-ar putea să ştie unde e...

TYLTYL: Unde e?

CĂPETENIA FERICIRILOR CASEI: Nu ştie unde e Pasărea Albastră!

Toate Fericirile Casei izbucnesc în râs.

TYLTYL (jignit): Da, nu ştiu... Nu-i nimic de râs în asta...

Noi hohote de râs.

CĂPETENIA FERICIRILOR CASEI: Haide, nu te supăra... şi apoi, să fim serioşi... Nu ştie, şi pace. Ce vreţi, nu e întru nimic mai caraghios decât cei mai mulţi Oameni... Dar iată, mica Fericire De a Alerga Prin Rouă Cu Picioarele Goale a şi dat de ştire Marilor Bucurii, şi acum, iată, vin spre noi...

Făpturi îngereşti, înalte, îmbrăcate în rochii luminoase, se apropie încetişor.

TYLTYL: Ce frumoase sunt!... Dar de ce nu râd?... Nu sunt fericite? LUMINA: Omul nu este totdeauna cel mai fericit când râde.

TYLTYL: Dar cine sunt?

CĂPETENIA FERICIRILOR CASEI: Sunt Marile Bucurii...

TYLTYL: Le ştii numele?...

CĂPETENIA FERICIRILOR CASEI: Fireşte, ne jucăm adesea cu ele... Iată, mai întâi, aceea care păşeşte în frunte este Marea Bucurie De a fi Drept, care zâmbeşte de fiecare dată când o nedreptate a fost reparată – fiind prea tânără, eu încă n-am văzut-o surâzând niciodată. În urma ei vine Bucuria De a fi Bun, care e cea mai fericită, dar şi cea mai tristă;

avem mult de furcă cu ea ca s-o împiedicăm să nu se ducă la Nenorociri, să le mângâie… La dreapta ei e Bucuria Trebii îndeplinite alături de Bucuria De a Gândi. Apoi vezi, aceea e Bucuria De a înţelege, care-şi caută mereu sora: Fericirea De a Nu înţelege Nimic.

TYLTYL: Păi, pe Sora ei am văzut-o. S-a dus la Nenorociri, împreună cu Marile Fericiri.

CĂPETENIA FERICIRILOR CASEI: Eram sigură!… A luat-o razna. Pentru că s-a înhăitat cu stricaţi s-a stricat şi ea de tot. Dar să nu-i spui nimic soră-sii… S-ar duce s-o caute şi atunci am pierde una din cele mai frumoase Bucurii… Uite, încă una dintre Marile Bucurii, Bucuria De a Vedea Ce-i Frumos, care în fiecare zi adaugă câteva raze luminii care domneşte aici…

TYLTYL: Şi-acolo departe, departe, în norii aceia aurii, cine e făptura pe care abia o zăresc, ridicându-mă în vârful picioarelor?…

CĂPETENIA FERICIRILOR CASEI: E Marea Bucurie De a Iubi. Dar orice ai face, e zadarnic, eşti încă prea mic ca s-o vezi întreagă…

TYLTYL: Şi colo în fund de tot, făpturile acelea acoperite de văluri, care stau locului, cine sunt?… CĂPETENIA FERICIRILOR CASEI: Bucuriile pe care Oamenii încă nu le cunosc…

TYLTYL: Ce au cu noi celelalte?… De ce se depărtează de noi?

CĂPETENIA FERICIRILOR CASEI: Merg în întâmpinarea unei alte Bucurii, poate cea mai curată din câte sunt aici…

TYLTYL: Care?

CĂPETENIA FERICIRILOR CASEI: N-o recunoşti încă?… Priveşte mai bine, deschide bine ochii şi priveşte până în inima sufletului tău!… Te-a văzut!… te-a văzut!… Aleargă încoace întinzându-ţi braţele!… E bucuria mamei tale, e Bucuria Fără Pereche a Dragostei de Mamă!

După ce au aclamat-o celelalte Bucurii, venite din toate părţile, se depărtează în tăcere, făcând loc Dragostei de Mamă.

DRAGOSTEA DE MAMĂ: Tyltyl! Şi Mytyl! Voi, cum, pe voi vă regăsesc aici!… Nu mă

aşteptam!… Eram aşa de singură acasă, şi iată că amândoi aţi suit până la cer, unde sufletele tuturor mamelor radiază de bucurie vie… Dar mai întâi, sărutaţi-mă, sărutaţi-mă cât puteţi!… Veniţi amândoi în braţele mele, nimic pe lume nu poate da mai multă fericire… Tyltyl, tu nu te bucuri?… Nici tu, Mytyl? Nu recunoaşteţi dragostea mamei voastre?… Dar priviţi-mă, nu sunt ochii mei, buzele mele şi braţele mele?

TYLTYL: Ba da, le recunosc, dar nu ştiam… Semeni cu mama, dar eşti mult mai frumoasă…

DRAGOSTEA DE MAMĂ: Fără îndoială, eu nu îmbătrânesc, şi fiecare zi care trece îmi aduce putere, tinereţe, fericire… Fiecare surâs al tău mă uşurează de povara unui an… Acasă, asta nu se vede, dar aici se vede tot, şi acesta e adevărul…

TYLTYL (uimit, o priveşte îndelung, îmbrăţişând-o iară şi iară): Şi rochia asta frumoasă, din ce-i făcută? Mătase, argint, sau mărgăritare…?

DRAGOSTEA DE MAMĂ: Nu, e din sărutări, din priviri şi mângâieri… Fiecare sărutare pe care o dăm îi adaugă o rază de lună sau de soare…

TYLTYL: Curios, n-aş fi crezut niciodată că eşti atât de bogată… Unde ţineai ascunsă rochia asta?… În dulapul pe care-l ţine tata sub cheie?…

DRAGOSTEA DE MAMĂ: Ba nu, o port mereu, dar nu se vede, fiindcă nu vedem nimic când ochii ne sunt închişi… Toate mamele sunt bogate când îşi iubesc copiii… Niciuna nu e nici săracă, nici urâtă, nici bătrână… Dragostea lor e de totdeauna cea mai frumoasă dintre Bucurii… Şi când par triste, e destul o sărutare pe care s-o primească, sau s-o dea, pentru ca toate lacrimile să se schimbe în stele în fundul ochilor lor.

TYLTYL (privind-o uimit): Da, da, e adevărat, ochii tăi sunt plini de stele… Şi sunt cu adevărat ochii tăi, dar mult mai frumoşi… Şi mâna e a ta, are şi ineluşul… Chiar şi arsura aceea pe care ţi-ai făcut-o într-o seară când ai aprins lampa… Dar e mult mai albă şi ce piele fină are… Ai spune că radiază lumină… Nu munceşte ca mămica de acasă?

DRAGOSTEA DE MAMĂ: Ba da, e aceeaşi; n-ai văzut că devine mai albă şi mai luminoasă ori de câte ori te mângâie?…

TYLTYL: E uimitor, mamă, e vocea ta, dar vorbeşti altfel, mai plăcut decât vorbeşti acasă…

DRAGOSTEA DE MAMĂ: Acolo-s multe de făcut şi n-am timp… Dar ceea ce nu se spune se înţelege totuşi… Acum că m-ai văzut, când ai să te-ntorci mâine în coliba noastră, ai să mă recunoşti şi în rochia mea cârpită?…

TYLTYL: Nu, nu vreau să mă întorc… Fiindcă eşti aici, vreau să rămân cât stai şi tu aici…

DRAGOSTEA DE MAMĂ: Dar e acelaşi lucru, sunt acolo, suntem acolo.”… Tu n-ai venit aici decât ca să-ţi dai seama şi ca în sfârşit să înveţi cum trebuie să mă vezi când mă vezi acolo… Înţelegi, Tyltyl, dragul meu?… Tu te crezi în cer, dar cerul e peste tot unde ne îmbrăţişăm… Nu sunt două mame şi tu n-ai altă mamă afară de mine… Fiecare copil n-are decât o mamă mereu aceeaşi, mereu cea mai inimoasă, dar trebuie s-o cunoască şi să ştie s-o privească. Dar cum ai reuşit s-ajungi aici şi să găseşti calea pe care Oamenii o caută de când sunt pe Pământ?

TYLTYL (arătând Lumina, care s-a dat discret la o parte): Ea mi-a fost călăuză... DRAGOSTEA DE MAMĂ: Cine e?

TYLTYL: Lumina...

DRAGOSTEA DE MAMĂ: N-am văzut-o niciodată... Am auzit că te îndrăgeşte şi că este foarte bună. Dar de ce se ascunde?... Nu-şi arată niciodată faţa?

TYLTYL: Ba da, dar îi e frică că Fericirile ar fi cuprinse de teamă dacă ar vedea prea limpede...

DRAGOSTEA DE MAMĂ: Vasăzică, nu ştie că n-o aşteptăm decât pe ea... (Chemând celelalte Bucurii:) Veniţi, veniţi, suratelor! Veniţi, alergaţi toate. A venit în sfârşit Lumina să ne vadă!"!...

Freamăt în rândul Marilor Bucurii care se apropie. Strigăte: „Lumina e aici!... Lumina! Lumina!..."

BUCURIA DE A ÎNŢELEGE (dând la o parte toate celelalte Bucurii ca să îmbrăţişeze Lumina): Tu eşti Lumina şi noi nu ştiam!... Şi sunt ani şi ani, şi ani de când te aşteptăm. Mă recunoşti?... Sunt Bucuria De a înţelege, care te caută de atâta amar de vreme... Suntem tare fericite dar nu vedem dincolo de noi înşine...

BUCURIA DE A FI DREPT: (Îmbrăţişând la rândul ei Lumina): Mă recunoşti?... Sunt Bucuria De a fi Drept care te-a rugat atât... Suntem tare fericite, dar nu vedem dincolo de umbra noastră...

BUCURIA DE A VEDEA CE-I FRUMOS (Îmbrăţişând-o şi ea): Dar pe mine mă ştii?... Bucuria De a Vedea Ce-i Frumos, care tare mult te-a îndrăgit... Noi suntem tare fericite, dar nu vedem decât visele noastre...

BUCURIA DE A ÎNŢELEGE: Hai, hai, surioară, nu ne mai face să te aşteptăm... Suntem îndeajuns de tari, îndeajuns de curate... Îndepărtează deci vălurile acelea care ne ascund încă ultimele adevăruri şi cele din urmă fericiri... Iată, toate surorile mele îngenunche la picioarele tale... eşti regina noastră şi răsplata noastră...

LUMINA (strângându-şi mai bine vălurile): Surioarelor, frumoasele mele surate, ascult porunca Stăpânului meu... N-a venit încă ceasul, dar el va suna poate şi atunci am să vin fără teamă şi fără umbre... Adio, ridicaţi-vă, în aşteptarea zilei ce va veni curând să ne mai îmbrăţişăm o dată, ca nişte surori regăsite...

DRAGOSTEA DE MAMĂ (îmbrăţişând Lumina): Ai fost atât de bună cu sărmanii mei micuţi... LUMINA: Am să fiu pururea bună cu cei ce se iubesc...

BUCURIA DE A ÎNŢELEGE (apropiindu-se de Lumină): Ultimul sărut să fie pe fruntea mea.

Se îmbrăţişează îndelung şi când se despart şi ridică capul în ochii lor se văd lacrimi.

TYLTYL (mirat): De ce plângeţi? (Privind şi celelalte Bucurii:) Uite! Plângeţi şi voi... Dar de ce aveţi cu toţii ochii plini de lacrimi?

LUMINA: Tăcere, Copilul meu. CORTINA

ACTUL V

TABLOUL 10. REGATUL VIITORULUI

Sălile nemărginite ale Palatului Albastru, în care aşteaptă copiii ce se vor naşte. Infinite şiruri de coloane de safir care susţin bolţi de peruzea. Totul, aici, de la lumină şi de la lespezile de lapislazuli şi până la pulberea care pluteşte în zare, unde se pierd ultimele bolţi, până la cele mai mici obiecte, e de un albastru nereal, intens, feeric. Numai capitelurile şi soclurile coloanelor, cheile de boltă, câteva jilţuri, câteva banchete circulare sunt de marmoră albă sau de alabastru. La dreapta, între coloane, porţi mari de opal. Aceste porţi cărora, spre finalul scenei, Timpul le va da *canaturile* deoparte, se deschid spre viaţa actuală şi spre cheiul Aurorei. Peste tot, populând armonios sala, o mulţime de copii înveşmântaţi în rochii lungi albăstrii, unii se joacă, alţii se plimbă, alţii vorbesc, gândesc, sau visează; mulţi dorm, iar mai încolo, între coloane, mulţi lucrează la invenţiile viitoare; atât uneltele, instrumentele şi aparatele ce le construiesc, cât şi plantele, florile şi fructele pe care le cultivă sau le culeg sunt de acelaşi albastru supranatural şi luminos, ca atmosfera generală a Palatului. Printre copii, trec încolo şi încoace făpturi înalte, de o frumuseţe gravă şi maiestuoasă, înveşmântate în azuriu mai palid şi mai diafan, care par a fi îngeri.

Din stânga intră Tyltyl, Mytyl şi Lumina, furişându-se printre coloanele din primul plan. Sosirea lor determină o mişcare în rândul Copiilor Albaştri, care aleargă, din toate părţile şi se adună în jurul neobişnuiţilor vizitatori pe care-i privesc cu curiozitate.

MYTYL: Unde sunt Zahărul, Pisica şi Pâinea cea bună?

LUMINA: Nu pot să intre aici; ar cunoaşte Viitorul şi nu s-ar mai supune... TYLTYL: Şi Câinele?...

LUMINA: Nici el, nu e bine să ştie ce-l aşteaptă în veacurile viitoare... I-am închis în subteranele templului...

TYLTYL: Da' unde suntem?...

LUMINA: În Regatul Viitorului, printre copiii care nu s-au născut încă. Deoarece Diamantul ne îngăduie să vedem limpede în acest ţinut pe care oamenii nu-l pot vedea, vom găsi desigur Pasărea Albastră...

TYLTYL: Sigur că Pasărea va fi albastră, fiindcă aici toate sunt albastre... (Privind în jurul lui:) Doamne, ce frumoase sunt toate!...

LUMINA: Priveşte copiii care vin alergând... TYLTYL: Sunt supăraţi?...

LUMINA: De loc… Vezi bine că surâd, dar sunt miraţi…

COPIII ALBAŞTRI: (venind tot mai numeroşi): Copii Vii! Veniţi să vedeţi Copii Vii!… TYLTYL: De ce ne numesc „Copii Vii”?

LUMINA: Fiindcă ei încă nu sunt vii! TYLTYL: Da’ atunci ce fac?…

LUMINA: Aşteaptă clipa naşterii lor… TYLTYL: Clipa naşterii lor?…

LUMINA: Da, de aici vin toţi copiii care se nasc pe Pământul nostru. Fiecare îşi aşteaptă ziua… Când Taţii şi Mamele doresc copii, se deschid porţile cele mari pe care le vezi colo, la dreapta, şi micuţii coboară…

TYLTYL: Ce mulţi sunt! ce mulţi!…

LUMINA: Mai sunt încă mulţi… Nu-i vedem pe toţi. Gândeşte-te de câţi copii e nevoie pentru a popula Pământul până la sfârşitul veacurilor… Cine ar putea spune de câţi e nevoie?…

TYLTYL: Şi fiinţele cele mari, albastre, cine sunt?

LUMINA: Nu ştiu bine… Pare-se că sunt păzitoarele lor. Se spune că vor veni pe Pământ după Oameni… Dar nu-i voie să-i întrebăm…

TYLTYL: De ce?

LUMINA: Fiindcă asta e taina Pământului… TYLTYL: Dar cu micuţii, putem să vorbim?…

LUMINA: Desigur, trebuie să facem cunoştinţă. Uite, unul mai ciudat ca ceilalţi… Apropie-te de el şi vorbeşte-i…

TYLTYL: Ce să-i spun?…

LUMINA: Orice vrei, ca unui prieten… TYLTYL: Pot să-i dau mâna?

LUMINA: Nici vorbă, n-o să-ţi facă niciun rău. De ce eşti aşa stingherit? Am să vă las singuri, aveţi să vă simţiţi mai la largul vostru… De altfel, am de vorbit cu Marea Fiinţă Albastră…

TYLTYL, (apropiindu-se de Copilul Albastru și întinzându-i mâna): Bună ziua!… (Pipăind rochia albastră a copilului:) Ce e asta?

COPILUL (punând degetul pe pălăria lui Tyltyl): Şi asta?…

TYLTYL: Asta?… Asta e pălăria mea… Tu n-ai pălărie?… COPILUL: Nu, la ce?…

TYLTYL: Ca să zici bună ziua… Şi pe urmă, când e frig… COPILUL: Ce e aia când e frig?

TYLTYL: Când dârdâi aşa: bin! brrr!… şi-ţi sufli în pumni şi dai din braţe aşa… (Dă din braţe cu putere.)

COPILUL: E frig pe Pământ?…

TYLTYL: Păi da, câteodată, iarna, când n-ai foc… COPILUL: De ce n-ai…

TYLTYL: Fiindcă costă scump, ca să cumperi lemne îţi trebuie bani… COPILUL: Ce-i aia bani?

TYLTYL: Ăia cu care plăteşti… COPILUL: Ah!…

TYLTYL: Unii au bani, alţii n-au de loc… COPILUL: De ce?

TYLTYL: Pentru că nu sunt bogaţi… Tu eşti bogat? câţi ani ai?

COPILUL: Trebuie să mă nasc în curând… Am să mă nasc peste doisprezece ani… E bine să te naşti?… TYLTYL: Da… are haz!…

COPILUL: Cu tine cum a fost?…

TYLTYL: Nu-mi mai aduc aminte… E mult de-atunci… COPILUL: Se zice că-i tare frumos Pământul şi cei cel vieţuiesc…

TYLTYL: Da, nu e rău… Sunt păsărele, prăjituri, jucării… unii au de toate; iar cei care n-au, pot să privească la ceilalţi…

COPILUL: Ni s-a spus că mamele ne-aşteaptă la uşă… Sunt bune, e adevărat?…

TYLTYL: Oh! Da!… Ele sunt mai bune decât toate câte se află pe Pământ!… Şi bunicile de asemenea; dar ele mor prea repede…

COPILUL: Mor?… Ce e asta?…

TYLTYL: Se duc într-o seară şi nu se mai întorc niciodată… COPILUL: De ce?…

TYLTYL: Cine ştie?… Poate fiindcă sunt triste… COPILUL: A plecat, a ta?…

TYLTYL: Bunica?…

COPILUL: Mama sau bunica ta, parcă eu ştiu?

TYLTYL: Ah! păi nu-i acelaşi lucru!… Bunicile se duc mai întâi; e tare trist… A mea e a așa de bună… COPILUL: Ce-i cu ochii tăi?… Picură mărgăritare?…

TYLTYL: Nu, nu sunt mărgăritare… COPILUL: Dar ce sunt?…

TYLTYL: Nimic, albastrul ăsta mă orbeşte puţin… COPILUL: Cum se numeşte?…

TYLTYL: Ce?

COPILUL: Asta, care a căzut!?… TYLTYL: Un strop de apă, atâta tot… COPILUL: Izvorăşte din ochi?

TYLTYL: Da, câteodată, când plângi… COPILUL: Ce e aia să plângi?…

TYLTYL: Eu n-am plâns, e din pricina albastrului. Dar dacă aş fi plâns, tot aşa ar fi… COPILUL: Plângeţi des?…

TYLTYL: Băieţeii nu, dar fetiţele destul… Voi aici nu plângeţi?… COPILUL: Nu, eu nu ştiu…

TYLTYL! Ei bine, ai să-nveţi… De-a ce te joci, cu aripile alea albastre? COPILUL: Astea?… Sunt pentru invenţia pe care am s-o fac pe Pământ… TYLTYL: Ce invenţie?… Vasăzică ai inventat ceva?…

COPILUL: Da, nu ştiai?… Când am să fiu pe Pământ va trebui să inventez un lucru care aduce fericirea… TYLTYL: Un lucru bun de mâncat?… Ceva care face Zgomot?…

COPILUL: Nu, nu se aude nimic… TYLTYL: Păcat…

COPILUL: Lucrez în fiecare zi… E aproape gata… Vrei să-l vezi? TYLTYL: Sigur… Unde e?

COPILUL: Acolo, se vede de aici, între cele două coloane…

UN ALT COPIL ALBASTRU (apropiindu-se de Tyltyl şi trăgându-l de mânecă): Vrei să vezi ce-am născocit eu, da?

TYLTYL: Da, ce ai născocit?…

AL DOILEA COPIL: Treizeci şi trei de leacuri pentru prelungirea vieţii… Uite-te aici în sticluţele astea albastre…

AL TREILEA COPIL (ieşind din mulţime.): Eu aduc o lumină pe care nimeni n-o cunoaşte!… (Se luminează întreg ca o flacără nemaivăzută.) E destul de ciudat, nu?…

AL PATRULEA COPIL (trăgându-l pe Tyltyl de braţ): Vino să vezi

maşina mea care zboară în văzduh ca o pasăre fără aripi!...

AL CINCILEA COPIL: Nu, nu! Întâi pe a mea care găseşte comorile ascunse în lună!...

Copiii Albaştri se îngrămădesc în jurul lui Tyltyl şi al lui Mytyl, strigând toţi deodată: „Nu, nu, veniţi să vedeţi născocirea mea!... Nu, a mea e mai frumoasă! A mea e nemaipomenită!... A mea e toată din zahăr!... A lui n-are niciun haz!... Mi-a furat ideea!... etc". În mijlocul acestor exclamaţii dezordonate. Copiii Vii sunt împinşi înspre atelierele albastre, şi acolo fiecare dintre inventatori pune în mişcare maşina sa ideală. Învăluite de vapori albaştri şi ireali; roţi, discuri, aripi, angrenaje, scripeţi, curele de transmisiune şi alte obiecte stranii şi încă nenumite, încep să se învârtească valvârlej. O mulţime de aparate bizare şi misterioase îşi iau vânt şi plutesc pe sub arcade, sau se târăsc la picioarele coloanelor, în timp ce copiii desfăşoară hărţi şi planuri, deschid cărţi, descoperă statui azurii; aduc flori uriaşe, fructe gigantice, care par a fi din safir şi peruzea.

UN COPILAŞ ALBASTRU (încovoiat sub greutatea unor gigantice părăluţe albastre): Ia priviţi la florile mele...

TYLTYL: Ce sunt?... Nu le cunosc... COPILAŞUL ALBASTRU: Sunt părăluţe... TYLTYL: Nu se poate... Sunt mari cât roata...

COPILAŞUL ALBASTRU: Şi ce mireasmă plăcută!... TYLTYL: Minunat!

COPILAŞUL ALBASTRU: Aşa au să fie când am să vin eu pe Pământ... TYLTYL: Dar când?

COPILAŞUL ALBĂSTRU: Peste cincizeci şi trei de ani, patru luni şi nouă zile...

Vin doi Copii Albaştri care poartă, ca pe un candelabru, agăţat de o prăjină, un ciorchine de struguri de necrezut, ale cărui boabe sunt mai mari decât perele.

UNUL DIN COPIII CARE POARTĂ CIORCHINELE: Ce zici de fructele mele?... TYLTYL: Un ciorchine de pere!

COPILUL: Ba nu, de struguri!... Aşa vor fi toţi strugurii când voi avea treizeci de ani... Am găsit mijlocul...

ALT COPIL (încovoiat sub un coș cu mere albastre, mari cât pepenii): Şi eu!... Uite merele mele!... TYLTYL: Dar sunt pepeni!

COPILUL: Nu, sunt merele mele şi încă din cele mai puţin frumoase! Aşa au să fie toate când am să fiu în viaţă!... Am găsit sistemul...

ALT COPIL (aducând pe o roabă albastră pepeni albaştri mai mari decât dovlecii): Dar de pepenaşii mei ce zici?...

TYLTYL: Darsând dovleci!...

COPILUL CU PEPENII: Când voi veni eu pe pământ pepenii vor fi o mândreţe... Am să fiu grădinarul Regelui Celor Nouă Planete...

TYLTYL: Regele Celor Nouă Planete? Unde e?

REGELE CELOR NOUĂ PLANETE (înaintează semeţ; pare să aibă patru ani şi abia se ţine copăcel pe picioarele-i strâmbe): Iată-l!

TYLTYL: Păi, nu prea eşti mare...

REGELE CELOR NOUĂ PLANETE (grav şi sentenţios): Ce am să fac va fi mare... TYLTYL: Şi ce-o să faci?

REGELE CELOR NOUĂ PLANETE: Am să întemeiez Confederaţia Generală a Planetelor Solare. TYLTYL (năucit): Ah! Zău?

REGELE CELOR NOUĂ PLANETE: Au să facă parte din ea toate planetele, afară de Saturn, Uranus şi Neptun care sunt la distanţe exagerate şi incomensurabile. (Se retrage cu demnitate.)

TYLTYL: E ceva...

UN COPIL ALBASTRU: Îl vezi pe celălalt? TYLTYL: Pe care?

COPILUL: Pe ăla micuţ, care doarme lângă coloană. TYLTYL: Ei şi?

COPILUL: El are să aducă pe Pământ bucuria cea adevărată. TYLTYL: Cum?...

COPILUL: Prin idei pe care nu le-a avut încă nimeni...

TYLTYL: Şi celălalt, ăla mie şi gras care-şi ţine degetul în nas, ce-o să facă?

COPILUL: El va găsi Focul care va-ncălzi Pământul când Soarele n-o să mai fie atât de arzător... TYLTYL: Dar cei doi care se ţin de mână şi se tot îmbrăţişează: sunt frate şi soră?...

COPILUL: Ba nu, sunt nişte caraghioşi... Ei sunt îndrăgostiţii... TYLTYL: Ce-i aia?...

COPILUL: Nu ştiu... Timpul îi numeşte aşa ca să-şi bată joc de ei... Toată ziua se privesc ochi în ochi şi-şi iau rămas bun...

TYLTYL: De ce?

COPILUL: Pare-se, pentru că n-au să poată pleca împreună...

TYLTYL: Şi micuţul acela îmbujorat, care pare atât de serios şi-şi suge degetul, cine mai e? COPILUL: Se spune că e menit să şteargă Nedreptatea de pe faţa Pământului...

TYLTYL: Ah?...

COPILUL: Se zice că asta ar fi o treabă cumplit de grea...

TYLTYL: Şi roşcovanul care merge de parcă n-ar vedea. Nu cumva e orb?...

COPILUL: Nu încă, dar va fi... Priveşte-l cu luare aminte; pare-se că este sortit să biruie Moartea... TYLTYL: Ce-nseamnă asta?...

COPILUL! Nu ştiu nici eu prea bine; dar se zice că e ceva mare...

TYLTYL (arătând spre mulţimea de copii adormiţi lângă coloane, pe trepte, pe bănci etc): Şi toţi ăştia care dorm – că mulţi mai sunt – ăştia nu fac nimic?...

COPILUL: Se gândesc la ceva! TYLTYL: La ce?

COPILUL: Încă nu ştiu nici ei; dar trebuie să ducă ceva pe Pământ; nu e voie să ieşi de aici cu mâinile goale...

TYLTYL: Cine nu dă voie?

COPILUL: Timpul, care veghează la poartă... Ai să vezi când o să deschidă... E tare urâcios...

UN COPIL (venind fuga dinspre fundul sălii, croindu-şi loc prin mulţime): Bună ziua, Tyltyl!... TYLTYL: Ia te uită, de unde-mi ştie numele?...

COPILUL (care tocmai a ajuns şi care-l îmbrăţişează din toată inima pe Tyltyl şi pe Mytyl): Bună ziua!... Ce mai faci?... Hai, îmbrăţişează-mă şi tu, Mytyl... Nu e de loc de mirare că-ţi ştiu numele, fiindcă am să fiu fratele tău... Adineauri mi-au spus că eşti aici... Eram în fundul sălii şi tocmai îmi împachetam ideile... Spune-i mamei că sunt gata...

TYLTYL: Cum?... Vrei să vii la noi?

COPILUL: Nici nu mai încape vorbă, la anul, de Duminica Floriilor... Să nu mă necăjiţi prea tare când voi fi mic... Sunt foarte mulţumit că v-am îmbrăţişat dinainte... Spuneţi-i tatii să repare leagănul... E

bine pe la noi?...

TYLTYL: Da, nu e rău... Şi mama e aşa de bună! COPILUL: Şi mâncarea?...

TYLTYL: Depinde... Sunt zile în care avem şi prăjituri, nu e aşa, Mytyl? ... MYTYL: De Anul Nou și la 14 iulie5... Mama le face!...

TYLTYL: Ce-ai în sac? Ne aduci ceva?

COPILUL: (foarte mândru) Aduc trei boli... scarlatina, tusea măgărească şi pojarul. TYLTYL: Dacă n-ai decât atât, e bine... Şi mai pe urmă ce-ai să faci?

COPILUL: Pe urmă, am să mă duc...

TYLTYL: Mai bine nici nu te-ai mai osteni să vii!... COPILUL: Ce, parcă suntem de capul nostru?...

În această clipă se aude izbucnind şi cuprinzând întreg văzduhul un fel de vibraţie prelungită, pătrunzătoare, cristalină, emanând parcă din coloanele şi uşile de opal, care reflectă o lumină mai vie.

TYLTYL: Asta ce mai e?...

COPILUL: Ăsta e Timpul!... Are să deschidă porţile!

Numaidecât, mulţimea Copiilor Albaştri începe să se frământe. Cei mai mulţi îşi părăsesc maşinile şi lucrările, mulţi dintre cei care dormeau se trezesc, şi atât unii cât şi ceilalţi îşi întorc privirile spre porţile de opal şi se apropie de ele.

LUMINA (apropiindu-se de Tyltyl): Să ne ascundeau după coloane… Timpul nu trebuie să ne vadă. TYLTYL: Ce e zgomotul ăsta?

UN COPIL: Se iveşte Aurora… E ora la care copiii care au să se nască astăzi coboară pe Pământ… TYLTYL: Cum coboară? Sunt scări?

COPILUL: Ai să vezi… Timpul are să tragă zăvoarele…

5 Sărbătoare naţională a Franţei, a universarea că derii Ba st ili ei.

TYLTYL: Cine-i Timpul?

COPILUL: Un bătrân care vine să-i cheme pe cei care pleacă… TYLTYL: E rău?

COPILUL: Nu, dar nu vrea să te asculte… Zadarnic îl mai roagă și-l imploră cei cărora încă nu le-a venit rândul, îi împinge înapoi pe toţi…

TYLTYL: Sunt bucuroşi să plece?

COPILUL: Eşti nemulţumit când rămâi, dar eşti trist când te duci… Uite! Uite că deschide…

Marile porţi de opal se deschid încet. Zgomotele Pământului se aud ca o muzică îndepărtată. O lumină roşie şi verde pătrunde în sală; în prag se iveşte Timpul, un bătrân înalt cu o barbă lungă, înarmat cu o coasă și cu un ceasornic de nisip. În acelaşi timp încep să se zărească, vârfurile pânzelor albe, aurii, ale unei galere legate la un soi de chei înfiripat parcă din aburii trandafirii ai Aurorei.

TIMPUL (din prag): Sunt gata cei cărora le-a sunat ceasul?…

NIŞTE COPII ALBAŞTRI (făcându-şi loc prin mulţime şi alergând din toate părţile): Iată-ne!… Iată-ne!… Iată-ne!…

TIMPUL (cu o voce morocănoasă către copiii care trec prin faţa lui ca să iasă): Unul câte unul. Tot se mai înghesuie mulţi nechemaţi!… Mereu acelaşi lucru! Nu mă păcăliţi voi pe mine!… (Dând înapoi un copil:) Nu e rândul tău!… Treci înapoi, vino mâine… Nici tu, înapoi, să vii peste zece ani… Al treisprezecelea păstor? Nu e nevoie decât de doisprezece, nu mai suntem pe vremea lui Teocrit sau a lui Virgiliu… Iarăşi doctori?… Sunt şi aşa prea mulţi, cei de pe Pământ s-au plâns… Dar inginerii unde sunt?… Se cere un om cinstit, unul singur, ca fenomen… Ei, unde-i omul cinstit? Tu eşti? (Copilul dă din cap ca da.) Pari cam pirpiriu… n-o să trăieşti prea mult!… Hei, voi, ăştilalţi de colo, nu vă grăbiţi aşa… Și tu ce duci?… Nimic?… Cu mâinile goale?… Atunci nu se poate… Pregăteşte şi tu ceva, vreo crimă celebră, o boală, mie mi-e totuna, dar ceva tot trebuie să duci… (Zărind un copilaş, pe care ceilalţi îl împing înainte şi care se-mpotriveşte din răsputeri:) Ei, ce te-a apucat… Ştii bine că ţi-a venit ceasul… Vor un erou care să lupte împotriva

Nedreptăţii; tu eşti acela, trebuie să pleci…

COPIII ALBAŞTRI: Nu vrea să plece…

TIMPUL: Cum?… Nu vrea?… Unde se trezește stârpitura asta?… Fără reclamaţii, n-avem timp…

MICUŢUL PE CARE CEILALŢI ÎL ÎMPING: Nu, nu! Nu vreau!… Mai bine să nu mă nasc!… Mai bine rămân aici!

TIMPUL: Nici nu poate fi vorbă… Când ţi-a bătut ceasul, ţi-a bătut ceasul!… Hai, repede, mișcă!

UN COPIL (făcând un pas înainte): Dă-mi voie să trec… Îi iau eu locul! … Se zice că părinţii mei sunt bătrâni şi că m-aşteaptă de multă vreme!

TIMPUL: Lasă astea!… Ceasul e ceas şi timpul e timp. De-aș sta să vă ascult n-aş mai termina niciodată… Unul vrea, altul nu vrea, ba că e prea devreme, ba că e prea târziu… (Dând la o parte copiii care au năvălit în prag:) Ei, copii, ce vă înghesuiţi aşa… Curioşii, daţi-vă înapoi! ăl care nu pleacă n-are nimic de văzut afară… Acum vă grăbiţi dar când v-o veni rândul o să vă fie frică şi o să daţi îndărăt… Ia uite, ăştia patru tremură ca varga… (Către un copil care tocmai când să păşească peste prag se dă deodată înapoi:) Ei, ce e? Ce-ai păţit?

COPILUL: Mi-am uitat cutia în care păstram cele două crime pe care trebuie să le făptuiesc.

ALT COPIL: Şi eu am uitat ulcica în care păstram ideea cu care am să luminez masele… AL TREILEA COPIL: Am uitat altoiul pentru perele mele cele bune!…

TIMPUL: Daţi fuga şi le căutaţi… Ne-au mai rămas numai șase sute

douăsprezece secunde. Corabia Aurorei bate din pânze pentru a ne arăta că aşteaptă... O să ajungeţi prea târziu şi n-o să vă mai naşteţi... Hai, repede îmbarcarea!... (înşfăcând un copil care a încercat să i se strecoare printre picioare ca să ajungă la chei:) Stai! Tot tu eşti?... E a treia oară când încerci să te naşti înainte de vreme... Să nu te mai

prind, că te trimit să aştepţi pe veci lângă sora mea, Veşnicia; şi tu ştii că cu ea nu-i de glumit... Ei, ia să vedem, suntem gata?... Fiecare-i la locul lui?... (Privind copiii înşiraţi pe chei şi pe cei aşezaţi în corabie:) Lipseşte unu... Dar degeaba se ascunde, îl văd în mulţime... Pe mine nu mă păcăleşte nimeni... Ei, tu, mititelule, ăla căruia i se spune îndrăgostitul, ia-ţi adio de la draga ta... (Strâns îmbrăţişaţi şi cu feţele vinete de desperare, cei doi copilaşi porecliţi „Îndrăgostiţii" se apropie de Timp și îngenunchează la picioarele lui.)

PRIMUL COPIL: Domnule Timp, lăsaţi-mă să plec cu el!...

AL DOILEA COPIL: Domnule Timp, lăsaţi-mă să rămân cu ea!...

TIMPUL: Cu neputinţă! Nu vă mai rămân decât trei sute nouăzeci şi patru de secunde... PRIMUL COPIL: Nu vreau să mă mai nasc...

TIMPUL: Aici nu-i pe vrute...

AL DOILEA COPIL (implorând): Domnule Timp, o să ajung prea târziu! ... PRIMUL COPIL: N-am să mai fiu acolo când o să coboare ea!...

AL DOILEA COPIL: N-am să-l mai văd!... PRIMUL COPIL: O să fim singuri pe lume!...

TIMPUL: Nu mă priveşte! Faceţi o plângere Vieţii!... Eu unesc şi despart, după cum mi se spune... (Apucându-l pe unul din copii:) Vino! ...

PRIMUL COPIL (zbătându-se); Nu, nu, nu!... Şi ea!

AL DOILEA COPIL (agăţându-se de veşmintele primului copil): Lăsaţi-l, lăsaţi-l!

TIMPUL: Ei haide, că n-o să mori, ai să trăieşti! (împingându-l pe primul copil:) Hai!...

AL DOILEA COPIL (înnebunit, întinzând braţele după Copilul care e dus): Un semn!... Un singur semn!... Spune-mi cum să te regăsesc!

PRIMUL COPIL: Am să te iubesc în veci!...

AL DOILEA COPIL: Voi fi cea mai tristă! Ai să mă recunoşti!... (Cade şi rămâne întinsă pe pământ.)

TIMPUL: Aţi face mult mai bine dacă aţi spera... Ei, şi acum, gata!... (Cercetându-şi ceasornicul de nisip:) Nu ne-au mai rămas decât şaizeci şi trei de secunde.

Ultime şi puternice frământări în rândul copiilor care pleacă şi al celor care rămân. Îşi iau în grabă

rămas bun unii de la alţii: „Rămas bun, Pierre!...
— Rămas bun, Jean!...
— Ai tot ce-ţi trebuie?...
— Să anunţi lumii ideea mea!...
— N-ai uitat nimic?
— Încearcă să mă recunoști!...
— Am să te regăsesc!...
— Nu-ţi pierde ideile!...
— Nu te apleca prea tare deasupra Spaţiului!... Trimite-mi veşti despre tine!...
— Se zice că nu se poate!...
— Totuşi... Încearcă!...
— Încearcă să-mi spui dacă e bine!...
— Am să-ţi ies în întâmpinare!...
— Am să mă nasc pe un tron!..." etc.

TIMPUL (agitându-şi cheile şi coasa): Ajunge! Ajunge! Ancora s-a ridicat!...

Pânzele corăbiei trec şi apoi dispar. Se aud depărtându-se strigătele copiilor de pe galeră:

„Pământul!... Pământul! îl văd!... E frumos!... E luminos!... E mare! ..." Apoi din fundul abisului se înalţă un cântec foarte îndepărtat de bucurie şi aşteptare.

TYLTYL (către Lumină): Asta ce este?... Nu cântă ei... Parcă sunt alte voci... LUMINA: Ai dreptate, e cântecul mamelor, care ies întru întâmpinarea lor...

Timpul închide porţile de opal. Se întoarce pentru a arunca o ultimă privire în sală şi deodată observă Lumina precum şi pe Tyltyl şi Mytyl.

TIMPUL (uimit şi furios): Ce-i asta?... Ce căutaţi aici?... Cine sunteţi? ... De ce nu sunteţi albaştri?... Pe unde aţi intrat?

Vine spre ei ameninţându-i cu coasa.

LUMINA (către Tyltyl): Nu răspunde!... Am Pasărea Albastră! Am ascuns-o sub mantia mea!... Să fugim!... Roteşte Diamantul, o să ne piardă urma!...

Se furişează la stânga între coloanele din primul plan.

CORTINA

ACTUL VI

TABLOUL 11. RĂMAS BUN

Scena reprezintă un zid cu o portiţă. Tocmai se crapă de ziuă. *Intră Tyltyl, Mytyl, Lumina, Pâinea, Zahărul, Focul şi Laptele.* LUMINA: N-ai să ghiceşti niciodată unde suntem…

TYLTYL: Sigur că nu, Lumină dragă, fiindcă nu ştiu… LUMINA: Nu recunoşti zidul ăsta şi poarta asta?…

TYLTYL: E un zid roşu şi o poartă verde… LUMINA: Şi asta nu-ţi aminteşte nimic?

TYLTYL: Îmi aminteşte că Timpul ne-a dat pe uşă afară…

LUMINA: Ce ciudat e omul când visează… Nu-şi mai recunoaşte nici propria-i mână. TYLTYL: Cine visează?… Eu?

LUMINA: Poate eu… Cine ştie?… Până una, alta, zidul ăsta e al unei case pe care de când te-ai născut ai văzut-o de multe ori…

TYLTYL: O casă pe care am văzut-o de multe ori?…

LUMINA: Da, da, adormitule!… E casa pe care am părăsit-o într-o seară, acum un an, nicio zi mai mult, nicio zi mai puţin…

TYLTYL: E chiar un an de atunci?

LUMINA: Ce faci ochi aşa mari? E doar casa părinţilor tăi…

TYLTYL (apropiindu-se de portiţă): Păi cred… Într-adevăr… Mi se pare că… Portiţa asta… îi recunosc zăvorul. Să fie acasă?… Suntem la mămica?… Să intrăm… Vreau s-o sărut numaidecât…

LUMINA: Stai o clipă… Dorm duşi, nu se cade să-i trezim aşa, deodată… De altfel poarta n-o să se deschidă decât când va bate ceasul…

TYLTYL: Ce ceas?… Mai avem mult de aşteptat? LUMINA: Vai! nu!… Doar câteva minute…

TYLTYL: Nu eşti bucuroasă că ne-am întors. Ce ai?… Eşti palidă, parcă ai fi bolnavă… LUMINA: N-am nimic, copilul meu… Sunt tristă, fiindcă am să vă părăsesc…

TYLTYL: Ne părăseşti?

LUMINA: Da, trebuie… Nu mai am nimic de făcut aici; s-a împlinit anul, are să vină Zâna şi are să-ţi ceară Pasărea Albastră.

TYLTYL: Păi ce mă fac, că n-am Pasărea Albastră!… Pasărea Albastră a Amintirii s-a înnegrit de tot, cea a Viitorului s-a făcut roşie, ale Nopţii au pierit şi pe cea din Pădure n-am reuşit s-o prind… E oare vina mea dacă-şi schimbă culorile, dacă mor sau fug? Crezi că Zâna are să fie supărată, ce-o să zică?

LUMINA: Noi am făcut tot ce-am putut… Trebuie să credem că Pasărea Albastră nu există sau că îndată ce o închidem în colivie îşi schimbă culoarea…

TYLTYL: Dar colivia unde e?

PÂINEA: Aici, stăpâne. Ea a fost încredinţată grijii mele atente în tot

cursul acestei lungi şi primejdioase călătorii, astăzi, misiunea mea luând sfârşit, v-o înapoiez închisă şi nevătămată, aşa cum am primit-o... (Vorbind cu emfază, ca un orator:) Acum, fie-mi îngăduit ca în numele tuturor să adaug câteva cuvinte...

FOCUL: N-are cuvântul!... APA: Linişte!...

PÂINEA: Întreruperile răuvoitoare ale unui duşman vrednic de dispreţ, ale unui rival pizmaş... (ridicând vocea:) nu mă vor împiedica să-mi îndeplinesc datoria până la capăt... De aceea, în numele tuturor...

FOCUL: În al meu au... am şi eu gură...

PÂINEA: De aceea, în numele tuturor, îmi iau rămas bun cu stăpânită, dar sinceră şi adâncă emoţie, de la aceşti doi copii, a căror înaltă menirese-n cheie azi. Luându-ne rămas bun de la ei cu toată întristarea, cu toată duioşia pe care stima reciprocă...

TYLTYL: Cum?... Îţi iei rămas bun?... Vasăzică şi tu ne părăseşti?...

PÂINEA: Vai! Trebuie... Vă părăsesc, e adevărat, dar despărţirea nu va fi decât aparentă, n-o să mai mă auziţi vorbind, dar...

FOCUL: Atâta pagubă... APA: Linişte!

PÂINEA (foarte demn): Asta nu m-atinge de loc... Ziceam dar n-o să mă mai auziţi, n-o să mă mai vedeţi sub forma mea însufleţită... Ochii voştri se vor închide asupra vieţii nevăzute a lucrurilor, dar voi fi mereu acolo, în copaie, pe fund, sau pe masă, la ciorbă, eu care sunt, pot s-o spun, cel mai credincios tovarăş de masă şi cel mai vechi prieten al Omului...

FOCUL: Zău, şi eu!...

LUMINA: Hai, lasă, minutele trec, curând va suna ceasul reintrării noastre în tăcere... grăbiţi-vă să-i îmbrăţişaţi pe copii...

FOCUL (repezindu-se): Eu întâi, eu întâi!... (îmbrăţişează copiii cu ardoare:) Adio, Tyltyl şi Mytyl!... Adio, micuţii nici dragi. Aduceţi-vă aminte de mine şi dacă vreodată aveţi nevoie să puneţi foc undeva...

MYTYL: Au! au!... Mă arde!...

TYLTYL: Au! au!... Mi-a fript nasul...

LUMINA: Ei, Focule, bagă de seamă, mai potoleşte-ţi puţin înflăcărarea... N-ai de-a face cu vatra... APA: Ce tâmpit!

PÂINEA: Şi ce prost crescut!

APA (apropiindu-se de copii): Am să vă sărut fără să vă fac vreun rău, delicat, copiii mei. FOCUL: Băgaţi de seamă, vă udă!

APA: Sunt iubitoare şi dulce; sunt bună cu oamenii... FOCUL: Și cu înecaţii cum eşti?...

APA: Iubiţi fântânile, ascultaţi susurul izvoarelor... Voi fi întotdeauna acolo... FOCUL: S-a revăsat pretutindeni!...

APA: Când o să vă opriţi seara, la marginea izvoarelor, sunt multe

izvoare aici în pădure, încercaţi să înţelegeţi ceea ce ele încearcă să vă spună… Nu mai pot… Lacrimile mă îneacă şi mă împiedică să vorbesc…

FOCUL: Nu prea se vede!…

APA: Amintiţi-vă de mine când veţi vedea cana… O să mă găsiţi şi în ulcior, în stropitoare, în puţină și la cişmea…

ZAHĂRUL (prefăcut şi dulceag): Dacă rămâne un locşor în amintirea voastră, aduceţi-vă aminte că uneori prezenţa mea v-a fost dulce… Nu vă pot spune mai mult… Lacrimile nu se potrivesc firii mele şi-mi fac rău, foarte rău, când îmi pică pe picioare…

PÂINEA: Iezuit!

FOCUL (hămăind): Acadea! Caramea!

TYLTYL: Da’ unde, unde au rămas Tylo şi Tilette? Ce-or fi făcând?

În acest moment se aude Pisica miorlăind.

MYTYL (îngrijorată): Plânge Tylette!… O bate cineva!

Intră în fugă Pisica zbârlită, ciufulită, cu hainele sfâşiate şi ţinându-şi batista pe obraz ca și cum ar durea-o dinţii. Miorlăie mânioasă fiind urmărită de aproape, de Câine care o loveşte cu capul, cu pumnii şi eu picioarele.

CÂINELE (bătând Pisica): Na!… Ţi-ajunge?… Mai vrei? Na, na! mai na!

LUMINA, TYLTYL ŞI MYTYL (repezindu-se să-i despartă): Tylo!… Ai înnebunit?… Ia te uită!… Jos labele!… Termină!… Cine a mai văzut una ca asta?… Aşteaptă tu!… Aşteaptă!

Intervin energic ca să-i despartă.

LUMINA: Ce e?… Ce s-a întâmplat?…

PISICA (scâncind şi ştergându-şi ochii): El… Doamnă Lumină… M-a ocărit. Mi-a pus cuie în ciorbă. M-a tras de coadă, m-a bătut şi eu nu i-am făcut nimic, nimic, dar chiar nimic…

CÂINELE (imitând-o): Nimic, dar chiar nimic… (Cu glas scăzut, făcându-i în ciudă:) Tot aia e, ţi-am dat eu ţie, ţi-am dat eu ţie şi-o să-ţi mai dau…

MYTYL (strângând Pisica în braţe): Biata Tylette, spune-mi unde te doare… Hai! că am să plâng şi eu!…

LUMINA (către Câine cu severitate): Purtarea ta e cu atât mai ticăloasă cu cât ai ales pentru a ne da acest trist spectacol în momentul, şi aşa gestul de dureros, în care urmează să ne despărţim de aceşti sărmani copii…

CÂINELE (dezmeticindu-se deodată): Să ne despărţim de aceşti copii?

LUMINA: Da, ora pe care o ştiţi va suna… Vom reintra în Tăcere… Nu vom mai putea să le vorbim…

CÂINELE (scoţând deodată adevărate urlete de desperare şi repezindu-se la copii pe care-i copleşeşte cu mângâieri năvalnice, nestăpânite): Nu, nu... nu vreau!... nu vreau!... Am să vorbesc de-a pururea!... Ai să mă-nţelegi şi de-acum înainte, micuţul meu stăpân!... Da, da!... O să ne spunem tot, tot, tot. Şi am să fiu cuminte... O să învăţ să citesc, să scriu şi să joc domino! Şi am să fiu totdeauna foarte curat... Şi n-am să mai fur nimic din bucătărie... Vrei să fac un lucru nemaivăzut?... Vrei s-o îmbrăţişez pe Pisică?

MYTYL (către Pisică): Şi tu, Tylette, n-ai nimic să ne spui?

PISICA (înţepată, enigmatică): Vă iubesc pe amândoi, atât cât meritaţi...

LUMINA: Acum, e rândul meu, copii, să vă dau o ultimă sărutare...

TYLTYL ŞI MYTYL (agăţându-se de rochia Luminii): Nu, nu, dragă Lumină!... Rămâi aici cu noi!... Tata n-o să spună nimic... O să-i spunem Mamei cât ai fost de bună...

LUMINA: Îmi pare rău, dar nu pot... Această portiţă ne este închisă şi trebuie să vă părăsesc... TYLTYL: Unde ai să te duci singurică?

LUMINA: Nu prea departe, copiii mei, acolo, în Ţara Tăcerii...

TYLTYL: Nu, nu, nu vreau... O să mergem cu tine... Am să-i spun Mamei...

LUMINA: Nu plângeţi, scumpii mei copii. Eu n-am glas ca Apa... N-am decât Lumina pe care Omul n-o aude... Am să veghez însă asupra lui până la capătul zilelor... Ţineţi bine minte că vă vorbesc prin fiecare rază de lună care se revarsă, prin fiecare stea ce vă surâde, prin zorile ce se ivesc, prin fiecare lampă ce se aprinde, prin fiecare gând bun şi luminos al sufletului vostru. (Dincolo de zid, pendula bate ora opt.) Ascultaţi!... A sunat ceasul... Adio!... Se deschide poarta... Intraţi, intraţi, intraţi!

Lumina îi împinge pe copii în deschizătura portiţei care s-a întredeschis şi care apoi se şi închide după ei. Pâinea îşi şterge pe furiş o lacrimă, plângând etc. Zahărul, Apa fug şi dispar, la stânga şi la dreapta, în culise, de unde se mai aude urletul Câinelui. Scena rămâne pustie o clipă. Apoi decorul care înfăţişează zidul şi portiţa se deschide de la mijloc pentru a descoperi ultimul tablou.

CORTINA

TABLOUL 12. DEŞTEPTAREA

Acelaşi interior ca în primul tablou, dar toate: pereţii, atmosfera, par nespus şi neasemuit mai proaspete, mai râzătoare, mai fericite – lumina zilei se strecoară voios prin crăpăturile obloanelor închise.

În dreapta, în fundul odăii, în pătuţurile lor, Tyltyl şi Mytyl dorm adânc. Pisica, Câinele şi lucrurile sunt pe aceleaşi locuri ca şi în primul tablou, înainte de venirea Zânei. Intră Mama Tyl.

MAMA TYL (dojenindu-i cu voioşie în glas): Sus, hai, hai sus, deşteptarea, leneşilor!... Nu vă e ruşine?... E trecut de opt... Soarele e deasupra Pădurii!... Doamne, da' ştiu că dorm!... (Se apleacă și sărută copiii.) Ce rumeni sunt... Tyltyl miroase a levănţică şi Mytyl a mărgăritărel... (Sărutându-i din nou:) Ce scumpi sunt copiii... Totuși nu pot să-i las să doarmă până-n prânz... Să mi se facă nişte leneşi... Şi nu-i prea bine nici pentru sănătate... (Zgâlţâindu-l uşurel pe Tyltyl:) Hai, hai, Tyltyl...

TYLTYL (trezindu-se): Ce?... Lumina?... Unde e?... Nu, nu, nu te duce...

MAMA TYL: Lumina? Păi sigur că e lumină... Şi încă de mult... E lumină ca la amiază, deși obloanele sunt închise... Stai să le deschid. (împinge obloanele la o parte şi, orbitoare, Lumina zilei năvăleşte în cameră.) Uite-o!... Ce ai?... Parc-ai fi orbit...

TYLTYL (frecându-şi ochii): Mamă, mămico... Tu eşti? MAMA TYL: Vezi bine că eu sunt... Cine vrei să fie?

TYLTYL: Tu eşti... păi da... tu eşti!

MAMA TYL: Da, eu sunt... Doar nu m-am schimbat la faţă peste noapte... Ce ai de mă tot priveşti ca pe o minune... Mi-e nasul strâmb? ...

TYLTYL: Ah, ce bine e că te văd iarăşi... E atâta timp, atâta timp!... Trebuie să te sărut numaidecât... Încă o dată şi încă o dată!... Şi pe urmă, ăsta-i patul meu... Sunt acasă...

MAMA TYL: Ce ai?... Tot mai dormi? N-oi fi cumva bolnav? Ia scoate limba... Hai, scoală şi te îmbracă!

TYLTYL: Uite! Sunt în cămaşă!...

MAMA TYL: Sigur!... Hai, trage-ţi pantalonii şi pune-ţi vesta... Sunt acolo pe scaun... TYLTYL: Aşa în cămaşă să fi făcut eu oare întreaga călătorie?...

MAMA TYL: Ce călătorie? TYLTYL: Păi da, anul trecut...

MAMA TYL: Anul trecut?

TYLTYL: Da, da!... De Crăciun, când am plecat...

MAMA TYL: Când ai plecat?... N-ai ieşit din odaie... Te-am culcat aseară şi astăzi dimineaţă te-am găsit în patul tău... Oi fi visat toate astea?...

TYLTYL: Nu pricepi!... Asta era anul trecut, când am plecat cu Mytyl, cu Zâna, cu Lumina... Ce bună e Lumina!... cu Pâinea, cu Zahărul, cu Apa şi cu Focul. Se hârjoneau mereu... Nu te-ai supărat? Nu te-ai

întristat prea tare?... Dar Tata ce-a zis?... Nu puteam să zic nu... Ţi-am lăsat un bilet ca să te lămuresc...

MAMA TYL: Ce tot îndrugi acolo?... Ori eşti bolnav, ori mai visezi încă. (Îi dă prieteneşte un ghiont) Ia, hai, vino-ţi în fire... Ţi-e mai bine?...

TYLTYL: Dar, mamă, eu spun adevărat... tu mai dormi încă!

MAMA TYL: Cum?... Eu mai dorm... Sunt în picioare de la şase... Am făcut toată treaba, am aprins focul...

TYLTYL: Întreab-o pe Mytyl dacă nu-i adevărat... Ah, am avut nişte aventuri!... MAMA TYL: Cum, Mytyl?... Ce vrei să spui?...

TYLTYL: A fost cu mine... I-am văzut pe Bunicul şi pe Bunica... MAMA TYL (tot mai uimită): Pe Bunicul şi pe Bunica?

TYLTYL: Da, în Ţara Amintirii. Era în drumul nostru... Sunt morţi dar se simt foarte bine... Bunicuţa ne-a făcut o plăcintă cu prune grozavă... Și pe urmă frăţiorii şi surioarele noastre Robert Jean cu titirezul lui, Madeleine și Pierette, Pauline şi Riquette...

MYTYL: Riquette merge în patru labe...

TYLTYL! Şi Pauline mai are şi acum coşul acela pe nas... MYTYL: Pe tine te-am văzut şi aseară...

MAMA TYL: Aseară? Nu e de mirare, de vreme ce te-am culcat...

TYLTYL: Nu, nu, te-am văzut în grădina Fericirilor, erai mult mai frumoasă, dar semănai... MAMA TYL: Grădina Fericirilor, habar n-am ce e aceea...

TYLTYL (o priveşte lung, apoi o îmbrăţişează): Da, erai mai frumoasă, dar te iubesc mai mult aşa...

MYTYL (îmbrăţişând-o şi ea): Şi eu, şi eu...

MAMA TYL (înduioşată, dar plină de îngrijorare): Doamne, ce-or fi având! Să nu-i pierd şi pe ei ca pe ceilalţi!... (Deodată, strigă speriată:) Tată Tyl! Tată Tyl!... Vino repede, copiii-s bolnavi!...

Intră Tatăl Tyl foarte calm cu o secure în mână.

TATĂL TYL: Da’ ce s-a întâmplat?...

TYLTYL şi MYTYL (fugind voioşi să-l îmbrăţişeze pe tatăl lor): Uite, Tata!... e Tata!... Bună dimineaţa, Tată!... Ţi-au mers bine treburile anul ăsta?

TATĂL TYL: Ei, ce e?... Ce s-a întâmplat?... Nu par bolnavi de loc, arată foarte bine...

MAMA TYL (cu lacrimi în ochi): Să nu fim aşa de siguri... O să se întâmple ca şi cu ceilalţi... Şi ei au arătat foarte bine până la sfârşit şi totuşi Bunul Dumnezeu i-a luat... Nu ştiu ce au... Aseară când i-am culcat erau liniştiţi şi acum dimineaţa, de cum s-au sculat, le e rău de tot... Nu mai ştiu ce spun, vorbesc de o călătorie... Au văzut Lumina, i-

au văzut pe Bunicul şi pe Bunica, care sunt morţi dar sănătoşi tun...

TYLTYL: Dar tata-mare are şi acum piciorul lui de lemn... MYTYL: Şi maică-mare mai are şi ea reumatism...

MAMA TYL: Auzi?... Fugi şi cheamă doctorul...

TATĂL TYL: Nu mă duc... Stai, că încă n-au murit... Să mai vedem... (Se aud bătăi în uşă.) Intră!

Intră Vecina, o bătrânică care seamănă cu Zâna din primul act şi care merge sprijinindu-se într-un băţ.

VECINA: Bună vremea. La mulţi ani şi sărbători fericite! TYLTYL: E Zâna Berylune!...

VECINA: Am venit să vă rog pentru un pic de foc, să-mi pun şi eu supa la fiert, că e sărbătoare. E cam geruleţ azi... Bună dimineaţa, copii, ce mai faceţi?...

TYLTYL: Doamnă Zână Berylune, n-am găsit Pasărea Albastră... VECINA: Ce zice?...

MAMA TYL: Nu mă mai întreba, doamnă Berlingot... Nu mai ştiu ce vorbesc... Sunt aşa de când s-au trezit... Or fi mâncat ceva care nu le-a priit...

VECINA: Bine, Tyltyl, n-o mai recunoşti tu pe tușa Berlingot, pe Vecina Berlingot?

TYLTYL: Ba vă recunosc, doamnă... Dumneavoastră sunteţi Zâna Berylune. Nu sunteţi supărată? VECINA: Bery-ce?

TYLTYL: Berylune.

VECINA: Berlingot, vrei să zici, Berlingot...

TYLTYL: Berylune, Berylune, cum doriţi dumneavoastră... dar Mytyl care ştie foarte bine... MAMA TYL: Asta-i rău că şi pe Mytyl a apucat-o...

TATĂL TYL: Eh! Eh!... O să le treacă, am să le trag eu câteva scatoalce...

VECINA: Lasă, nu-i nevoie... Mă pricep eu la astea! Nu-i nimic. Niscaiva visuri... Or fi dormit sub o rază de lună... Fetiţa mea care e tare bolnavă e deseori aşa...

MAMA TYL: A, dar cum îi mai merge fetiţei?...

VECINA: Aşa şi aşa... Nu se poate ridica. Doctorul zice că din pricina nervilor... Totuşi, eu ştiu ce ar lecui-o... Mi-a cerut-o şi azi, ca dar de Crăciun, i-a intrat în cap...

MAMA TYL: Da, ştiu, vrea pasărea lui Tyltyl... Ei, Tyltyl, ce-ar fi să i-o dai bietei fetiţe? TYLTYL: Ce, Mamă?

MAMA TYL: Pasarea ta... Ce-ţi trebuie?... Tu nici nu te mai uiţi la ea... Pe când biata fetiţă nu mai poate după ea de multă vreme...

TYLTYL: Aşa e, adevărat, pasărea mea... Unde e?... Ah, uite colivia!...

Mytyl, vezi colivia? E aceea pe care o ducea Pâinea... Da, da, e chiar aceeaşi, dar într-însa nu mai e decât o singură pasăre. O fi mâncat-o pe cealaltă?... Ia te uită, ia te uită!... Ce albastră mai e!... Da' e turturica mea! E mult mai albastră decât era când am plecat!... Uite, asta e Pasărea Albastră pe care o căutam!... Am umblat atât de departe şi ea era aici... Ah, asta e uimitor... sunt înmărmurit... Mytyl, vezi pasărea?... Ce spunea Lumina?... Am să iau colivia din cui... (Se suie pe un scaun, ia colivia din cui şi o dă vecinei.) Luaţi-o, doamnă Berlingot... nu e încă albastră, albastră de tot, da' o să fie, cu timpul, o să vedeţi... Dar duceţi-o iute fetiţei dumneavoastră...

VECINA: Nu, zău?... Adevărat?... Mi-o dai aşa... şi pe degeaba?... Doamne! Ce fericită o să fie!... (Sărutându-l pe Tyltyl:) Trebuie să te sărut!... Mă duc repede!... Fug!...

TYLTYL: Da, da, du-te repede, unele îşi schimbă culoarea... VECINA: Mă-ntorc să vă spun ce-a zis...

Iese.

TYLTYL (după ce a privit lung în jurul lui): Tăticule, mămico, ce i-aţi făcut casei noastre?... E aceeaşi, dar e mult mai frumoasă...

TATĂL TYL: Cum, mai frumoasă?...

TYLTYL: Da, totul e zugrăvit, totul e înnoit, totul luceşte, totul e curat... Anul trecut nu era aşa... TATĂL TYL: Anul trecut?...

TYLTYL (ducându-se la fereastră): Şi pădurea... ce mare... ce frumoasă... ai crede că e o pădure nouă... Ce fericiţi suntem aici!... (Ducându-se la copaia de pâine şi dezvelind-o:) Unde e Pâinea?... Uite ce liniştite sunt Pâinile... Uite-l şi pe Tylo!... Bună ziua, Tylo, Tylo! În pădure straşnic te-ai mai bătut. Îţi mai aduci aminte?...

MYTYL: Şi Tylette?... Mă recunoaşte, dar nu mai vorbeşte...

TYLTYL: Uite Pâinea! (Pipăindu-se pe frunte:) Nu mai am Diamantul! ... Cine mi-a luat pălăriuţa verde?... Puţin îmi pasă! Nu-mi mai trebuie... Ah! Focul!... Ce bun e! Scapără şi trosneşte ca să turbeze Apa de ciudă... (Alergând la cişmea:) Iată şi Apa!... Bună dimineaţa! Ce zice?... Mai vorbeşte, dar n-o mai înţeleg aşa bine...

MYTYL: Nu văd Zahărul...

TYLTYL: Doamne, cât sunt de fericit, fericit, fericit! MYTYL: Şi eu, şi eu!...

MAMA TYL: Ce-or fi având că se-nvârtesc aşa de colo până colo?... TATĂL TYL: Lasă-i, nu-i tulbura... Se joacă de-a fericirea...

TYLTYL: Cea mai dragă-mi era Lumina... Unde e Lampa ei?... E voie s-o aprindem?... (Privind încă în jurul lui:) Doamne, ce frumoase-s toate şi ce mulţumit sunt!...

Se aud bătăi în uşă.

TATĂL TYL: Intră!

Intră Vecina, ţinând de mână o fetiţă bălaie de o neasemuită frumuseţe care strânge în palme turturica lui Tyltyl.

VECINA: Vedeţi minunea!

MAMA TYL: Cu neputinţă!… Umblă?

VECINA: Umblă!… Adică aleargă, dansează, zboră. Când a văzut pasărea a sărit la fereastră, ca să vadă la lumină dacă e într-adevăr turturica lui Tyltyl… Şi apoi sfârr pe uliţă, ca un înger… Abia puteam să mă ţin după ea…

TYLTYL (apropiindu-se uimit): Seamănă cu Lumina!… MYTYL: E mai mică…

TYLTYL: Sigur!… Da’ o să crească… VECINA: Ce tot spun?… Tot nu le e bine?…

MAMA TYL: Ceva mai bine, o să le treacă… După ce-or gusta ceva o să le treacă…

VECINA (Împingând Fetiţa în braţele lui Tyltyl): Du-te, hai du-te, micuţa mea, şi mulţumește-i lui Tyltyl…

Intimidat, Tyltyl se dă deodată, înapoi cu un pas.

MAMA TYL: Dar bine, Tyltyl, ce ai?… Ţi-e frică de fetiţă?… Hai, îmbrăţişeaz-o!… Hai, sărut-o frumos… Mai tare!… Tu care eşti atât de îndrăzneţ de obicei!… Dar ce ai? Parcă ţi-ar veni să plângi…

Tyltyl, după ce a îmbrăţişat foarte stingherit Fetiţa, rămâne o clipă drept în faţa ei şi cei doi copii se privesc fără să a zice nimic, pe urmă Tyltyl mângâie capul pasării.

TYLTYL: E destul de albastră? FETIŢA: Da, sunt mulţumită…

TYLTYL: Am văzut şi mai albastre… Dar pe cele albastre de tot, orice-ai face, nu poţi să le prinzi. FETIŢA: Nu face nimic, e foarte frumoasă…

TYLTYL: A mâncat?…

FETIŢA: Nu încă… Ce mănâncă?

TYLTYL: De toate, grâu, pâine, porumb, greieri… FETIŢA: Cum mănâncă? Spune-mi!…

TYLTYL: Cu ciocul, ai să vezi, stai să-ţi arăt…

Se duce să ia pasărea din mâinile fetiţei, aceasta se fereşte instinctiv şi folosindu-se de şovăiala lor turturica scapă și zboară.

FETIŢA (ţipând desperată): Mamă!... A zburat!...

Izbucnește în hohote de plâns.

TYLTYL: Nu face nimic... Nu plânge... O prind eu. (Înaintând spre rampă şi adresându-se publicului) Dacă o găseşte careva rugăm să ne-o dea înapoi. Avem nevoie de ea ca să fim fericiţi mai târziu.

CORTINA